

**PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY
W KRAPKOWICACH**

ul. Ks. Koziółka 30 , 47-303 Krapkowice
sekr. tel. (77) 4466740 , fax (77) 4466741
e-mail: sekretariat.psse.krapkowice@sanepid.gov.pl
<https://www.gov.pl/web/psse-krapkowice>

**INFORMACJA
O STANIE BEZPIECZEŃSTWA
SANITARNEGO
POWIATU KRAPKOWICKIEGO
ZA 2022 ROK**

Szanowni Państwo

Państwowa Inspekcja Sanitarna to wyspecjalizowana instytucja wykonująca zadania z zakresu zdrowia publicznego, poprzez sprawowanie kontroli i nadzoru nad warunkami higieny w różnych dziedzinach życia, w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

Na terenie powiatu krapkowickiego zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej wykonuje Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Krapkowicach przy pomocy pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Krapkowicach. Zadania te polegają na sprawowaniu zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzeniu działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska, a także na prowadzeniu działalności w zakresie profilaktyki chorób i promocji zdrowia, określonych w ustawie o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

„Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu krapkowickiego za 2022 rok” jest przeznaczona dla wszystkich tych, którzy są zainteresowani aktualnymi danymi dotyczącymi zdrowia publicznego w powiecie krapkowickim. Dokument ten jest przygotowywany corocznie. Powstaje w oparciu o wyniki prowadzonego nadzoru nad m. in.: bezpieczeństwem żywności, żywienia i przedmiotów użytku, bezpieczeństwem zdrowotnym wody, przeciwdziałaniem powstawaniu chorób zakaźnych, niezakaźnych i zawodowych oraz promowanie zdrowego stylu życia.

Dorota Barelkowska
Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Krapkowicach

SPIS TREŚCI

	Strona
Wstęp	4
Informacja w zakresie:	
Oddziału Epidemiologii	7
Oddziału Higieny Pracy.....	41
Oddziału Higieny Komunalnej	49
Oddziału Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku.....	63
Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży.....	73
Sekcji Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej.....	80
Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego.....	90

Wstęp

W 2022 r. w związku z trwającym stanem epidemii w Polsce, **Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Krapkowicach** wraz z pracownikami **Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Krapkowicach** prowadził działania związane z zapobieganiem, zwalczaniem oraz minimalizowaniem skutków COVID-19.

Do końca trwania epidemii tj. do 15 maja 2022r. wszyscy pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Krapkowicach wykonywali zadania związane z przeprowadzaniem wywiadów epidemiologicznych z osobami zakażonymi, nakładaniem obowiązku poddawania się kwarantannie lub nadzorowi epidemiologicznemu, sporządzaniu zestawień, raportów niezbędnych do oceny sytuacji epidemiologicznej oraz nadzorowali przestrzeganie nałożonych przepisami ograniczeń, nakazów i zakazów, aby zapewnić bezpieczeństwo zdrowotne obywateli.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia w sprawie odwołania na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii z dniem 16 maja 2022 roku nastąpiło zniesienie stanu epidemii w Polsce. Jednocześnie na mocy nowego rozporządzenia wprowadzono stan zagrożenia epidemicznego od tego samego dnia, który trwa do nadal.

Wprowadzenie stanu epidemii nie zmieniło diametralnie sytuacji.

Każdy z pracowników merytorycznych Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Krapkowicach był delegowany do działań związanych z zapobieganiem rozprzestrzeniania się Covid-19, wykonując równocześnie zadania przypisane swojemu stanowisku.

Bardzo ważnym zadaniem realizowanym przez pracowników Oddziału Epidemiologii (EP) było sprawowanie nadzoru nad realizacją Programu Szczepień Ochronnych, procesu dystrybucji i przechowywania szczepionek służących do przeprowadzania obowiązkowych szczepień ochronnych. Pracownicy Oddziału Epidemiologii nadzorowali prowadzenie przez lekarzy dokumentacji medycznej dotyczącej szczepień, informowania rodziców lub opiekunów o obowiązku poddawania dzieci i młodzieży obowiązkowym szczepieniom ochronnym, a także propagowaniem zasadności szczepień ochronnych jako najskuteczniejszej formy zapobiegania chorobom zakaźnym. Kontynuowali również bieżącą działalność przeciwepidemiczną oraz nadzór epidemiologiczny w zakresie zapobiegania, a także zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych wymienionych w ustawie z dnia 5 grudnia 2008r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (tekst jednolity Dz.U. z 2020 poz. 1845 ze zm.), szczególnie tych, które występują ogniskowo i stanowią szczególnie

problem zdrowotny w kontekście sytuacji epidemiologicznej na terenie kraju, krajów Unii Europejskiej oraz państw sąsiadujących.

Pracownicy Oddziału Higieny Komunalnej (HK) sprawowali nadzór sanitarny nad bezpieczeństwem zdrowotnym wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, wody w kąpieliskach, miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli, w pływalniach. W dobie epidemii wzmożono nadzór nad zakładami pogrzebowymi w zakresie warunków sanitarnohigienicznych oraz właściwego sposobu postępowania ze zwłokami i szczątkami ludzkimi.

Oddział Higieny Żywności i Żywienia i Przedmiotów Użytku (HŻ) w 2022r. nadzorował wszystkie zagadnienia związane z bezpieczeństwem żywności i żywienia oraz materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa żywnościowego i kompetencjami, w tym - w zakresie pobierania próbek do badań laboratoryjnych. Prowadził wzmożony nadzór w zakresie przestrzegania wymagań w odniesieniu do panujących obostrzeń przeciwepidemicznych w obiektach obrotu żywnością.

Oddział Higieny Pracy (HP) prowadził, jak w latach ubiegłych, nadzór nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy, ochroną zdrowia pracowników przed niekorzystnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w środowisku pracy poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy oraz zapobieganiem powstawaniu chorób zawodowych w sposób niezakłócający toku pracy jednostki kontrolowanej, zgodnie z zasadami określonymi w ustawie Prawo Przedsiębiorców. Pod szczególnym nadzorem były również substancje chemiczne i ich mieszaniny, produkty biobójcze i prekursorzy narkotyków kategorii 2 i 3. Prowadzono postępowania administracyjne w sprawie chorób zawodowych.

Zakres dotyczący Higieny Dzieci i Młodzieży (HDM) w 2022r. to prowadzenie nadzoru nad warunkami higieniczno-sanitarnymi w placówkach oświatowo-wychowawczych, miejscach wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży oraz w klubach dziecięcych i żłobkach.

W ramach Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia (OPZ) realizowano głównie programy ogólnopolskie i wojewódzkie na podstawie wytycznych Głównego Inspektoratu Sanitarnego (GIS) i Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej (WSSE) w Opolu. Najwięcej działań w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia skupiało się wokół zasad zachowania higieny, a także profilaktyki chorób zakaźnych. Prowadzono działania informacyjne i edukacyjne głównie w zakresie profilaktyki zakażeń SARS-CoV-2. Działania edukacyjne w zakresie profilaktyki COVID-19 odbywały się za pomocą środków masowego

przekazu – strony internetowej oraz Facebook, gdzie na bieżąco udostępniano informacje dotyczące zasad postępowania, obowiązujących wytycznych, w tym promocji szczepień ochronnych.

Od początku epidemii, pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Krapkowicach pracowali z pełnym zaangażowaniem i poświęceniem, niejednokrotnie w ogromnym stresie i pod presją czasu. Celem tych działań była i jest realizacja podstawowych obowiązków mających na celu ochronę zdrowia i życia mieszkańców powiatu krapkowickiego.

W ZAKRESIE ODDZIAŁU EPIDEMIOLOGII

1. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHORÓB ZAKAŹNYCH W 2022 ROKU.

Tak jak w roku ubiegłym Oddział Epidemiologii Powiatowej Stacji Sanitarnej–Epidemiologicznej w Krapkowicach prowadził czynny nadzór w zakresie zapobiegania i zwalczania oraz zgłaszalności chorób zakaźnych wymienionych w ustawie z dnia 05 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi. W ramach bieżącego nadzoru epidemiologicznego przeprowadzono 3 370 dochodzeń związanych z chorobami zakaźnymi. Dla porównania w ramach nadzoru nad chorobami zakaźnymi w roku 2021 przeprowadzono 14 582 dochodzeń epidemiologicznych, a w roku 2020 było to 6169.

Na spadek liczby dochodzeń miała wpływ zmiana przepisów prawnych w I kwartale omawianego roku. Mowa tu o rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 25 marca 2022 w sprawie ustanowienia określonych, ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz. U. 2022r. poz. 679). Zmieniono zasady testowania osób podejrzanych o infekcję oraz zniesiono obowiązek kwarantanny (granicznej oraz w związku ze stycznością z chorym na Covid-19), a także wymóg badania osób ze stycznością z chorym. Wprowadzenie zmian uzasadniano łagodniejszym przebiegiem choroby oraz szeroką akcją szczepień, do której włączono również szczepienia dzieci od 5 lat. W dniu 12 maja 2022 weszło w życie rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie odwołania na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii (Dz. U. z 2022 r. poz. 1027). Wprowadzony stan zagrożenia epidemicznego wedle aktualnych przepisów prawnych został przedłużony do 31 marca 2023 roku.

Z liczby 3370 dochodzeń epidemiologicznych przeprowadzonych w 2022 roku - 3 230 dotyczyło choroby Covid-19.

Ogólna liczba chorób zakaźnych zgłoszonych przez lekarzy w 2022 roku wyniosła 16 729, w tym 12 647 to zachorowania na grypę oraz wszystkie rozpoznane klinicznie zachorowania grypopodobne i ostre zakażenia dróg oddechowych.

**OMÓWIENIE ZACHOROWAŃ NA WYBRANE CHOROBY ZAKAŻNE
W POWIECIE KRAPKOWICKIM**

Dane epidemiologiczne dotyczące ilości zachorowań na wybrane choroby zakaźne oraz współczynnik zapadalności w przeliczeniu na 100 000 mieszkańców zostały przedstawione w formie tabelarycznej (Tabela 1),

Analiza porównawcza zachorowania i zapadalności na wybrane choroby zakaźne na terenie powiatu krapkowickiego w latach 2020 – 2022

Tabela 1

Kod wg ICD-10	Jednostka chorobowa	2020 rok liczba ludności 63.857		2021 rok liczba ludności 63.580		2022 rok liczba ludności 60.082		
		zachorowania	zapadalność	zachorowania	zapadalność	zachorowania	zapadalność	
A01.1-3	Dury rzekome A.B.C.	0	0	0	0	0	0	
A02.0	Salmonelozy - zatrucia pokarmowe	4	6,26	5	7,87	6	9,98	
A 04.5 A04.7 A04.9	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe -ogółem (wywołane przez <i>Clostridioides difficile</i> , nie określone)	4	6,26	20	31,46	32	53,26	
A07.1	Giardioza (lamblioza)	0	0	1	1,57	1	1,66	
A08.0 A08.1 A08.2-3 A08.4	Wirusowe zakażenia jelitowe -ogółem ; (rotawirusy ,norowirusy, inne określone i nie określone)	7	11,0	20	31,46	157	261,30	
A09	Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO,o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu		7	11,0	10	15,73	25	41,61
		do lat 2	1	1,56	9	14,15	7	11,65
A28.2	Jersinioza pozajelitowa	0	0	0	0	1	1,66	
A48.1 A48.2	Legioneloza	1	1,56	1	1,57	1	1,66	
A37	Krztusiec	0	0	0	0	0	0	

Kod wg ICD-10	Jednostka chorobowa	2020 rok liczba ludności 63.857		2021 rok liczba ludności 63.580		2022 rok liczba ludności 60.082	
		zachorowania	zapadalność	zachorowania	zapadalność	zachorowania	zapadalność
A38	Płonica	7	11,0	2	3,14	17	28,3
A46	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pyogenes</i> - Róża	13	20,36	11	17,30	10	16,64
A51, A53	Kiła-wczesna i inne postaci kiły i kiła nieokreślona	0	0	1	1,57	4	6,65
A56	Inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chlamydie	0	0	0	0	2	3,33
A69.2	Borelioza (Choroba z Lyme)	47	73,60	30	47,18	54	89,88
Z20.3/Z2 4.2	Styczność i narażenie na wściekliznę (potrzeba szczepień)	0	0	2	3,14	2	3,33
B01	Ospa wietrzna	211	330,42	78	122,7	314	522,62
B15	Wirusowe zapalenie wątroby typu „A”	0	0	0	0	1	1,66
B18.0-1	Wirusowe zapalenie wątroby typu „B”- przewlekłe i BNO	0	0	0	0	3	4,99
B17.1- B18.2	Wirusowe zapalenie wątroby typu „C” przewlekłe i BNO	0	0	0	0	0	0
B20-B24	AIDS Zespół nabytego upośledzenia odporności	0	0	0	0	1	1,66
Z21	Nowo wykryte zakażenia HIV	0	0	4	6,3	1	1,66
B26	Świnka (nagminne zapalenie przyusznic)	0	0	0	0	0	0
A40.3 J13;B95. 3(...)	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i> (inwazyjna)	1	1,56	1	1,57	6	9,98
G00.2; G04.2	Bakteryjne zapalenie opon mózgowych /lub inne – nie określone	1	1,56	0	0	1	1,66
G03	Zapalenie opon mózgowych inne i nie określone	0	0	0	0	1	1,66

Kod wg ICD-10	Jednostka chorobowa	2020 rok liczba ludności 63.857		2021 rok liczba ludności 63.580		2022 rok liczba ludności 60.082	
		zachorowania	zapadalność	zachorowania	zapadalność	zachorowania	zapadalność
A84	Kleszczowe zapalenie mózgu	0	0	0	0	2	3,33
G04.8-9	Zapalenie mózgu inne i nieokreślone	0	0	0	0	1	1,66
J10-J11	Grypa	10.430	16333,37	9820	15445,11	12647	21049,56

2. Choroby przenoszone drogą pokarmową. Zatrucia pokarmowe i zakażenia jelitowe

W 2022 r. w powiecie krapkowickim podobnie jak w roku ubiegłym, do najczęstszych zatruc i zakażeń jelitowych należały:

- bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez *Clostridioides difficile* oraz zatrucia pałeczkami Salmonella,
- wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez rotawirusy, norowirusy.

W 2022 roku w powiecie krapkowickim potwierdzono 6 przypadków zachorowań na Salmonelozę. W roku 2021 - 5 przypadków, natomiast w roku 2020 było to 4 przypadków. W roku 2019 zgłoszono do Stacji 10 przypadków. W ramach badań do książeczek zdrowia u osób podejmujących pracę przy której występuje możliwość przeniesienia zakażenia na inne osoby stwierdzono nosicielstwo pałeczek *Salmonella enteritidis* u 8 osób.

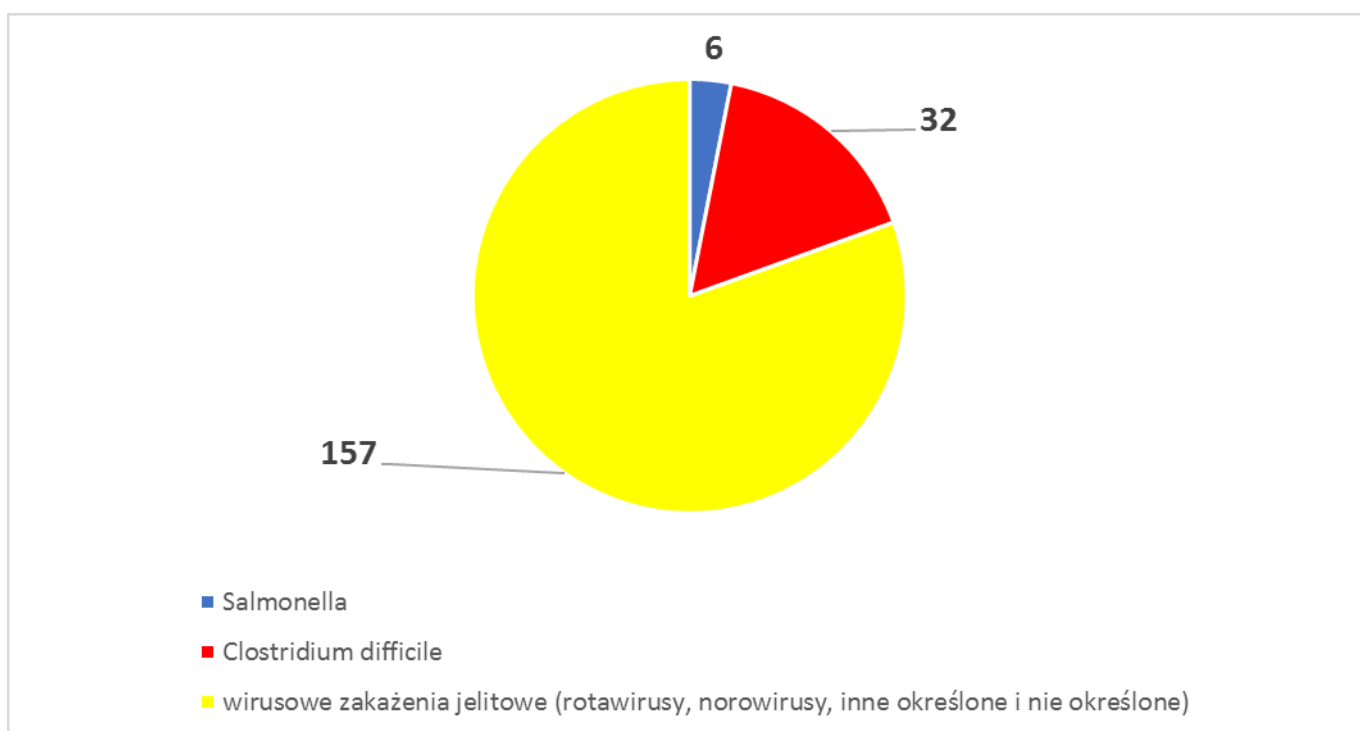
Wśród innych najczęściej występujących bakteryjnych zakażeń jelitowych należy wymienić zakażenia wywołane przez *Clostridioides difficile*. Są one jedną z najczęstszych przyczyn rzekomobłoniastego zapalenia jelit, poważnego schorzenia spowodowanego nadmiernym namnożeniem *C. difficile* w świetle jelita grubego. Do większości zakażeń dochodzi w środowisku szpitalnym, gdzie odnotowuje się ogniska epidemiczne wywołane tym drobnoustrojem. Najczęstszą przyczyną tego schorzenia jest nadmierna i długo stosowana antybiotykoterapia. W roku 2022 zgłoszono 32 przypadki, w roku 2021 było to 20 przypadków natomiast w roku 2020 – 4.

Na podstawie zebranych w 2022 roku danych stwierdzono, że liczba zgłoszonych wirusowych zakażeń jelitowych wynosi 157 i dotyczą one w większości zachorowań wywołanych przez rotawirusy (119 przypadków). W roku 2021 odnotowano tylko 20 przypadków zakażeń, a w roku 2020 - 6 przypadków. Można zaobserwować wyraźny wzrost

liczby przypadków w danej jednostce chorobowej w porównaniu do roku 2020 oraz 2021. W 2022 roku nie wprowadzono ograniczeń, które były wynikiem pandemii, co do ilości dzieci uczęszczających do żłobków i przedszkoli. Zachorowania wywołane przez wirusy dotyczyły głównie małych dzieci i kończyły się hospitalizacją.

Biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowe BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu nadal są istotną przyczyną chorobowości wśród mieszkańców powiatu krapkowickiego. W 2022 roku zgłoszono 25 przypadków, w tym 7 u dzieci do lat 2. W 2021 roku odnotowano 10 przypadków zakażeń, w tym 9 u dzieci do lat 2, natomiast w roku 2020 zachorowało 7 osób, a u dzieci do lat 2 odnotowano 1 zachorowanie.

W powiecie krapkowickim w roku 2022 nie odnotowano ognisk zbiorowych zatruc pokarmowych. Udział wybranych czynników bakteryjnych i wirusowych w ogólnej liczbie zakażeń i zatruc pokarmowych w powiecie krapkowickim przedstawia wykres 1.

Wykres 1. Wybrane czynniki zakaźne wywołujące zakażenia i zatrucia pokarmowe bakteryjne oraz wirusowe w 2022r.

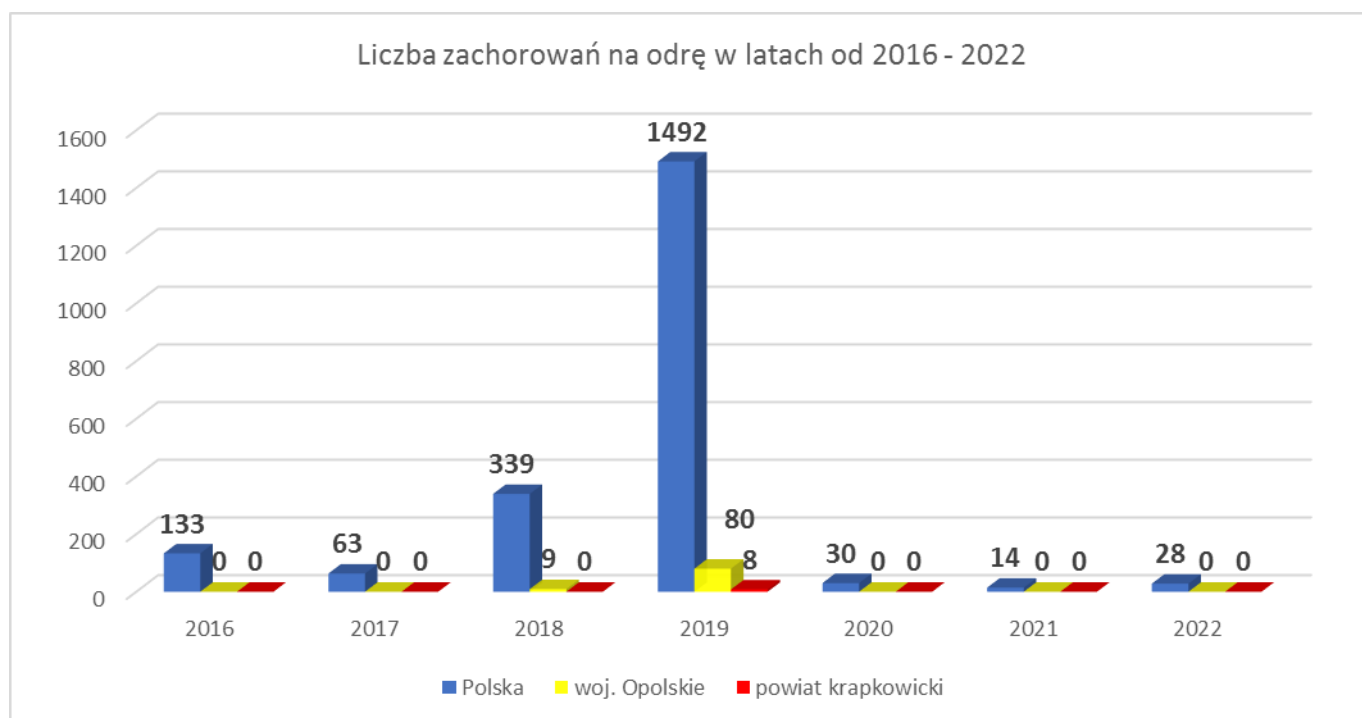
3. Zachorowania na choroby zakaźne wieku dziecięcego.

W rozdziale tym omówiono zachorowania na choroby wieku dziecięcego do których zalicza się między innymi: krztusiec, odrę, świnkę, różyczkę, ospę wietrzną, płonicę.

Krztusiec, odra, świnka, różyczka, ospa wietrzna, płonica (szkarlatyna) to typowe choroby wieku dziecięcego. W przypadku tych chorób jest obserwowana cykliczna, występująca co kilka lat zmienność ilości zachorowań, dlatego też poddawana jest ona ciągłej obserwacji.

Dzięki wprowadzeniu do Programu Szczepień Ochronnych od końca 2003r. obowiązkowych szczepień p/odrze, śwince i różyczce, odnotowuje się z roku na rok spadek zapadalności na te choroby. Tak jak w latach ubiegłych Polska nadal uczestniczy w koordynowanych przez WHO globalnych programach eliminacji odry i różyczki na obszarze kraju.

W roku 2022 nie odnotowano zachorowań na odrę w powiecie krapkowickim. Niemniej jednak wzrost zachorowań w skali kraju to z 14 przypadków w 2021 roku do 28 w 2022 r. Najwięcej zachorowań w powiecie krapkowickim odnotowano w 2019 roku (po raz pierwszy od 10 lat) było to 8 przypadków. W 2019 r. w Polsce zachorowały wówczas aż 1492 osoby, gdzie w roku 2018 było 339, a w roku 2017 tylko 63. Niepokojący jest fakt, iż w dalszym ciągu rośnie liczba osób odmawiających zaszczepienia swoich dzieci na choroby wieku dziecięcego, w tym również na odrę, świnkę i różyczkę. W krajach, w których % osób niezaszczepionych jest znacznie wyższy niż w Polsce, obserwuje się większy odsetek przypadków odry.

Wykres 2 liczba zachorowań na odrę w latach 2016-2022

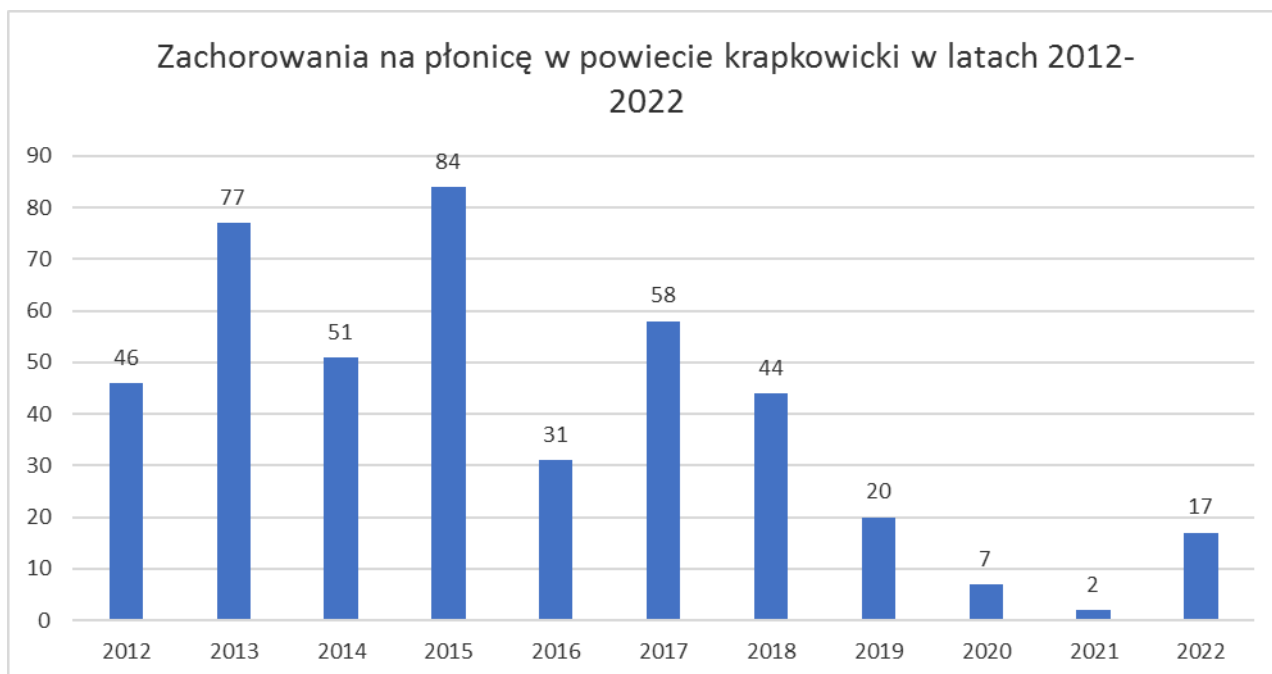
W roku 2022 nie odnotowano zachorowań na świnkę. Ostatnie przypadki w powiecie krapkowickim odnotowano w roku 2019. Zgłoszono wówczas 3 przypadki.

Od kilku lat nie odnotowuje się zachorowań na różyczkę.

W powiecie krapkowickim odnotowuje się spadek zachorowań na krztusiec. W roku 2016 - 24 zachorowania, w roku 2017 odnotowano – 8, w roku 2018 - 1 i w roku 2019 - 1 osoba zachorowała na krztusiec. W latach 2020 - 2022 nie odnotowano zachorowania na tę chorobę.

Krztusiec jest ostrą chorobą dróg oddechowych, głównie wieku dziecięcego, wywoływaną przez bakterie *Bordetella pertussis*. Charakterystycznym objawem choroby jest długotrwanie utrzymujący się napadowy kaszel z wydzieleniem lepkiej plwociny. Jedynym źródłem zakażenia jest chory człowiek, a zakażenie następuje drogą powietrzno-kropelkową. W przypadku krztuśca występuje stopniowy spadek odporności indywidualnej u osób, które wcześniej ją już nabyły. Jest to zjawisko niezależne od sposobu uzyskania odporności i dotyczy zarówno osób, które nabyły odporność w wyniku przebycia krztuśca, jak też w drodze szczepień ochronnych. Istotne znaczenie w walce z krztuścem mają prowadzone od 2003 roku szczepienia przypominające p/krztuścowi u dzieci w 6 roku życia szczepionką DTaP (błoniczo-tężcową z bezkomórkowym komponentem krztuścowym). W związku z tym, że zachorowania obecnie występują u dzieci powyżej 16 roku życia i dorosłych w Programie Szczepień Ochronnych na rok 2016 wprowadzono obowiązkowe szczepienia dzieci w 14 roku życia szczepionką dTap (błoniczo-tężcową z bezkomórkowym komponentem krztuścowym), gdzie do końca roku 2015 dzieci w 14 roku życia były szczepione wyłącznie szczepionką p/błonicy i tężcowi bez komponentu krztuścowego. Szczepienia te są kontynuowane i widoczny jest już spadek zachorowań na tę chorobę.

W przypadku zachorowania na płonicę (szkarlatyna) odnotowuje się cykliczną zmienność.

1. Wykres 3. Liczbowy rozkład zachorowań na płonicę.

Na wykresie przedstawiono jak zachorowania na płonicę rozkładały się w powiecie krapkowickim w latach od 2012 do 2022. W przypadku tej choroby nie ma możliwości uodpornienia się poprzez wykonanie szczepień ochronnych.

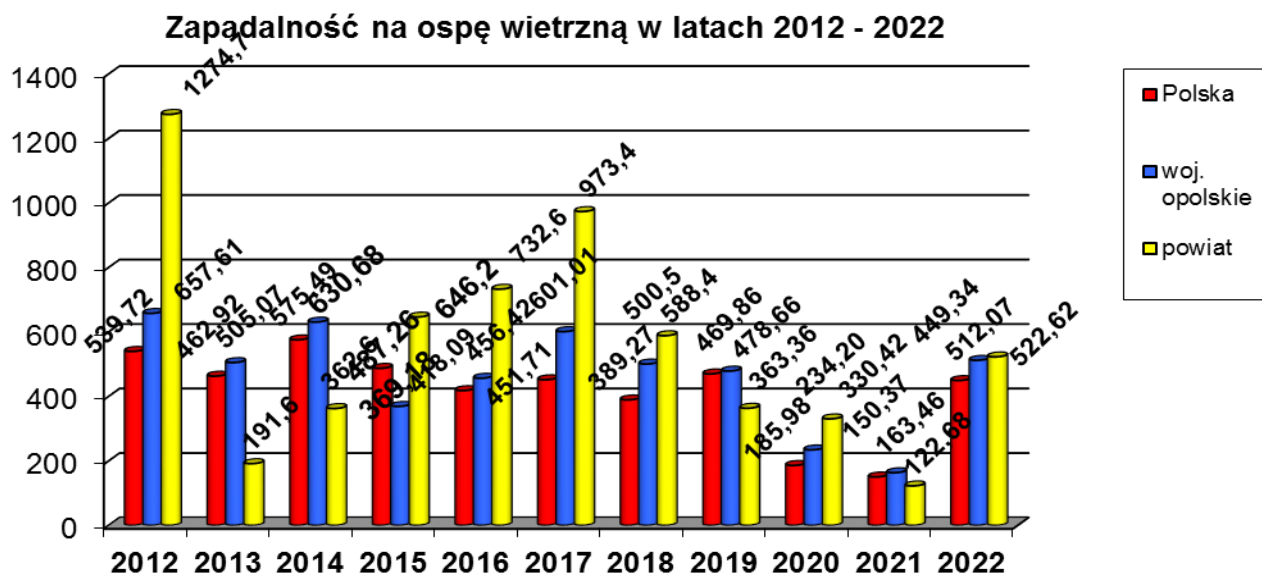
Na wykresie 4 przedstawiono liczbowy rozkład zachorowań na krztusiec, ospę wietrzną, płonicę i świnkę.

Wykres 4. Liczbowy rozkład zachorowań na niektóre choroby wieku dziecięcego w 2022r.

Jak wynika z wykresu w 2022 roku najwięcej zachorowań odnotowano tak jak w latach ubiegłych na ospę wietrzną. Były to 314 przypadki wśród mieszkańców powiatu krapkowickiego (zapadalność 522,62), co daje nam wzrost w porównaniu do roku 2021 gdy zgłoszono 78 przypadków (zapadalność 122,68).

Zapadalność na ospę wietrzną w poprzednich latach obrazuje wykres nr 5.

Wykres 5 Zapadalność na ospę wietrzną w latach 2012-2022

Największy wzrost zachorowań na ospę wietrzną w powiecie odnotowano w roku 2012, liczba zachorowań wyniosła wtedy 818 zachorowań. Najwięcej choruje dzieci w przedziale wiekowym 0-14 lat, chociaż sporadyczne zachorowania odnotowuje się również u osób dorosłych. Wzrasta również liczba osób zaszczepionych przeciwko ospie wietrznej: w roku 2014 r. wyniosła 214, w roku 2015 zaszczepiły się 303, w roku 2016 – 350 osób, w roku 2017 już 418 osób, natomiast w roku 2018 już 452 osoby. W roku 2022 na ospę wietrzną zaszczepiono 125 osób. Szczepione były głównie dzieci w wieku 0-11 lat w ramach szczepień obowiązkowych osób narażonych w sposób szczególny na zakażenie oraz szczepień zalecanych.

Należy nadmienić, że ospa wietrzna jest chorobą zakaźną często kończąca się powikłaniami m.in. zapaleniem opon mózgowo – rdzeniowych, a najskuteczniejszą ochroną są szczepienia ochronne.

4. Zachorowania na grypę i schorzenia grypopodobne

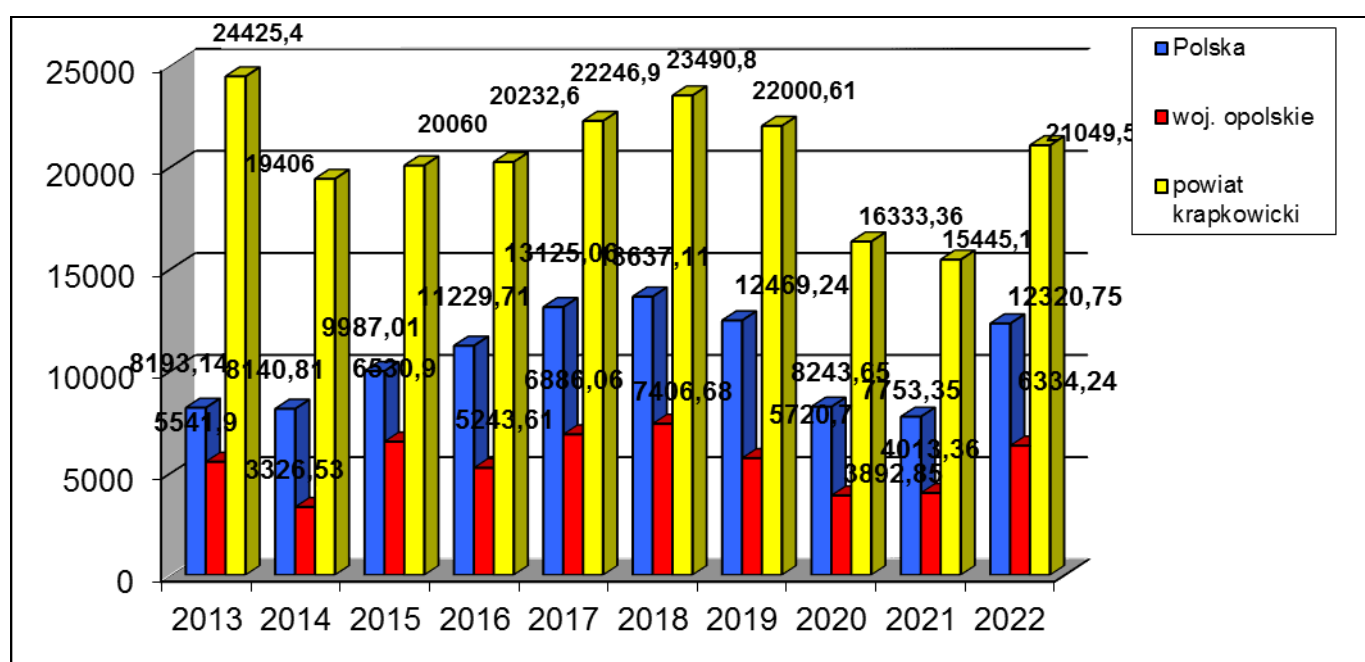
Grypa to ostre zakażenie dróg oddechowych wywołane przez wirusa grypy. Przyczyną sezonowych wzrostów zachorowań na grypę są wirusy grypy typu A i B. Zachorowania mogą

przybierać postać sezonową, epidemiczną lub pandemiczną. Grypa powoduje zachorowania w każdej grupie wiekowej. WHO szacuje, że rocznie może dotyczyć 5%-10% dorosłych i 20%-30% dzieci.

W powiecie krapkowickim, jako przypadki zachorowań i podejrzeń zachorowań na grypę rejestruje się zachorowania przebiegające pod postacią zespołów objawów klinicznych takich jak: zachorowania grypopodobne lub ostre zakażenia górnych dróg oddechowych.

W roku 2022 w powiecie krapkowickim na grypę i zachorowania grypopodobne zachorowało 12 647 mieszkańców. W roku 2021 było to 9 820 przypadków, w roku 2020 na grypę i schorzenia grypopodobne zachorowało 10 430 osób (tabela 1).

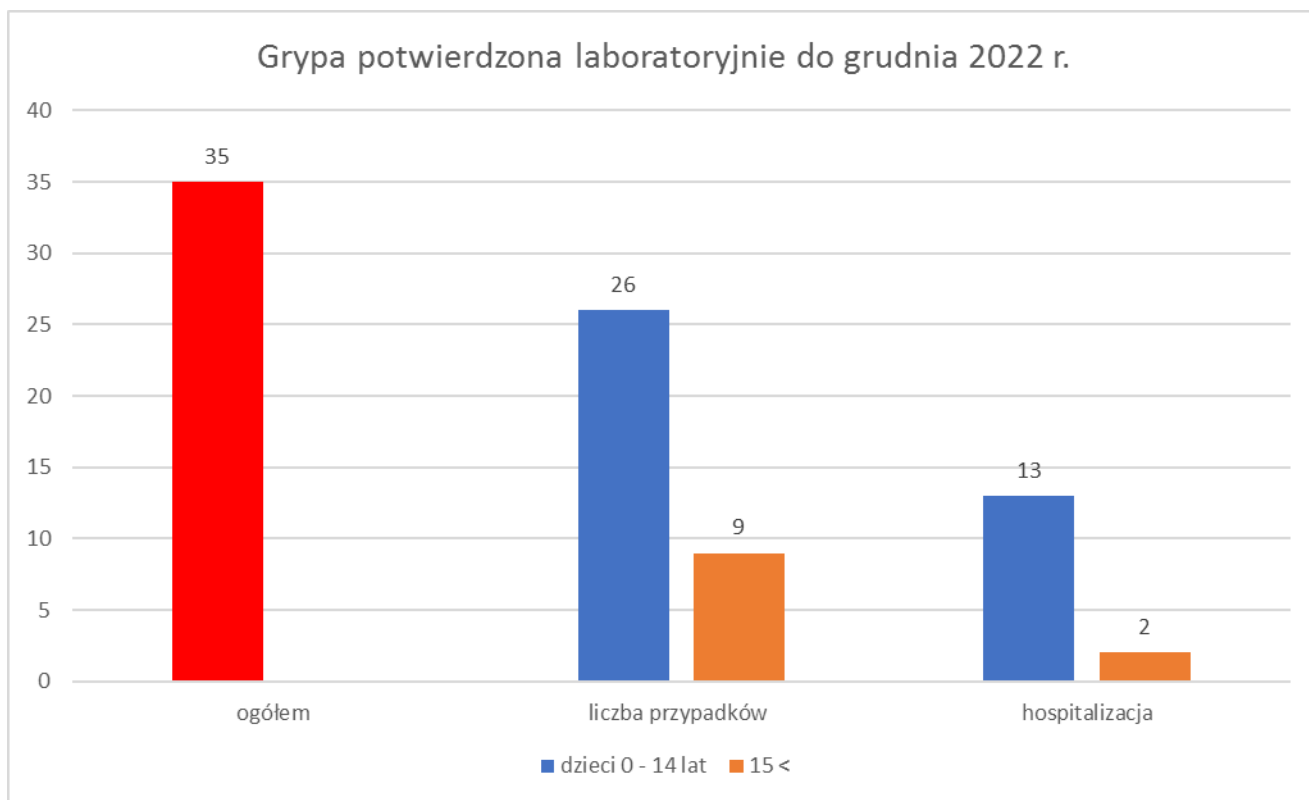
Zapadalność na grypę na 100 000 mieszkańców w latach 2013-2022

Wykres 6 Zapadalność na grypę w latach 2013 - 2022

Na wykresie 6 przedstawiono zapadalność na grypę w Polsce, województwie opolskim oraz w powiecie krapkowickim w latach 2013 – 2022.

W powiecie krapkowickim od roku 2013 do nadal odnotowuje się bardzo wysoką zapadalność. W latach 2013-2019 wskaźnik zapadalności przeliczany na 100 000 mieszkańców wynosi ponad 20 000 i kilkakrotnie przewyższa zapadalność w Polsce i w województwie. Aktualnie od 2020 roku utrzymuje się spadek zapadalności jednak w związku z tym, iż szczyt zachorowań przypada na okres od stycznia do marca w danym sezonie grypowym ogólna zapadalność w miesiącach od września do kwietnia będzie znacznie wyższa. Grypa potwierdzona laboratoryjnie (wywołana zidentyfikowanym wirusem grypy) zgłoszona do grudnia 2022 przedstawiała się następująco.

Wykres 7. Grypa potwierdzona badaniami antygenowymi.

Należy pamiętać, że najskuteczniejszą metodą zapobiegania zachorowaniom na grypę są szczepienia ochronne.

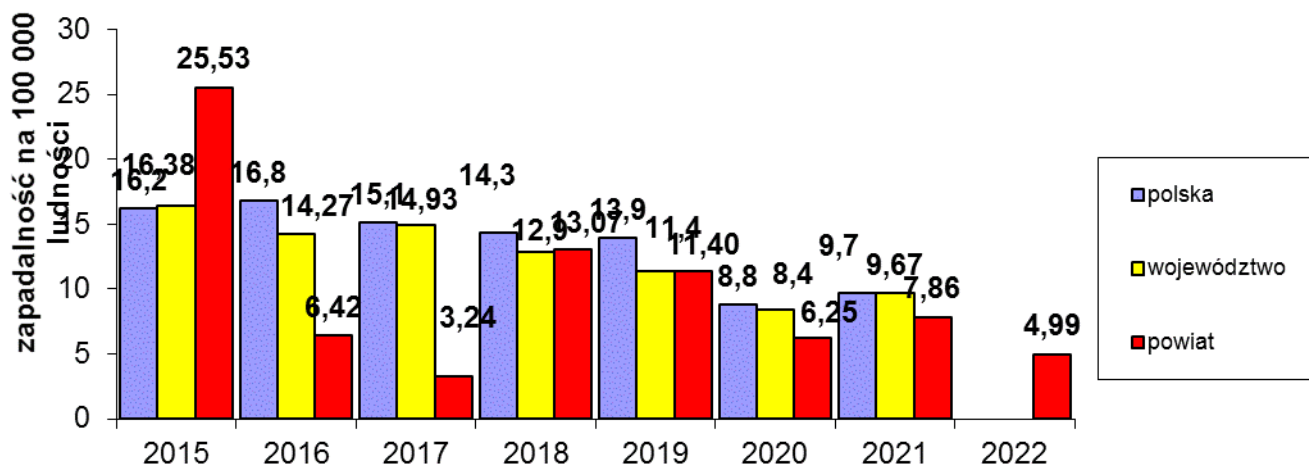
W ramach systemu nadzoru wybiórczego nad grypą SENTINEL odbywa się w powiecie monitorowanie grypy pod kątem epidemiologicznym i wirusologicznym. Uczestniczą w nim wybrani lekarze POZ, stacje sanitarno – epidemiologiczne oraz Krajowy Ośrodek ds. Grypy NIZP-PZH pełniący rolę koordynatora. Oznacza to, że lekarze biorący udział w nadzorze zobligowani są do przesyłania danych epidemiologicznych dotyczących zachorowań na grypę i infekcje grypopodobne oraz do wykonywania badań laboratoryjnych w ramach nadzoru. W powiecie krapkowickim w nadzorze SENTINEL od czerwca 2018 r. współpracujemy z przychodnią NZOZ WILKOSZ MED.

5. Sytuacja epidemiologiczna gruźlicy.

Według Światowej Organizacji Zdrowia gruźlica obok zakażenia HIV i malarii należy do najczęstszych chorób zakaźnych na świecie i stanowi „globalne zagrożenie dla zdrowia”. Zgodnie z szacunkami WHO 1/3 ogólnej populacji świata (ok. 2 miliardy) jest zakażona prątkiem gruźlicy.

Największą zapadalność w powiecie krapkowskim odnotowaliśmy w roku 2015, która wyniosła 25,53/100 000 (wykres 8). Do roku 2015 nigdy nie odnotowaliśmy tak wysokiej zapadalności, która była wyższa zarówno w Polsce jak i w województwie. W latach 2012 – 2014 średnia zapadalność na gruźlicę była niższa zarówno w Polsce jak i w województwie. W roku 2017 odnotowano tylko 2 przypadki zachorowań, co dało współczynnik zapadalności na poziomie 3,24 i był to najniższy współczynnik zapadalności w powiecie od kilku lat. W roku 2018 ponownie wzrósł współczynnik zapadalności na gruźlicę i wynosi w kolejnych latach 13,07 następnie 11,40 i osiąga wartości podobne jak w województwie opolskim. Zapadalność na gruźlicę w powiecie krapkowskim spadła w roku 2020 do wartości 6,25. W województwie opolskim średnia zapadalność w roku 2020 wynosiła również 8,4/100 000, natomiast w Polsce w roku 2020 – 8,8/100 000. W 2021 roku w powiecie krapkowskim odnotowano 5 zachorowań na gruźlicę, co dało współczynnik zapadalności na poziomie 7,86. W 2022 roku zgłoszono do Stacji 3 przypadki gruźlicy (gmina Krapkowice – 2 przypadki, Zdieszowice – 1) oraz 1 przypadek wznowy.

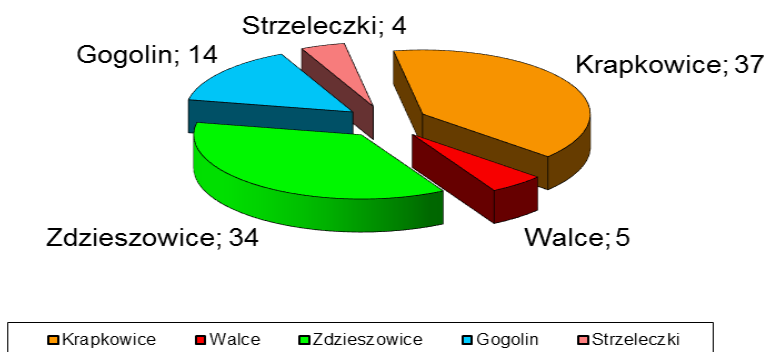
Zapadalność na gruźlicę na 100 000 mieszkańców w latach 2015 - 2022

Wykres 8 Zapadalność na gruźlicę w latach 2015 – 2022

Analizując przypadki gruźlicy w poszczególnych gminach na przestrzeni lat 2009 - 2022 powiatu krapkowskiego najczęściej zachorowań odnotowuje się w gminie Zdieszowice i w gminie Krapkowice.

Liczba zachorowań na gruźlicę z podziałem na gminy w latach od 2009 do 2022 roku

Wykres 9 Liczba zachorowań z podziałem na gminy w latach 2009-2022

Osoby chorujące na gruźlicę w 2022 roku w powiecie krapkowickim to osoby w przedziale wiekowym od 20 do 40 lat.

6. Sytuacja epidemiologiczna chorób odzwierzęcych i pasożytniczych

Choroby odzwierzęce – zoonozy coraz częściej dotykają społeczeństwo. Przenoszeniu czynników chorobotwórczych sprzyja wciąż niewystarczająca świadomość ludzi, co do sposobów przenoszenia drobnoustrojów oraz możliwości uniknięcia zakażenia. Nadzór nad chorobami odzwierzęcymi w Polsce realizuje Państwowa Inspekcja Sanitarna we współpracy z Inspekcją Weterynaryjną.

Do najczęściej występujących chorób odzwierzęcych w Polsce należy zaliczyć: brucelozę, różycę, jersiniozę, listeriozę, boreliozę, kleszczowe zapalenie mózgu, toksoplazmozę, toksokarozę, bąblowicę, włośnicę i grzybice skóry, styczość i narażenie na wściekliznę oraz giardioza.

Spśród wymienionych powyżej chorób odzwierzęcych w powiecie krapkowickim w roku 2022 najwięcej odnotowano zachorowań na boreliozę oraz przypadki pokąsania przez zwierzęta.

WŚCIEKLIZNA

Na terenie powiatu krapkowickiego nie odnotowano zachorowania na wściekliznę u ludzi. Prowadzony jest nadzór nad wszystkimi osobami, które zostały pokąsane przez zwierzęta. W 2022 roku do Powiatowej Stacji zgłoszono 60 przypadków pogryzień przez zwierzęta. W roku 2021 – 35 przypadków, a w roku 2020 było do zaledwie 13 przypadków. W stosunku do 2 osób lekarze poradni zakaźnej w Opolu zdecydowali o rozpoczęciu szczepień

poekpozycyjnych. W przypadku pozostałych pokąsań zwierzęta kierowano pod nadzór weterynaryjny celem obserwacji w kierunku wścieklizny. Wyniki obserwacji zwierząt były negatywne. Żadne zwierzę nie było chore na wściekliznę.

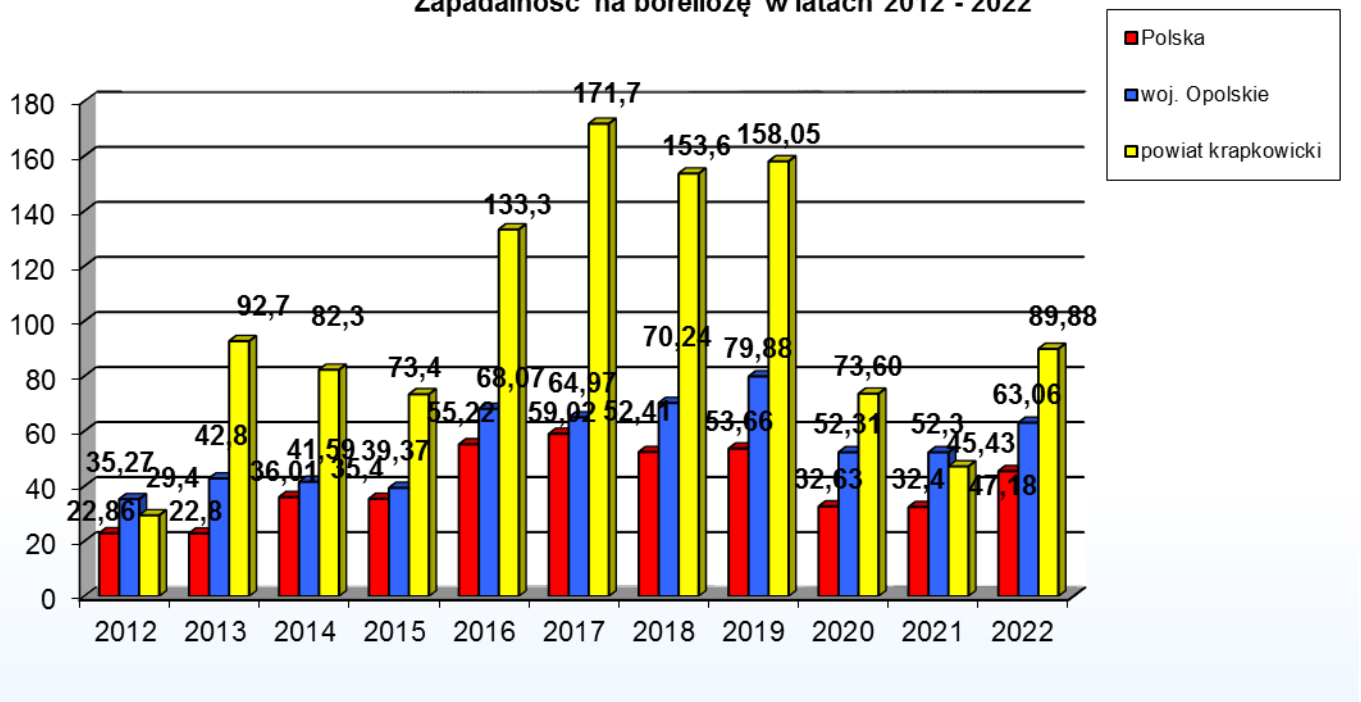
Wykres 10 Liczba pogryzień w latach 2012 – 2022 w powiecie krapkowickim

Szacuje się, że liczba pokąsań przez zwierzęta może być wyższa, gdyż nie wszystkie osoby poszkodowane mogły zgłosić się do lekarzy lub lekarze nie zgłosili faktu pogryzienia do Inspekcji Sanitarnej. Odnotowany w latach 2020-2021 spadek narażenia na kontakt ze zwierzętami podejrzany o zakażenie wścieklizną zauważalny był w całej Polsce. Było to skutkiem znacznego ograniczenia aktywności ludzi, w tym przebywania poza domem, na łonie natury i obniżeniem częstotliwości ryzyka kontaktów z dzikimi zwierzętami w trakcie trwania pandemii Covid-19.

BORELIOZA

Do najczęściej występujących chorób odzwierzęcych w powiecie krapkowickim należy borelioza. Borelioza to choroba bakteryjna przenoszona przez kleszcze. Rok 2020 tak jak w przypadku prawie wszystkich chorób zakaźnych przyniósł nam spadek zachorowań na boreliozę. Rok 2021 również utrzymał tę tendencję. W roku 2022 zauważalny jest już wzrost liczby przypadków zgłaszanych do Stacji. Zapadalność wyniosła 89,88. Bez wątpienia, w latach ubiegłych, wpływ na ilość zgłoszonych przypadków miała epidemia SARS-CoV-2 i jej konsekwencje w dostępie do leczenia, diagnostyki oraz zmiany w aktywności ludzi.

Zapadalność na boreliozę w latach 2012 - 2022

Wykres. 11 Zapadalność na boreliozę w latach 2012 - 2019

Ze względu na niespecyficzne i rozciągnięte w czasie objawy, wiele przypadków boreliozy może nie być zgłaszana lub zgłaszana z dużym opóźnieniem. Istotnym czynnikiem mającym wpływ na rozpoznawalność i zgłaszalność boreliozy jest diagnostyka laboratoryjna.

Niestety nie jest obecnie na rynku dostępna szczepionka przeciwko boreliozie. Możemy się jednak zaszczepić przeciw innej chorobie przenoszonej przez kleszcze, jaką jest wirusowe kleszczowe zapalenie mózgu.

7. Wirusowe zapalenia wątroby.

Wirusowe zapalenia wątroby są chorobami wywołanymi przez hepatotropowe wirusy, które powodują stan zapalny wątroby.

Wirusowe zapalenie wątroby typu C.

W zakresie sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych, niepokoić może utrzymujący się w Polsce od wielu lat trend wzrostowy zachorowań na WZW C, połączony z niską wykrywalnością tej choroby w populacji. Szacunkowe dane epidemiologiczne pozwalają sądzić, że liczba osób zakażonych wirusem HCV w Polsce sięga ponad 700 tysięcy, a 80% przypadków zakażeń ma związek z naruszeniem ciągłości tkanek w trakcie drobnych zabiegów medycznych oraz zabiegów upiększających, wykonywanych

z naruszeniem procedur higienicznosanitarnych. Do zakażenia HCV i HBV dochodzi poprzez kontakt z zakażoną krwią (wirus bytuje w krwi i tkankach nosiciela) lub kontakt z przedmiotami, które zostały nią zanieczyszczone.

Z uwagi na brak metod zapobiegania zakażeniom HCV w drodze szczepień ochronnych, szerzeniem się zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu C można zapobiec jedynie w drodze działań nieswoistych polegających na wdrażaniu i utrzymywaniu wysokich standardów higienicznosanitarnych w trakcie udzielania świadczeń zdrowotnych oraz zabiegów o charakterze niemedycznym czyli zabiegów upiększających oraz tatuażu.

Jak wynika z wykresu 12 w powiecie krapkowickim w poprzednich latach odnotowano wzrost zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu C. W roku 2017 odnotowano tylko 4 zachorowania ze średnią zapadalnością 6,4/100 000, w roku 2018 współczynnik zapadalności wyniósł 8,2/100 000, a w roku 2019 współczynnik zapadalności wyniósł już 11,4/ 100 000. W roku 2020 oraz 2021 nie zarejestrowano zgłoszeń zachorowań na WZW typu C. Również w 2022 roku nie zgłoszono do PSSE przypadków przewlekłego i ostrego zapalenie wątroby typu C, zarejestrowano jednak 8 nosicieli wirusa HCV.

Wirusowe zapalenie wątroby typu B.

Po mimo szczepień ochronnych prowadzonych od pierwszych dni życia dziecka zachorowania na wirusowe zapalenie wątroby typu B w powiecie zachorowania są rejestrowane. W roku 2014 współczynnik zapadalności wyniósł 8/100 000 i był dwukrotnie wyższy niż w roku 2013. W roku 2015 i w roku 2016 nie odnotowano zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu B w powiecie krapkowickim. W roku 2017 odnotowaliśmy 4 zachorowania na WZW typu B ze współczynnikiem zapadalności 6,4/100 000, w roku 2018 tylko 1 zachorowanie ze współczynnikiem zapadalności 1,6/100 000, a w roku 2019 - 2 zachorowania ze średnią zapadalnością 3,25/100 000. W roku 2020 oraz 2021 nie odnotowano zachorowania na WZW typu B. W 2022 roku zgłoszono do PSSE w Krapkowicach 1 przypadek przewlekłego WZW B oraz 2 przypadki wykrycia zakażenia wirusem HBs wykazanych w meldunkach statystycznych jako WZW B BNO.

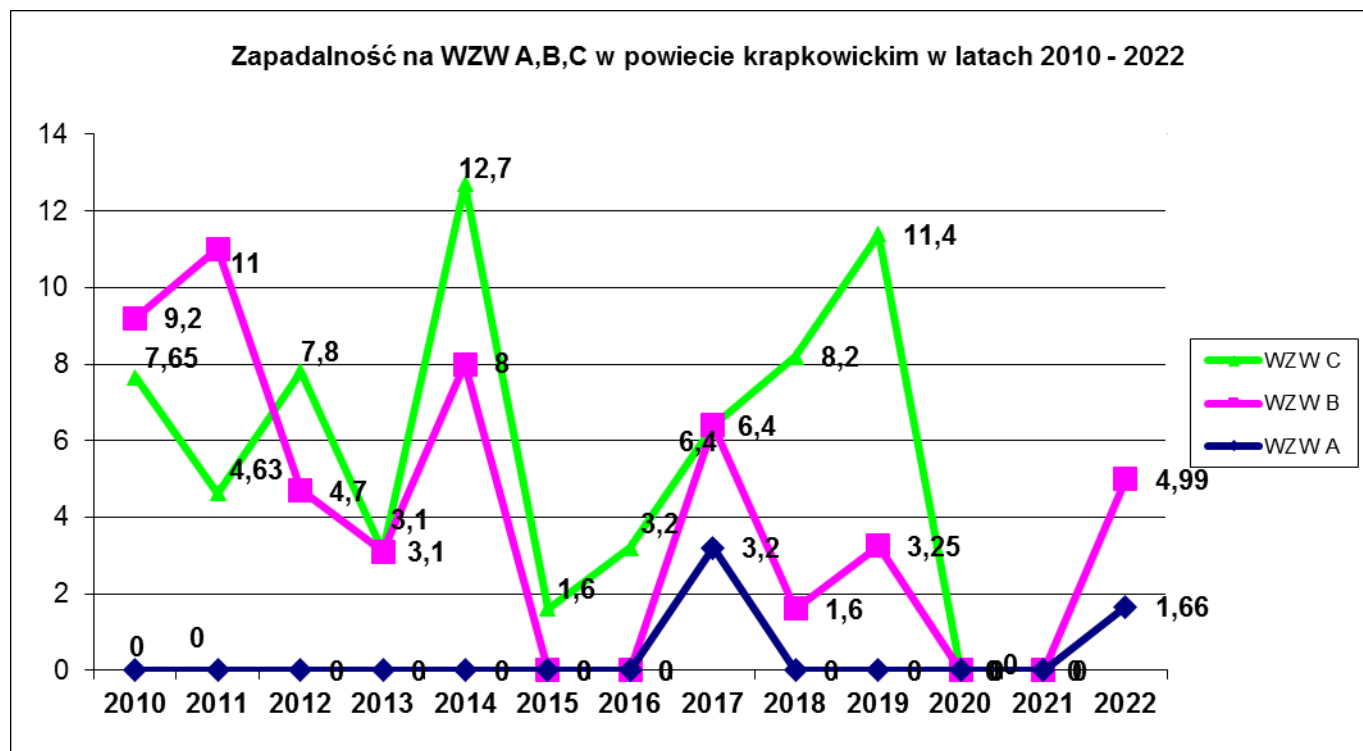
Wirusowe zapalenie wątroby typu A.

W Polsce w ostatnich latach zapadalność na wirusowe zapalenie wątroby typu A wykazała trend wzrostowy. Do roku 2016 zachorowania na WZW typu A w Polsce występowały sporadycznie i było to kilkadziesiąt przypadków rocznie (w roku 2016 – 35 przypadków), z czego znaczącą część stanowiły zachorowania zawleczone z obszarów

zagrożonych zachorowalnością. Polska od roku 1997 jest obszarem o niskiej endemiczności zachorowań, a od roku 2003 zaczęto obserwować okres endemiczności bardzo niskiej. Nie stwierdza się okresowości narastania liczby przypadków zachorowań na WZW typu A. Zapadalność w ostatnich kilku latach nie przekraczała 1/100 000 (w roku 2015 zapadalność w Polsce wyniosła 0,13/100 000, a w 2016 wyniosła tylko 0,09/100 000).

Natomiast w roku 2017 liczba zachorowań w Polsce gwałtownie wzrosła do 3072 przypadków (zapadalność 7,99/100 000) z tego w województwie 19 zachorowań (zapadalność 1,92/100 000), a w powiecie krapkowickim odnotowano wówczas 2 przypadki zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu A (zapadalność 3,2/100 000). Rok 2018 rozpoczął się kolejnym wzrostem zachorowań na WZW A. W Polsce w roku 2018 odnotowano 1457 ze średnią zapadalnością 3,79/100 000. Rok 2019 – to 1065 nowych zachorowań w Polsce. Od 2019 w Polsce nastąpił wyraźny spadek zgłoszonych przypadków WZW typu A. W powiecie krapkowickim w latach 2019-2021 nie odnotowano zachorowań na WZW typu A. W roku 2022 zgłoszono 1 zachorowanie.

Zakażeniom HBV wywołujące zapalenie wątroby typu B oraz HAV wywołujące zapalenie wątroby typu A można zapobiegać w drodze szczepień ochronnych.

Wykres 12. Zapadalność na Wirusowe Zapalenie Wątroby typu A, B, C w latach 2008-2022

8. SZCZEPIENIA OCHRONNE

Polska podobnie jak inne kraje posiada wypracowany przez wiele lat system powszechnych szczepień ochronnych, który skutecznie zapobiega szerzeniu się groźnych chorób zakaźnych. Jest on systematycznie modyfikowany i dostosowywany do zmieniającej się sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych. **Odporność zbiorowiskowa pojawiająca się przy zaszczepieniu dla poszczególnych chorób 95%-98% populacji skutecznie przecina możliwość epidemicznego szerzenia się zakażeń.**

Program Szczepień Ochronnych (PSO) jest jednym z najważniejszych programów profilaktycznych mających wpływ na stan zdrowia publicznego, szczególnie w odniesieniu do stanu zdrowia dzieci i młodzieży. Jest on systematycznie modyfikowany, zgodnie z aktualną wiedzą medyczną z uwzględnieniem możliwości finansowych budżetu Ministra Zdrowia. Obowiązek poddawania się szczepieniom ma charakter powszechny i podlegają mu osoby przebywające na terenie Polski. Podstawą prawną do nałożenia obowiązku szczepień przeciw chorobom zakaźnym jest art.5 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 5 grudnia 2008r. o zapobieganiu i zwalczaniu chorób zakaźnych ludzi, który zobowiązuje osoby przebywające na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres dłuższy niż 3 miesiące do poddania się obowiązkowym szczepieniom ochronnym na zasadach określonych w ustawie, przy czym zgodnie z art.5 ust.2 ww. ustawy w odniesieniu do osób nieposiadających pełnej zdolności do czynności prawnych (m.in. dzieci), odpowiedzialność za wypełnienie tego obowiązku ponosi osoba sprawująca nad tą osobą prawną pieczęć albo jej opiekun faktyczny (zwykle są to rodzice). Wykaz obowiązkowych szczepień ochronnych i grupy osób obowiązanych do poddania się tym szczepieniom zostały określone w art. 17 ust. 1 ww. ustawy (jest to wydawany corocznie Program Szczepień Ochronnych w formie komunikatu przez Głównego Inspektora Sanitarnego) i rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 18 sierpnia 2011r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych.

Program Szczepień Ochronnych uwzględnia choroby zakaźne objęte obowiązkiem szczepień ochronnych, osoby i grupy osób obowiązane do poddania się szczepieniom ochronnym.

Stan zaszczepienia dzieci i młodzieży na terenie powiatu krapkowickiego za 2022 r.

Tabela 2

Stan zaszczepienia dzieci i młodzieży w % wg MZ – 54 za 2022r.					Ogółem średnia wyszczepialność w powiecie krapkowickim w % za 2022	Ogółem średnia wyszczepialność w powiecie krapkowickim w % w 2021 (dzieci doszczepione w roku 2022)
2017 – p/błonicy, tężcowi i krztuścowi (dzieci w 6 roku życia)	2017 – p/odrze, śwince i różyczce (dzieci w 6 roku życia) dotyczy dzieci zaszczepionych II dawkami	2009 – p/tężcowi błonicy, krztuścowi (dzieci w 14 roku życia)	2004 p/tężcowi i błonicy (młodzież w 18 roku życia)	2013 – p/odrze, śwince i różyczce (dzieci w 10 roku życia) dotyczy dzieci zaszczepionych II dawkami		
1	2	3	4	5	6	7
55,23	55,88	74,91	66,80	80,63	66,69	91,48

W powiecie krapkowickim procent wyszczepialności wykazuje trend spadkowy. Od roku 2017 kiedy to osiągnięto średnią wyszczepialność na poziomie 98,2%, odnotowano spadek tej wartości i tak: w roku 2018 spadek o ok. 2 % i wyniósł 96,91%, w roku 2019 % wyszczepialności wyniósł zaledwie 81,74%. Na skutek szczepień uzupełniających prowadzonych w kolejnym roku tj. 2020 u dzieci, które z różnych przyczyn nie zostały poddane szczepieniu obowiązkowemu w danym roku kalendarzowym ogólny średni procent wyszczepialności w roku 2019 wyniósł 95,09. Również w 2021 roku wskaźniki dalej pokazują trend spadkowy – średnia wyszczepialność w powiecie za 2021 r. wyniosła 91,48 %. Dane z roku 2022 również nie są optymistyczne średnia wyszczepialność w omawianych rocznikach na koniec 2022 roku wyniosła 65,98 %. Należy dołożyć wszelkich starań, aby w przeciągu kolejnego roku tj. 2023 prowadzić na bieżące szczepienia uzupełniające w celu podniesienia poziomów wyszczepialności w poszczególnych rocznikach do wynoszącego co najmniej 95%.

W związku z wybuchem pandemii COVID-19 w 2020 roku placówki podstawowej opieki zdrowotnej, w których wykonywane są szczepienia na terenie powiatu krapkowickiego wstrzymały na okres kilku miesięcy szczepienia dzieci i młodzieży. Przesunięcia wykonania szczepienia ochronnego wynikały również z chorób sezonowych. Na skutek tego w 2020 roku średnia wyszczepialność wyniosła zaledwie 69,31%.

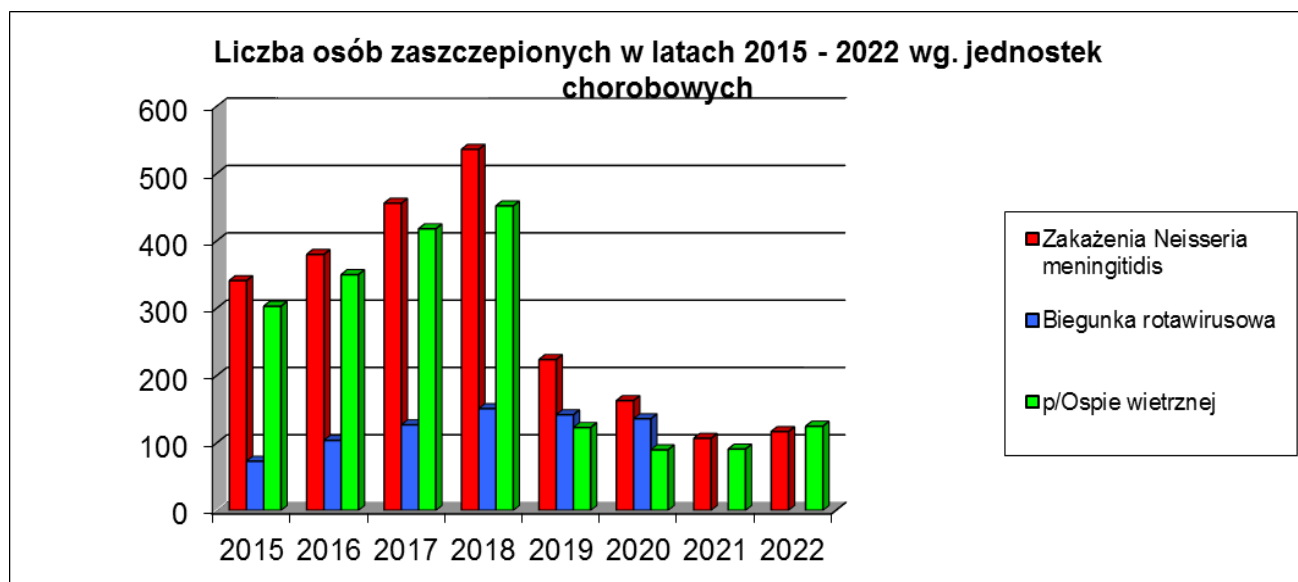
Niepokoi fakt, że coraz więcej rodziców i opiekunów prawnych dzieci, które podlegają obowiązkowym szczepieniom ochronnym odmawia wykonania szczepień swoich

dzieci. Liczba dzieci w powiecie krapkowickim, które nie zostały poddane szczepieniom ochronnym na koniec 2022 roku wyniosła 182. Rodzice, opiekunowie prawni nie realizujący obowiązku szczepień na koniec 2022 r. to 190 osób. Na koniec roku 2021r. było to 197 rodziców (opiekunów prawnych), którzy nie poddali szczepieniom swoich dzieci. W roku 2017 to 75 osób, w roku 2018 to 132 rodziców, w roku 2019 i w roku 2020 - 136. Należy podkreślić, że warunkiem osiągnięcia odporności w skali populacji jest wysoki odsetek zaszczepionych osób (zwykle odporność populacyjną osiąga się przy zaszczepieniu co najmniej 95%). W powiecie krapkowickim w roku 2022 nie osiągnięto odporności populacyjnej.

Zapewnienie wysokiego odsetka osób uodpornionych w powiecie krapkowickim wspierane jest działaniami oświatowo- zdrowotnymi, propagującymi wiedzę o roli szczepień w zapobieganiu chorobom zakaźnym.

9. SZCZEPIENIA ZALECANE

Na wykresach 13 i 14 przedstawiono ilość osób zaszczepionych na niektóre szczepienia zalecane, na terenie powiatu krapkowickiego w latach 2015-2022.

Wykres nr 13. Liczba osób zaszczepionych na szczepieniami zalecanymi.

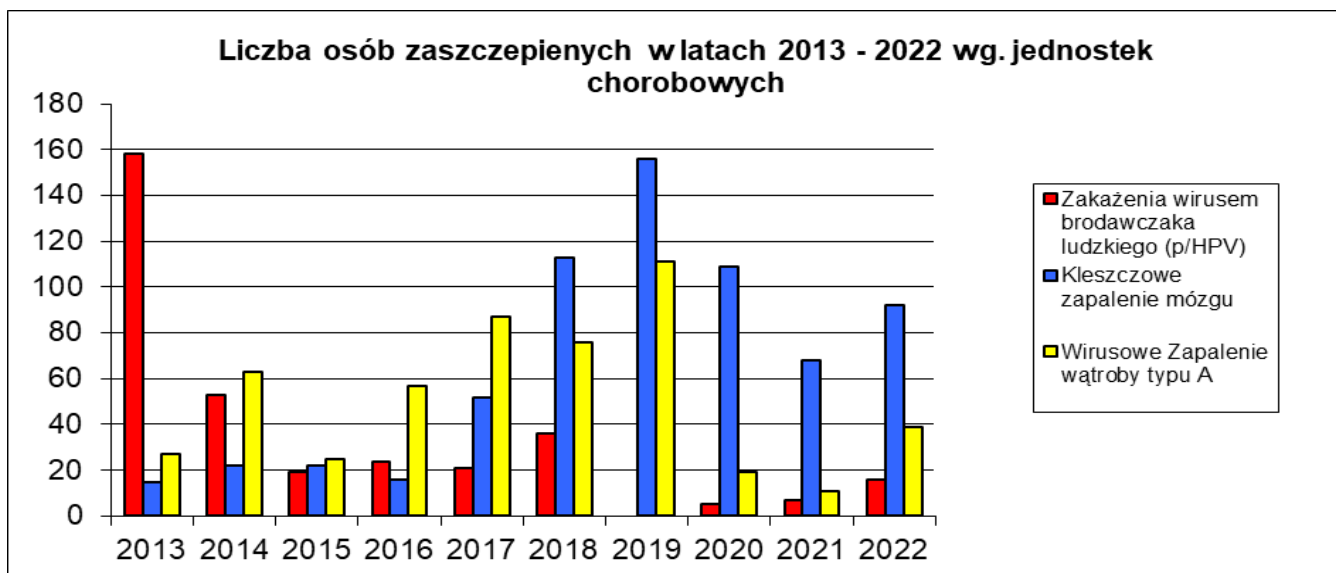
Jak wskazuje powyższy wykres liczba osób poddanych szczepieniom zalecanym w terenie powiatu krapkowickiego stale maleje. Szczepionkę przeciwko zakażeniom meningokokowym (Neisseria meningitidis) przyjęło 117 osób, wszystkie osoby w przedziale

wieku od 0-19 lat. Jest to nieznacznie więcej niż w roku 2021 – 107 oraz mniejsza liczba niż w latach: 2020 – 163, 2019 – 224, 2018 – 536.

Od 1 stycznia 2021 roku szczepienie przeciwko **rotawirusom** dołączyło do obowiązkowych i bezpłatnych szczepień w Polsce. Dotychczas to rodzice decydowali czy chcą zaszczepić swoje dziecko, a szczepienie było dodatkowo płatne. Liczba dzieci które otrzymały w roku 2022 szczepienia p/rotawirusom wyniosła 256.

Z roku na rok zwiększa się liczba osób uodpornionych p/zakażeniami Streptococcus pneumoniae oraz p/ospie wietrznej. Związane jest to z rozszerzeniem w Programie Szczepień Ochronnych szczepień dzieci przeciwko zakażeniom Streptococcus pneumoniae oraz p/ospie wietrznej z grup ryzyka. Od 01.10.2011 r. wszystkie dzieci urodzone przedwcześnie (przed ukończeniem 27 tygodnia ciąży) oraz dzieci do 5 – go roku życia z wadami wrodzonymi, po przeszczeniu szpiku, zakażone HIV są szczepione przeciw pneumokokom w ramach kalendarza szczepień bezpłatnie. Jednocześnie wszystkie dzieci urodzone po 31.12.2016 r. zostały objęte szczepieniami w ramach szczepień populacyjnych. Tym samym dotychczasowa grupa dzieci wysokiego ryzyka ciężkich zakażeń pneumokokowych została znacznie poszerzona. To ważny krok w redukcji zachorowań na ciężkie choroby pneumokokowe. Szczepienia p/ospie wietrznej i p/streptococcus pneumoniae są obowiązkowe i bezpłatne dla dzieci z grup ryzyka. W roku sprawozdawczym lekarze podstawowej opieki zdrowotnej zaszczepili 32 osoby z grup ryzyka przeciw zakażeniom Streptococcus pneumoniae. Jak wspomniano wcześniej wszystkie dzieci urodzone po 31.12.2016 r. podlegają szczepieniom zgodnie z PSO.

Szczepienia przeciw ospie wietrznej w ramach szczepień obowiązkowych osób narażonych oraz w ramach szczepień zalecanych podobnie jak w roku ubiegłym wyniosły 125 osób.

Wykres nr 14. Liczba osób zaszczepionych wg. jednostek chorobowych – szczepienia zalecane.

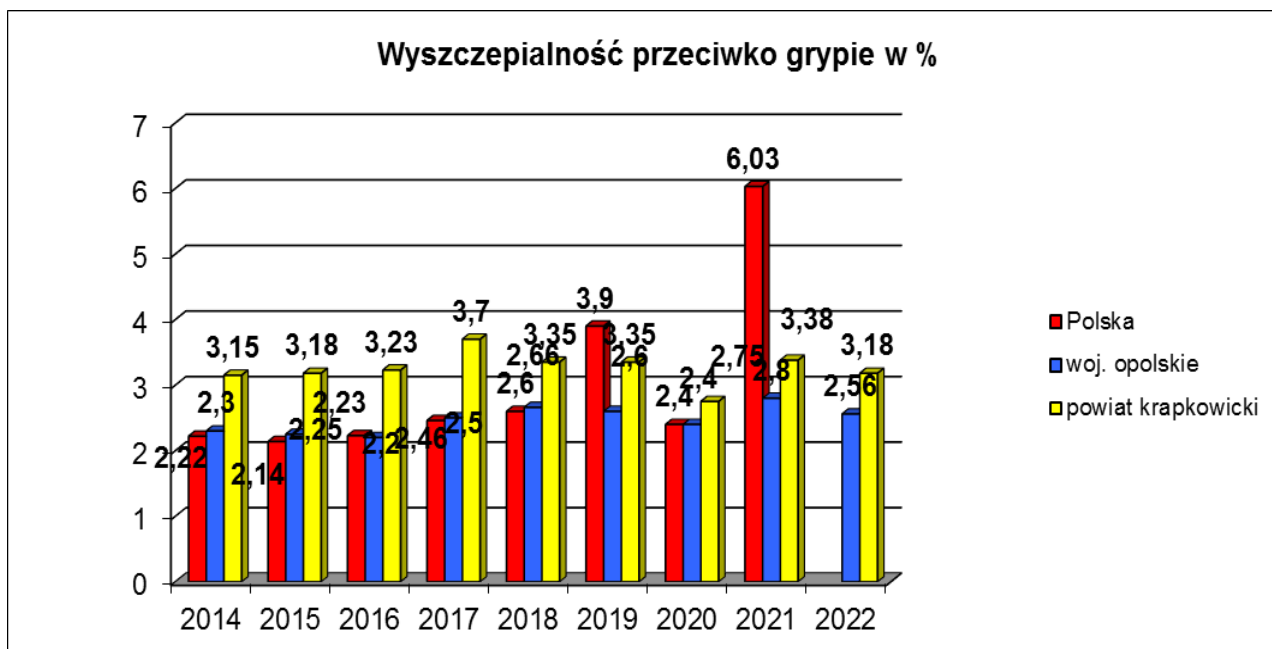
Wykres przedstawia liczbę osób zaszczepionych p/WZW typu A, p/HPV oraz p/kleszczowemu zapaleniu mózgu w latach 2013 – 2022.

Wirus HPV (Human Papillomavirus) to ludzki wirus brodawczaka. Wyróżnia się 150 typów HPV chorobotwórczych dla człowieka, wśród których, typy 16 i 18 należą do wysoko onkogennych typów wirusa, które odpowiadają za zmiany przedrakowe szyjki macicy i raka szyjki macicy. Do zakażenia HPV dochodzi drogą płciową, najczęściej w początkowym okresie po rozpoczęciu aktywności seksualnej. Rak szyjki macicy jest drugim pod względem częstości występowania nowotworem złośliwym u kobiet na świecie. Powyższe dane nie są niestety optymistyczne. W powiecie krapkowickim znacząco spada liczba wykonanych szczepień przeciwko HPV. W 2022 roku zaszczepiło się zaledwie 16 osób (dziewczęta w wieku 10 – 14 lat: 12 osób; 15 – 19 lat- 2 osoby ; >20 lat: 0; chłopcy 0 – 14 lat: 2 osoby).

Przeciwno WZW typu A w roku 2022 zostało zaszczepionych 39 osób. Największy odsetek osób zaszczepionych to osoby dorosłe, a szczepienie wykonano w związku z podróżami do rejonów, w których endemicznie występuje zapalenie wątroby typu A.

Średnią wyszczepialność p/grypie w latach 2014 – 2022 prezentuje wykres 15.

Pomimo, iż szczepienia przeciwko grypie są jedyną skuteczną metodą zapobiegania chorobie oraz jej powikłaniom, poziom zaszczepienia przeciwko grypie w Polsce jest nadal bardzo niski. W sezonie grypowym 2020/2021 zaszczepiło się w skali kraju 6,03 % populacji. Był to i tak odsetek znacznie wyższy niż w latach ubiegłych. Powiat krapkowicki pod tym względem zanotował spadek do 3,18 % zaszczepionych mieszkańców powiatu.

Wykres 15 Wyszczepialność p/grypie w % w latach 2014 – 2022. Dane za rok 2022 według MZ-54.

10. Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i zwalczania AIDS

HIV to ludzki wirus upośledzenia (niedoboru) odporności. Może wywołać zespół nabytego upośledzenia odporności – AIDS. Problem HIV i AIDS na świecie jest jednym z głównych problemów zdrowia publicznego. Według danych UNAIDS pod koniec 2016 r. na świecie żyło około 36,7 milionów osób z HIV/AIDS.

Podstawowym dokumentem wyznaczającym politykę państwa w zakresie zapobiegania HIV i zwalczania AIDS jest rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 lutego 2011 r. w sprawie Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS na lata 2017–2021, który zakłada podjęcie działań w pięciu obszarach:

1. Zapobiegania zakażeniom HIV wśród ogółu społeczeństwa.
2. Zapobiegania zakażeniom HIV wśród osób o zwiększonym poziomie zachorowań ryzykownych.
3. Wsparcia i opieki zdrowotnej dla osób zakażonych HIV i chorych na AIDS.
4. Współpracy międzynarodowej.
5. Monitoringu.

Celem Programu jest realizacja ograniczenia i zapobiegania oraz rozprzestrzeniania się zakażeń HIV wśród ogółu społeczeństwa poprzez zapewnienie dostępu do wiarygodnych źródeł informacji i edukację zdrowotną oraz wzmacnianie postaw prospołecznych.

W tabelach oraz na wykresach poniżej zestawiono dane dotyczące nowo wykrytych zakażeń wirusem HIV oraz zachorowań na AIDS w województwie opolskim, powiecie krapkowickim i w Polsce.

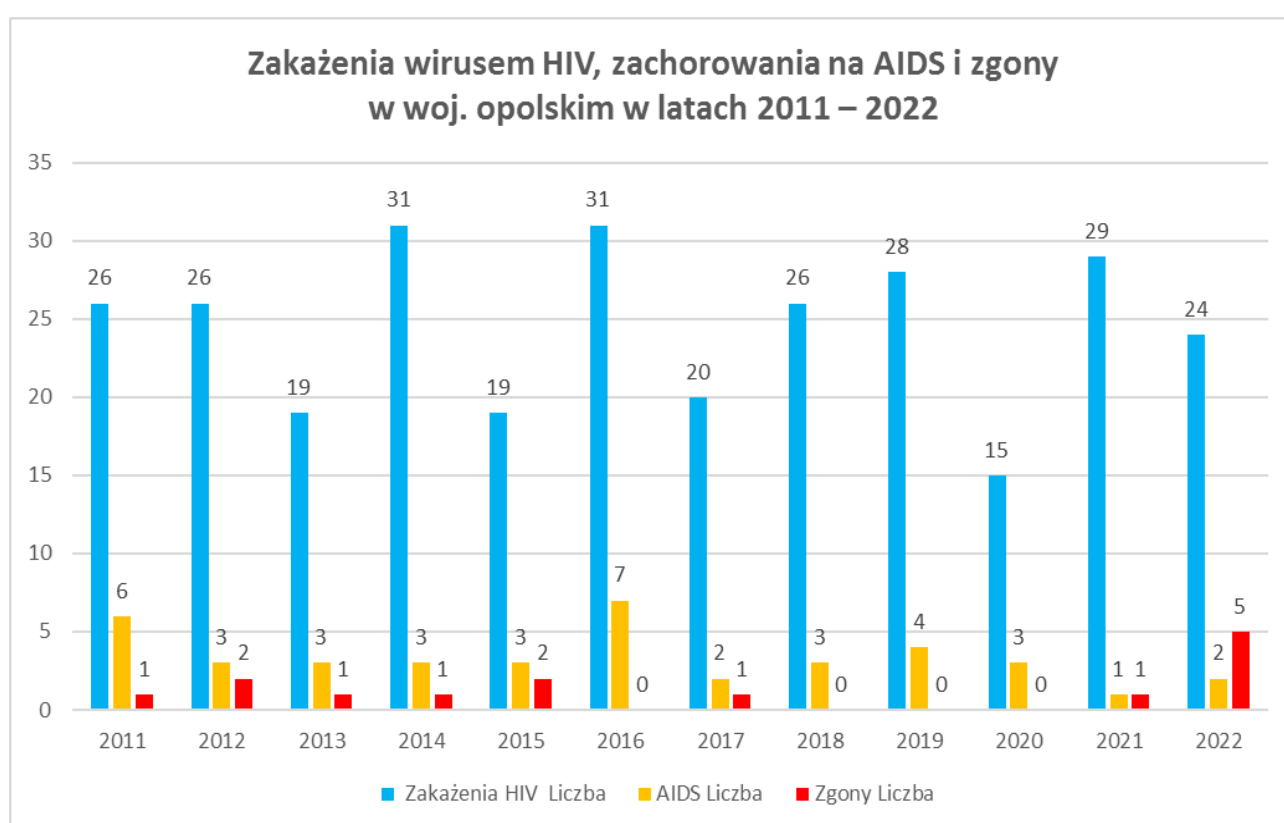
Kwartalne zestawienie nowych zakażeń HIV, zachorowań na AIDS i zgonów z powodu AIDS w 2022 r. w woj. opolskim

Kwartaly w 2022 r.	Liczba osób zakażonych wirusem HIV/ płęć/grupa ryzyka /okoliczności wykrycia HIV	Liczba zachorowań na AIDS /płęć/grupa ryzyka	Liczba zgonów/płęć/ grupa ryzyka
I	4 4 M - brak danych	0	0
II	6 3 M - 1 homos. 2 bd 3K - 1 heteros. 2 bd	0	0
III	5 5M /1M zakażenie wertykalne 4M bd.	1 1M/bd	1 1M/bd
IV	9 2 K - 1bad. przed in. vitro, 1 bd 7 M -1bad. przed in. vitro 1 homos. 1 heteros 4 bd.	1 M - bd	4 1K - bd 3 M - 1 homos.2 bd
Razem	24	2	5

Dane skumulowane zakażeń wirusem HIV, zachorowań na AIDS i zgonów w woj. opolskim w latach 1985 – 2022

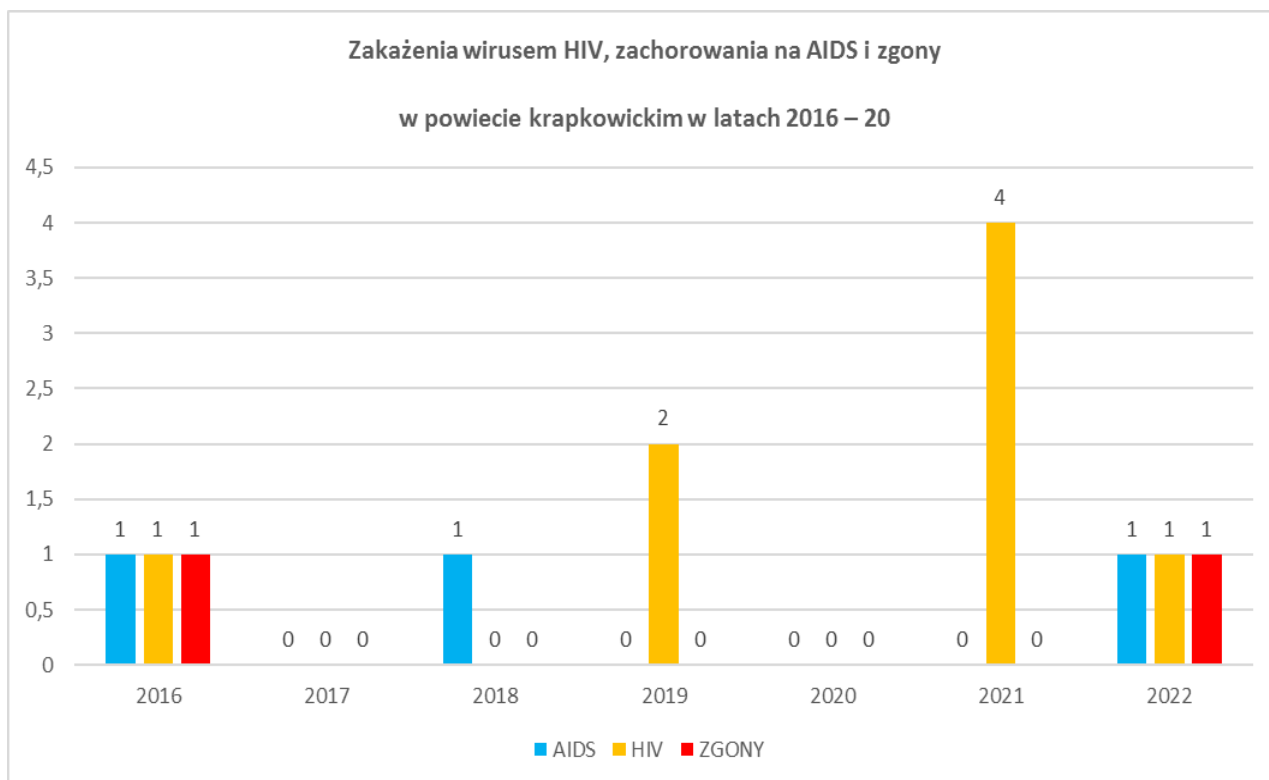
Lata	Zakażenia HIV		AIDS		Zgony	
	Liczba	Dane skumulowane	Liczba	Dane skumulowane	Liczba	Dane skumulowane
1985-2010	250	250	64	64	30	30
2011	26	276	6	70	1	31
2012	26	302	3	73	2	33
2013	19	321	3	76	1	34
2014	31	352	3	79	1	35
2015	19	371	3	82	2	37
2016	31	402	7	89	0	37
2017	20	422	2	91	1	38

Lata	Zakażenia HIV		AIDS		Zgony	
	Liczba	Dane skumulowane	Liczba	Dane skumulowane	Liczba	Dane skumulowane
2018	26	448	3	94	0	38
2019	28	476	4	98	0	38
2020	15	491	3	101	0	38
2021	29	520	1	102	1	39
2022	24	544	2	104	5	44

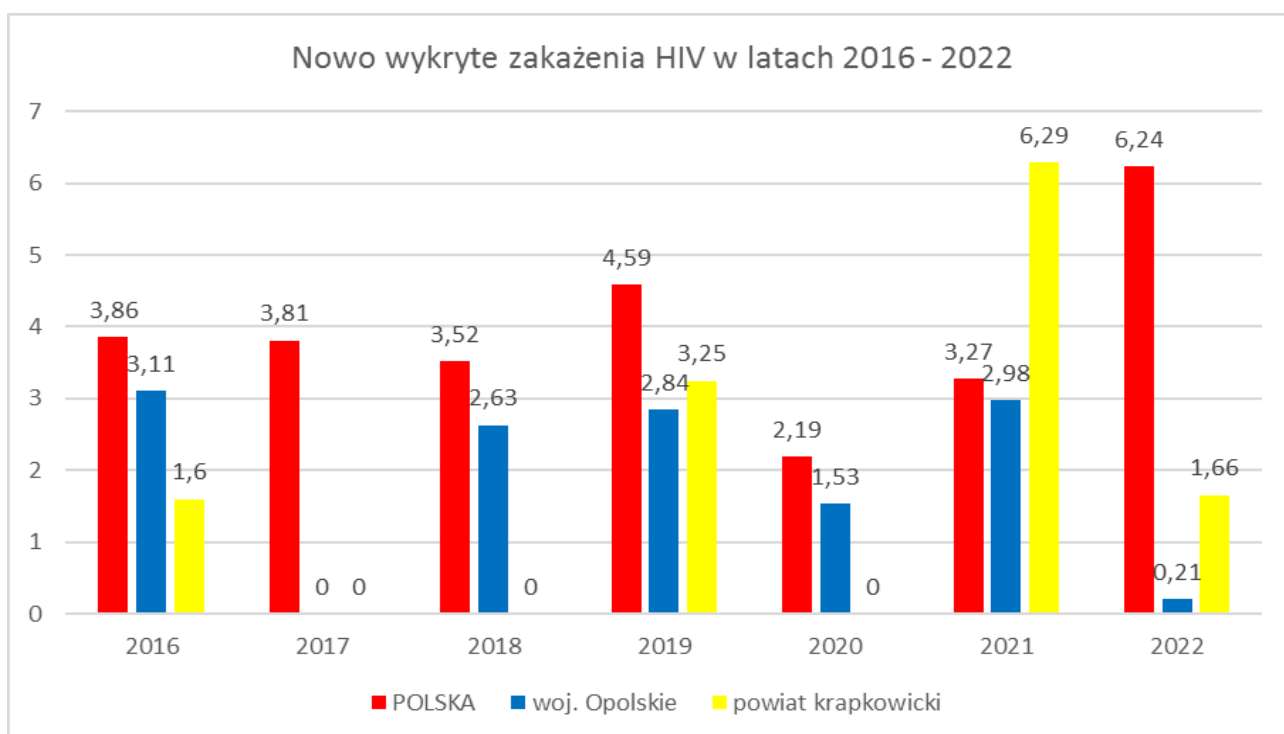
Wykresy nr 16 i 17 Zachorowania na HIV i AIDS w województwie opolskim oraz powiecie krapkowickim.

Powyższy wykres zestawia wykryte zakażenia HIV, zachorowania na AIDS oraz zgony w powiecie krapkowickim na przestrzeni lat. Co niepokojące zgłoszone dwa zgony na AIDS w obydwu przypadkach,

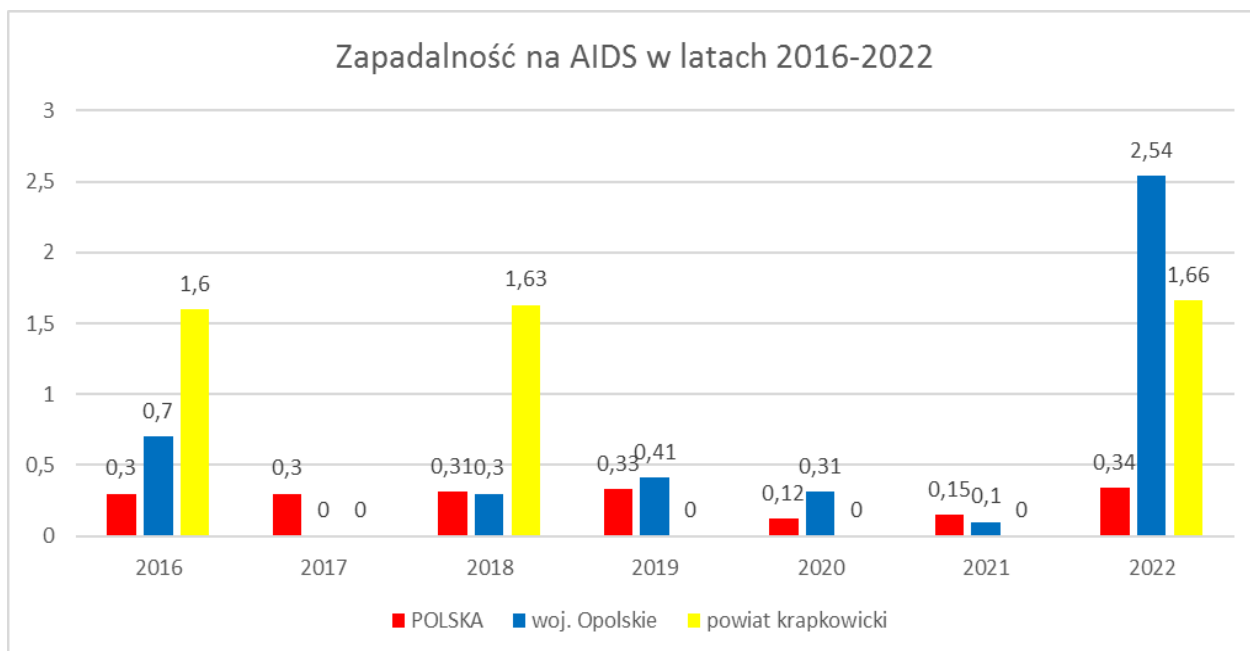

poprzedzone były zgłoszeniem nowo wykrytego zakażenia HIV równocześnie z już zaawansowanym AIDS.

Zakażenia stwierdzone w powiecie krapkowickim dotyczą grupy wiekowej w przedziale od 20 – 45 lat.

Wykres 18. Nowo wykryte zakażenia HIV na przestrzeni lat 2016-2022 - zapadalność

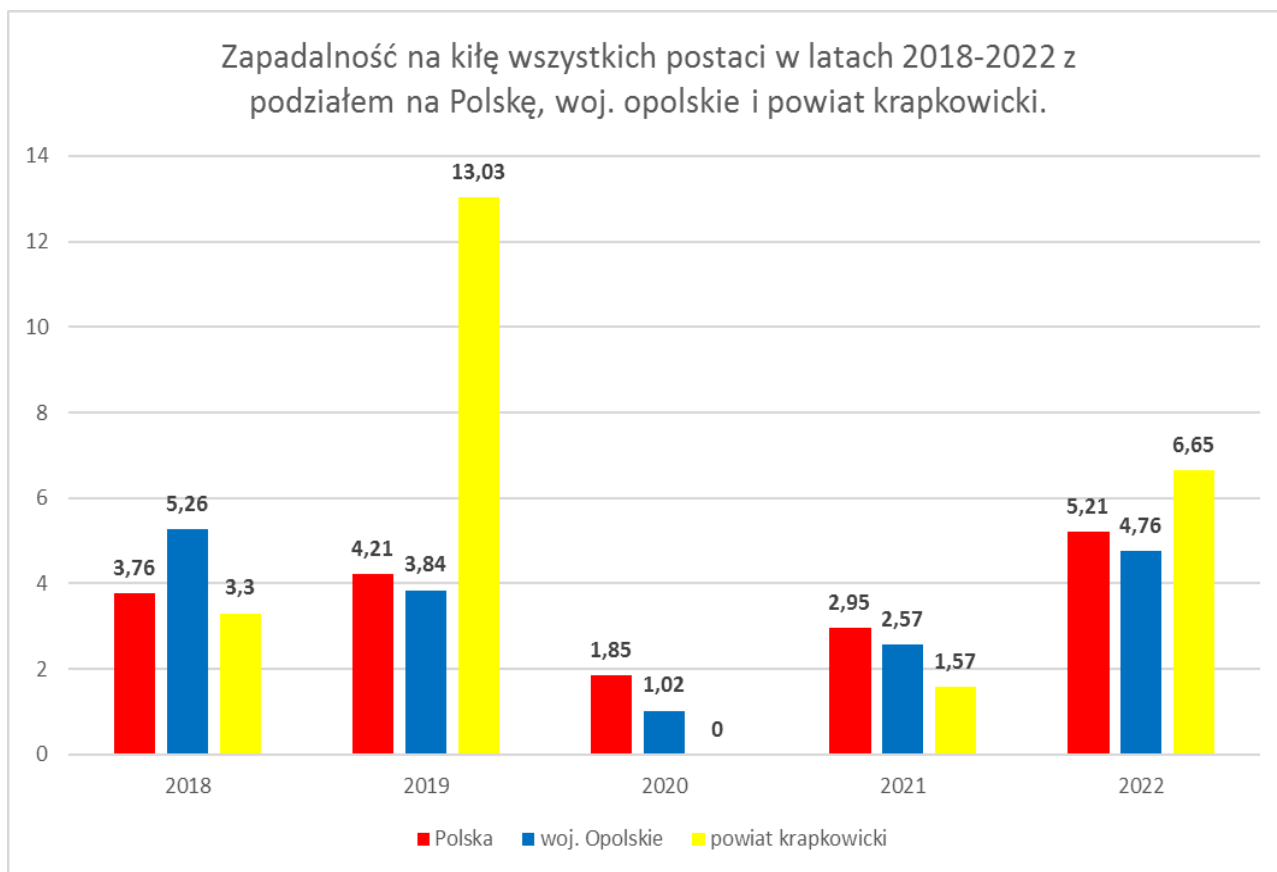

Wykres 19 Zapadalność na AIDS na przestrzeni lat 2016-2022

Corocznie pracownicy pionu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia z 16 wojewódzkich stacji sanitarno-epidemiologicznych oraz 318 powiatowych stacji sanitarno-epidemiologicznych włączają się w realizację Programu, którego koordynatorem jest Krajowe Centrum ds. AIDS w celu podniesienia wiedzy społeczeństwa na temat zakażeń wirusem HIV, profilaktyki oraz dostępu do bezpłatnych badań przesiewowych lub leczenia antyretrowirusowego.

11. KIŁA

Kiła (*sypilis, lues*) jest układową chorobą bakteryjną wywołaną przez krętka bladego (*Treponema pallidum* subsp. *pallidum*) przenoszoną głównie poprzez kontakty seksualne lub u kobiet w ciąży przez łożysko na płód. Ze względu na bogatą symptomatologię obejmującą skórę oraz błony śluzowe diagnostyka i leczenie kiły powinny pozostawać w kompetencjach specjalistów z zakresu dermatologii i wenerologii. Kiłę dzieli się na wczesną, do 2 lat od zakażenia, obejmującą tzw. pierwszy i drugi okres choroby i kiłę bezobjawową wczesną oraz kiłę późną. Ta może przebiegać jako kiła utajona lub objawowa późna, tocząca się w obrębie różnych narządów, najczęściej w ośrodkowym układzie nerwowym, układzie krążenia, różnych narządach wewnętrznych, skórze, kościach. Zmiany chorobowe mogą obejmować każdy unaczyniony narząd w ustroju.

Wykres 20. Zapadalność na kiłę wszystkich postaci (nie wlicza się tutaj kiły wrodzonej).

Mimo wielu kampanii informacyjnych, dotyczących problematyki zakażeń intymnych (w szczególności AIDS) i wzrostu wiedzy społeczeństwa – nie obserwuje się spadku liczby nowych zachorowań w skali kraju. Późno wykryta kiła stanowi poważny problem zdrowotny, gdyż późno wykryte zakażenie krętkiem *Treponema pallidum* jest przyczyną wielu ciężkich powikłań, obejmujących m.in. układ nerwowy, a nieleczone może doprowadzić do śmierci. Do następstw zakażenia wrodzonego należą wielonarządowe wady, deformacje kości, a nawet śmierć płodu. Zachorowania odnotowane w powiecie krapkowickim dotyczą osób w wieku od 25 – do 70 lat.

12. Stan sanitarny – działalność lecznicza wykonywana w formie indywidualnych praktyk zawodowych.

Do działalności leczniczej wykonywanych w formie indywidualnych praktyk zawodowych należą:

- Indywidualne praktyki lekarskie, indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie i grupowe praktyki lekarskie;
- Indywidualne praktyki lekarzy dentyków i indywidualne specjalistyczne praktyki lekarzy dentyków;
- Indywidualne praktyki pielęgniarek, grupowe praktyki pielęgniarek.

W tabeli przedstawiono liczbę praktyk zawodowych na dzień 31 grudnia 2022r. Nieprawidłowości stwierdzono w dwóch placówkach.

Stan sanitarny indywidualnych praktyk zawodowych

Tabela 3

Rok	Liczba indywidualnych praktyk lekarskich wg ewidencji	Liczba skontrolowanych praktyk	Liczba praktyk lekarskich ze złym stanem sanitarnym
2013	76	48	1
2014	75	49	0
2015	78	61	3
2016	85	51	3
2017	80	58	0
2018	80	53	0
2019	76	46	0
2020	76	5	0
2021	74	8	0
2022	68	27	2

13. ANALIZA EPIDEMIOLOGICZNA SARS-CoV-2 W POWIECIE KRAPKOWICKIM

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia od dnia 20 marca 2020 roku w Polsce obowiązywał stan epidemii i trwał do dnia 12 maja 2022r.

W poniższych tabelach oraz wykresach pokazano sytuację epidemiologiczną zakażeń SARS-CoV-2 w powiecie krapkowickim w latach 2020-2022.

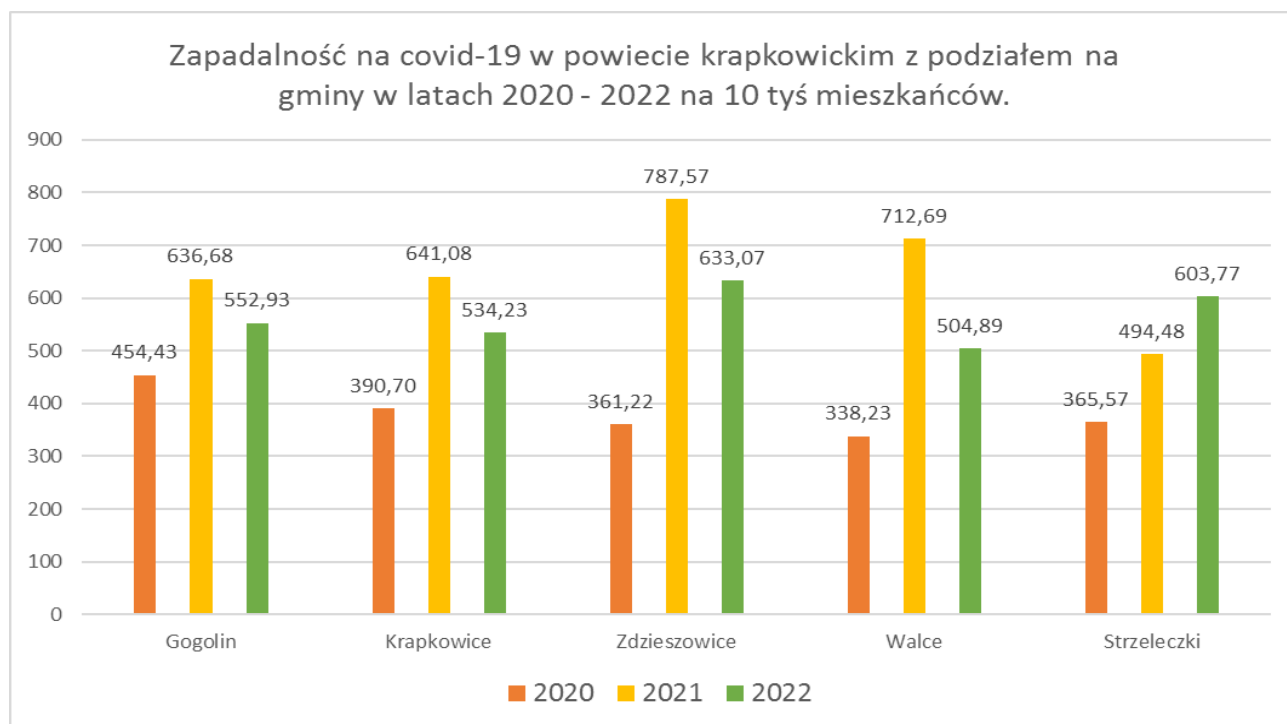
Wskaźnik zapadalności obliczono na 10.000 oraz na 100 000 mieszkańców. W 2020 roku najwyższy współczynnik zapadalności odnotowano w gminie Gogolin było to 454,53, zapadalność w powiecie krapkowickim wyniosła 391,60/10000. W 2021 roku najwyższą zapadalność odnotowano w gminie Zdieszowice, gdzie współczynnik zapadalności wyniósł 787,57/10000 mieszkańców, gmina Walce współczynnik zapadalności osiągnęła na poziomie 721,69/10000, w gminie Krapkowice również doszło do dużego wzrostu zachorowań, gdzie współczynnik zapadalności na dzień 31.12.2021 wyniósł – 641,08/10000, w gminie Strzeleczyki wskaźnik zapadalności wyniósł 494,48/10000. W roku 2022 najwyższą zapadalność odnotowano w gminie Zdieszowice, był to wskaźnik na poziomie 633,07.

Wskaźnik zapadalności COVID 19 na 10 00 oraz 10000 mieszkańców 2022r.

Tabela 5.

Powiat za 2022	Gminy	Liczba przypadków w 2022	Liczba ludności*	Zapadalność na 10.000 w roku 2022	Zapadalność na 100.000 w roku 2022
Krapkowice	Powiat ogółem	3352	59051	567,64	5676,44
	Gogolin	657	11882	552,93	5529,37
	Krapkowice	1132	21189	534,23	5342,39
	Zdieszowice	862	13616	633,07	6330,78
	Walce	263	5209	504,89	5048,95
	Strzeleczyki	432	7155	603,77	6037,73

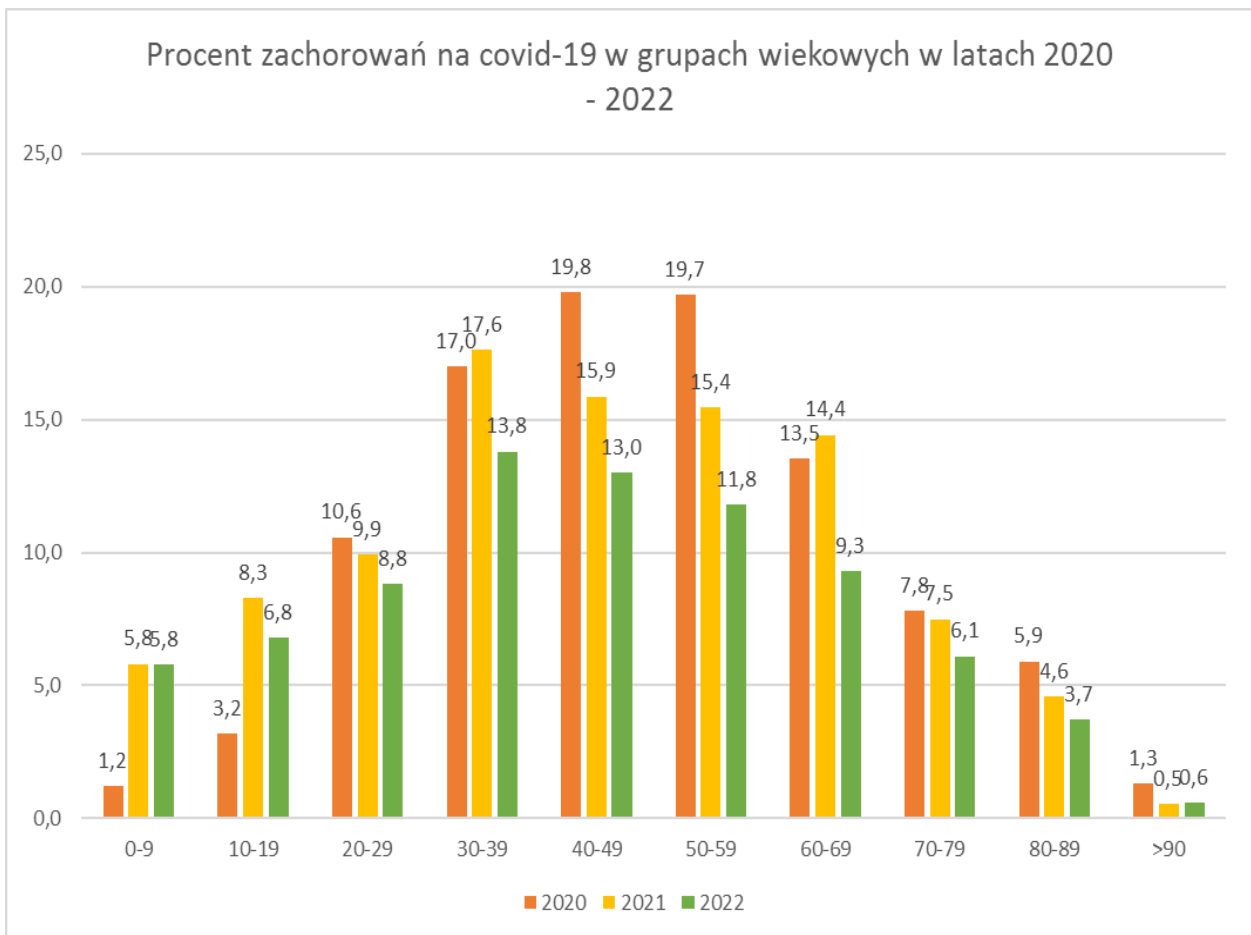
*ludność na dzień 31.12.2022r. dane z gmin.

Wykres 21 Zapadalność na Covid-19 w powiecie krapkowickim z podziałem na gminy w latach 2020 - 2022

Podział chorych ze względu na wiek przedstawiają poniższe tabele. Porównując lata 2020-2022 można stwierdzić, iż średni wiek osób chorujących na Covid-19 obniżył się. Średnia wieku w 2020 roku wynosiła 49 lat (liczona od ogólnej liczby zachorowań w powiecie). W roku 2021 średnia wieku wyniosła 45 lat. W 2020 roku średnia wieku to 43 lata. Podobnie jak w roku ubiegłym najwięcej osób zachorowało między 30 a 60 rokiem życia, a najmniejszy odsetek zachorowań stanowią seniorzy oraz dzieci i młodzież do 19 roku życia.

WIEK	CHORZY W 2020 ROKU	PROCENT	CHORZY w 2021 roku	PROCENT	CHORZY w 2022 roku	PROCENT
0-9	30	1,2	244	5,8	245	5,8
10-19	80	3,2	349	8,3	286	6,8
20-29	265	10,6	417	9,9	370	8,8
30-39	426	17,0	741	17,6	581	13,8
40-49	495	19,8	667	15,9	546	13,0
50-59	493	19,7	649	15,4	497	11,8
60-69	339	13,5	606	14,4	389	9,3
70-79	195	7,8	315	7,5	256	6,1
80-89	148	5,9	192	4,6	155	3,7
>90	33	1,3	22	0,5	27	0,6
RAZEM	2504		4202		3352	
ŚREDNI WIEK CHORYCH NA COVID-19	49 LAT		45 lat		43 lat	

Wykres 21 Zapadalność w grupach wiekowych w powiecie krapkowskim w latach 2020-2022r.

Analizując zachorowania ze względu na miejsce zamieszkania częściej chorowały osoby mieszkające w miastach. Było to 54% wszystkich zachorowań i nieznacznie przewyższają % zachorowań wśród mieszkańców wsi, który wyniósł 46%. Taka sama tendencja wystąpiła w 2021 roku.

Wykres 22. Liczba zachorowań z podziałem na miasto, wieś w 2021 oraz 2022r.

Ogólnie stan chorych można było określać jako dobry i stabilny. Najczęstsze objawy wśród osób chorych powiatu krapkowickiego to: kaszel, duszność, podwyższona temperatura ciała oscylująca między 37.5⁰C do 39.5⁰C, ogólne osłabienie, bóle mięśni i stawów oraz rzadziej utrata smaku i węchu.

Z powiatu krapkowickiego za pośrednictwem Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Opolu 310 próbek od osób chorych zostało wytypowanych do sekwencjonowania i monitorowania wariantów alertowych. Z przeprowadzonych badań wynika, iż wariantem najczęściej występującym w trakcie trwania 4 fali zachorowań był wariant omicron B.1.1.529

SZCZEPIENIA NA COVID-19

W opracowaniu z roku 2021 omówiono wyszczepialność na Covid-19 w poszczególnych gminach oraz powiecie krapkowickim. W związku z powyższym, iż zaprzestano publikowania powyższych danych na stronach gov.pl brak aktualnie danych o wyszczepialności w roku 2022. Powyższe informacje zostaną uzupełnione w kolejnych latach, jeżeli stacja będzie w ich posiadaniu.

14. SYTUACJA CHORÓB ZAKAŻNYCH W POWIECIE KRAPKOWICKIEM POD KĄTEM DZIAŁAŃ WOJENNYCH NA UKRAINIE.

W związku z trwającą wojną na Ukrainie Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczne w Krapkowicach prowadzi czynny monitoring zgłaszanych chorób zakaźnych pod kątem ich występowania wśród ludności ze statutem uchodźcy wojennego. Sytuację epidemiologiczną można określić jako pomyślną. Do końca roku 2022 zgłoszono 31 chorób zakaźnych u osób o statusie uchodźcy i w większości były to zakażenia covid-19 (12 przypadków) w pierwszej połowie roku, nie mające charakteru ogniska choroby (np. w miejscach tymczasowego pobytu uchodźców). Kolejną grupą są choroby wieku dziecięcego między innymi ospa wietrzna (8) i rotawirus (8). Pozostałe zgłoszenia to borelioza (2), gruźlica (1) - była to kontynuacja leczenia rozpoczętego na Ukrainie.

WNIOSKI:

Należy zwrócić szczególną uwagę na:

- Przekazywaniu społeczeństwu informacji na temat korzyści zdrowotnych wynikających ze szczepień ochronnych, w tym szczepień p/COVID 19 oraz grypie.
- Tak jak w latach ubiegłych, w dalszym ciągu, należy dążyć do podniesienia poziomu wiedzy społeczeństwa nt. zapobiegania chorobom zakaźnym na drodze szczepień ochronnych ze względu na coraz bardziej widoczny w powiecie ruch antyszczepionkowy.
- Konieczność podniesienia stopnia wyszczepialności dzieci i młodzieży przeciwko chorobom zakaźnym zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych szczególnie w tych rocznikach, w których % nie przekracza 95 %.

W ZAKRESIE ODDZIAŁU HIGIENY PRACY

NADZÓR NAD WARUNKAMI SANITARNO-HIGIENICZNYMI ŚRODOWISKA PRACY I CHEMIKALIAM

Oddział Higieny Pracy prowadzi nadzór sanitarny w zakładach pracy w celu poprawy warunków pracy i ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy oraz w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin.

W ewidencji w 2022r. znajdowało się 173 zakładów zatrudniających 11 179 pracowników.

Nadal największą liczbę zatrudnionych odnotowano w działalności ujętej w:
PKD 43 - roboty budowlane specjalistyczne - 2784 zatrudnionych pracowników,
PKD 19 - wytwarzanie i przetwarzanie koksu - 1477 zatrudnionych pracowników,
PKD 23 - produkcja cementu, wapna i gipsu, produkcja wyrobów z betonu, cementu i gipsu - 1000 zatrudnionych pracowników,

Struktura podmiotów gospodarczych wg zatrudnienia od wielu lat nie zmienia się i w 2022r. kształtowała się następująco:

- 64 zakłady zatrudniające do 9 pracowników,
- 73 zakłady zatrudniające od 10 do 49 pracowników,
- 29 zakładów zatrudniających od 50 do 249 pracowników,
- 7 zakładów zatrudniających 251 i więcej pracowników.

W 2022r. przeprowadzono 106 kontroli w 52 zakładach pracy zatrudniających pracowników. Zakres przeprowadzonych kontroli obejmował kontrolę przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne dotyczące warunków zdrowotnych środowiska pracy, a zwłaszcza zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy oraz przestrzegania przepisów prawnych w zakresie chemikaliów, w tym produktów biobójczych i detergentów.

W 2022r. w 3 skontrolowanych zakładach stwierdzono przekroczenia Najwyższych Dopuszczalnych Stężeń i Natężeń (NDS/NDN) czynników szkodliwych dla zdrowia

występujących w środowisku pracy. Ogółem w 12 zakładach stwierdzane są przekroczenia wartości dopuszczalnych czynników szkodliwych.

Przekroczenia stwierdzono w zakładach o profilu produkcji:

PKD 36 – pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody - 1 zakład,

PKD 49 – transport kolejowy towarów -1 zakład,

PKD 86 – działalność szpitali - 1 zakład.

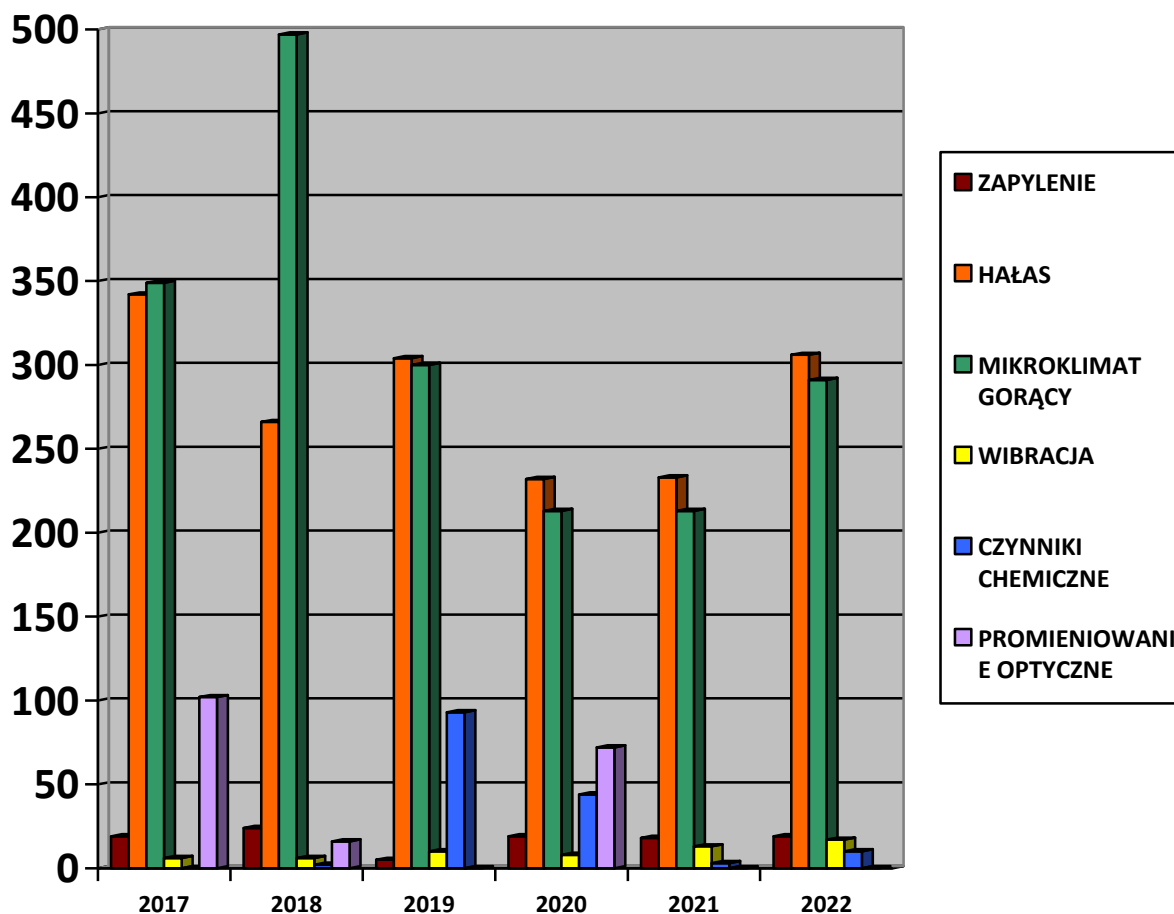
W 2022r. w **warunkach narażenia** na szkodliwe czynniki środowiska pracy pracowało 609 pracowników (pracownik liczony 1 raz).

Narażenia na poszczególne czynniki szkodliwe:

- 19 pracowników pracowało w przekroczeniach zapylenia,
- 10 pracowników pracowało w przekroczeniach czynników chemicznych,
- 306 pracowników pracowało w przekroczeniach hałasu,
- 17 pracowników pracowało w przekroczeniach wibracji,
- 291 pracowników pracowało w przekroczeniach mikroklimatu gorącego.

Liczba osób pracujących w warunkach przekroczenia wartości dopuszczalnych czynników szkodliwych występujących w środowisku pracy na przestrzeni 2016-2022 roku.

Rok/liczba zakładów w ewidencji	Liczba zakładów skontrolowanych/ liczba pracowników	Liczba zakładów, w których stwierdzono przekroczenia	Liczba pracujących w warunkach przekroczenia NDS/NDN						
			ogółem	zapylenie	hałas	mikroklimat gorący	wibracja (drgania mech.)	Czynniki chemiczne	promieniowanie optyczne (podczerwień, nadfiolet)
2017/157	61/ 8523	8	757	19	342	349	6	0	102
2018/159	53/3457.	5	683	24	266	497	6	2	16
2019/175	70/9037	8	551	5	304	300	10	93	0
2020/176	27/5018	6	494	19	232	213	8	44	72
2021/191	45/11 297	5	474	18	233	213	13	3	0
2022/173	52/11 179	3	600	19	306	291	17	10	0

Liczba osób pracujących w warunkach przekroczenia wartości dopuszczalnych czynników szkodliwych występujących w środowisku pracy na przestrzeni 2017-2022 roku.

W środowisku pracy w 32 podległych zakładach występuje narażenie/kontakt pracowników na substancje chemiczne, ich mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu **rakotwórczym lub mutagennym**.

Skontrolowano 9 zakładów pracy, w których są narażeni 334 osoby, w tym 18 kobiet, tj.:

- PKD 16 - 3 zakłady,
- PKD 19 - 1 zakład,
- PKD 23 - 1 zakład,
- PKD 31 - 1 zakład,
- PKD 33 - 1 zakład,
- PKD 49 - 1 zakład,
- PKD 86 - 1 zakład.

W 51 zakładach pracy występuje potencjalne narażenie na **szkodliwe czynniki biologiczne**. Skontrolowano 11 zakładów, w których narażonych na szkodliwe czynniki biologiczne z 2 i 3 grupy zagrożenia było 107 osób.

W ewidencji Oddziału Higieny Pracy znajduje się 2 producentów, 4 formulatorów, 8 dystrybutorów substancji chemicznych i ich mieszanin oraz 148 podmiotów stosujących substancje chemiczne i mieszaniny w działalności zawodowej.

Przeprowadzono 14 kontroli u stosujących produkty chemiczne oraz 1 kontrolę u producenta. Stwierdzono 13 produktów chemicznych z nieprawidłowym oznakowaniem opakowań oraz 4 niewłaściwe karty charakterystyki.

Postępowanie administracyjne

W 2022r. wydano 13 decyzji administracyjnych, w tym 2 decyzje umarzające postępowanie. 11 decyzji dotyczących prowadzonego postępowania administracyjnego, zawierało 68 nakazów tj.:

- ogólne przepisy BHP – 18 nakazów dotyczących:

- zapewnienia bieżącej wody zdatnej do picia oraz do celów higieniczno-sanitarnych,
- doprowadzenia do odpowiedniego stanu sanitarnohigienicznego pomieszczeń i urządzeń higienicznosanitarnych,
- uporządkowania pomieszczenia magazynowego z produktami chemicznymi poprzez: usunięcie zbędnych materiałów, przechowywanie produktów chemicznych w zorganizowany sposób z zachowaniem ich segregacji, wg rodzaju produktów,

- w zakresie oceny ryzyka zawodowego – 2 nakazy dotyczące:

- zaktualizowania oceny ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy poprzez uwzględnienie szczegółowych wymagań określonych przepisami prawa w zakresie czynników szkodliwych dla zdrowia,

- w zakresie obniżenia NDN i NDS – 11 nakazów dotyczących:

- przedstawienia planu poprawy warunków pracy / wdrożenia przedmiotowego planu w związku ze stwierdzonymi przekroczeniami czynników szkodliwych dla zdrowia,

- w zakresie badań i pomiarów środowiska pracy – 9 nakazów dotyczących:

- przedstawienia wyników pomiarów potwierdzających wykonanie planu w związku ze stwierdzonymi przekroczeniami czynników szkodliwych dla zdrowia,
- przeprowadzenia pomiarów środowiskowych na stanowiskach pracy,

- w zakresie czynników rakotwórczych - 11 nakazów dotyczących:

- prowadzenia „Rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym”,
- prowadzenia „Rejestru pracowników narażonych na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym”,
- przekazywania do Opolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego pisemnej informacji o substancjach, mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, które występują w zakładzie pracy,
- informowania pracowników o czynniku rakotwórczym, oznaczenia obszarów zagrożenia czynnikiem rakotwórczym i oznakowania ich znakami ostrzegawczymi i informacyjnymi,

- w zakresie prawa chemicznego – 17 nakazów dotyczących:

- zamieszczenia numeru telefonu dostawcy na etykiecie produktu chemicznego,
- sporządzenia aktualnego spisu stosowanych produktów chemicznych stwarzających zagrożenie dla zdrowia i środowiska,
- przechowywania produktów chemicznych w opakowaniach odpowiednio oznakowanych,
- oznakowania pomieszczenia, gdzie przechowywane są produkty chemiczne w informacje określające przeznaczenie pomieszczenia,
- oznakowania pomieszczenia, gdzie przechowywane są niebezpieczne produkty chemiczne stwarzające zagrożenie w znaki ostrzegawcze i piktogramy określające rodzaj zagrożenia,
- opracowania instrukcji określającej sposób składowania i obchodzenia się z substancjami i mieszaninami chemicznymi.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano 12 decyzji płaćniczych.

Choroby zawodowe

W 2022r. do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Krapkowicach wpłynęły 3 zgłoszenia podejrzenia choroby zawodowej. Nie rozpatrzono 1 zgłoszenia ze względu na braki i błędy formalne.

Wydano 1 decyzję o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej

W toku prowadzonych postępowań wydano 3 postanowienia.

Liczba stwierdzonych chorób zawodowych na przestrzeni 2008-2022r.

Rok	Liczba stwierdzonych chorób	Pozycja w wykazie chorób zawodowych / nazwa stwierdzonej choroby.
2008	2	<ul style="list-style-type: none">• 22.3 - zespół wibracyjny - postać mieszaną : naczyniowo-nerwową i kostno-stawową,• 17.1 - nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy uznanych za rakotwórcze u ludzi – rak płuc
2009	1	<ul style="list-style-type: none">• 17.1 - nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy uznanych za rakotwórcze u ludzi – rak płuca
2010	2	<ul style="list-style-type: none">• 17.1 - nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy uznanych za rakotwórcze u ludzi – rak płuca,• 15.3 - przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat- niedowład mięśni wewnętrznych krtani z niedomykalnością fonacyjną głośni i stałą dysfonią
2011	2	<ul style="list-style-type: none">• 17.1 - nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy uznanych za rakotwórcze u ludzi – rak płuca
2012	1	<ul style="list-style-type: none">• 17.1 - nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy uznanych za rakotwórcze u ludzi – rak płuca
2013	2	<ul style="list-style-type: none">• 17.1 - nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy uznanych za rakotwórcze u ludzi – rak płuca i oskrzela,• 26 - choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa- borelioza
2014	1	<ul style="list-style-type: none">• 17.1 - nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy uznanych za rakotwórcze u ludzi – rak płuca, rak oskrzela

2015	3	<ul style="list-style-type: none"> • 7.1 - zewnątrzpochodne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych – postać ostra i podostra, • 15.2 - przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat – wtórne zmiany przerostowe, • 17.1 - nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy uznanych za rakotwórcze u ludzi – rak płuca, rak oskrzela)
2016	1	<ul style="list-style-type: none"> • 18.1 - alergiczne kontaktowe zapalenie skóry pochodzenia zawodowego
2017	2	<ul style="list-style-type: none"> • 17.1 - nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy uznanych za rakotwórcze u ludzi – rak płuca, rak oskrzela, • 15.3 - przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat – niedowład mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością fonacyjną głośni i trwałą dysfonią
2018	1	<ul style="list-style-type: none"> • 26 - choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa - borelioza.
2019	3	<ul style="list-style-type: none"> • poz. 26 wykazu chorób zawodowych - choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa (borelioza) – 2, • poz. 20 zespół cieśni w obrębie nadgarstka – 1
2020	0	-
2021	0	-
2022	0	-

PODSUMOWANIE:

Głównym celem kontroli Oddziału Higieny Pracy jest przeciwdziałanie warunkom pracy, które mogą doprowadzić do powstawania chorób zawodowych.

Na podstawie prowadzonego nadzoru w 2022r. stwierdzono stabilny stan sanitarno-higieniczny w podległych zakładach pracy. Przedsiębiorstwa coraz chętniej i częściej inwestują w poprawę warunków pracy i działania profilaktyczne przyczyniające się do ochrony zdrowia pracowników. Potwierdzeniem powyższego jest brak odnotowanych przypadków chorób zawodowych od 2020r.

Poziom narażenia na poszczególne czynniki szkodliwe dla zdrowia utrzymuje się na zrównoważonym poziomie na przełomie ostatnich lat. Analogicznie jak w latach ubiegłych najwięcej osób pracowało w warunkach przekroczenia Najwyższego Dopuszczalnego Natężenia hałasu oraz mikroklimatu gorącego.

Nastąpił wzrost liczby osób pracujących (stolarzy) w warunkach narażenia na substancje, preparaty, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym ze względu na zmiany prawne dotyczące pyłów drewna. Zgodnie z obowiązującymi przepisami, działanie rakotwórcze lub mutagenne wykazują wszystkie prace związane z narażeniem na pyły drewna. Nadal głównym źródłem narażenia na czynniki rakotwórcze w powiecie pozostaje proces produkcji koksu, który odbywa się w zakładach koksowniczych w Zdieszowicach.

Zgodnie z przyjętymi priorytetami, w roku 2022 kontynuowano również wzmożony nadzór nad wprowadzanymi i stosowanymi środkami chemicznymi, w tym również detergentami oraz produktami biobójczymi.

W ZAKRESIE ODDZIAŁU HIGIENY KOMUNALNEJ

A. JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA

Nadzór nad jakością wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi na terenie powiatu krapkowickiego sprawowany jest przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Krapkowicach na podstawie ustawy z dnia 14 marca 1985 roku o Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Jakość wody przeznaczanej do spożycia powinna odpowiadać wymaganiom określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi. W celu sprawowania właściwego nadzoru nad jakością wody przeprowadzane jest urzędowe badanie wody przeznaczanej do spożycia, które odbywa się w oparciu o opracowany roczny harmonogram próbkobrania. Badania jakości wody do spożycia wykonywane są w Laboratorium Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Opolu, które posiada udokumentowany system jakości badań zatwierdzony przez Polskie Centrum Akredytacyjne certyfikatem akredytacji laboratorium badawczego Nr AB 519.

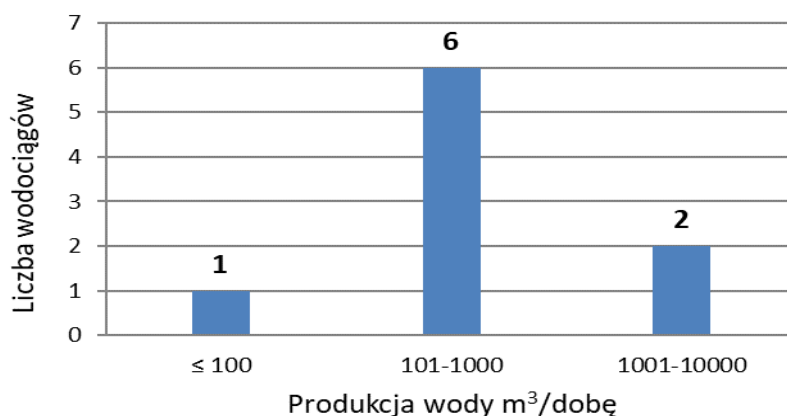
1. Zaopatrzenie ludności w wodę

W powiecie krapkowickim działa 9 wodociągów sieciowych zaopatrujących w wodę 58,80 tys. ludzi.

W ramach urzędowej kontroli jakości wody przeznaczanej do spożycia badań pobrano do badań:

- w kierunku oznaczeń mikrobiologicznych : 108 próbek wody,
- w kierunku oznaczeń fizykochemicznych : 36 próbek wody.

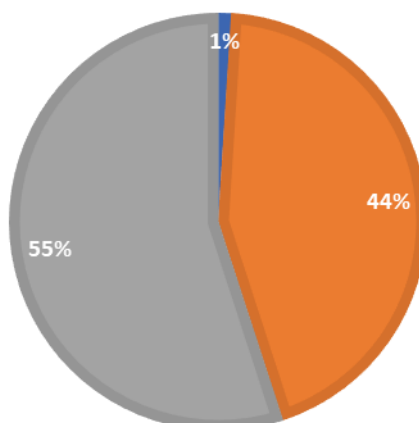
Liczba wodociągów na terenie powiatu w zależności od wielkości produkcji wody m³/dobę:

Struktura wodociągów w powiecie pozwala na $\approx 100\%$ zaopatrzenie mieszkańców w wodę wodociągową.

Liczba mieszkańców powiatu zaopatrywanych w wodę przez poszczególne grupy wodociągów w zależności od produkcji wody.

- 1. produkcja wody ≤100 m³/dobę ■ 2. produkcja wody 101-1000 m³/dobę
■ 3. produkcja wody 1001-10000 m³/dobę

Woda wykorzystywana do zbiorowego zaopatrzenia ludności pozyskiwana jest z ujęć podziemnych. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia woda jest w pełni bezpieczna dla zdrowia jeśli spełnia określone wymagania sanitarne.

Przekroczenie parametrów (czy to fizykochemicznych, czy mikrobiologicznych) wymaga każdorazowo dokonania oceny i oszacowania ryzyka potencjalnych zagrożeń dla zdrowia konsumentów oraz określenia jej przydatności do spożycia. Ocena jakości wody jest sporządzana osobno dla każdego z wodociągów.

Na podstawie wydawanych za rok 2022 *rocznych ocen przydatności wody do spożycia* Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Krapkowicach przeprowadził **obszarową ocenę jakości wody** i oszacował ryzyko zdrowotne konsumentów.

Lp	Producent wody (nazwa, adres)	Eksploatowany wodociąg (zaopatrywane miejscowości)	Produkcja wody (m ³ /d)	Liczba zaopatrywanej ludności (tys.)	Uzdatnianie wody (metody)	Kwestionowane parametry- ilość dni przekroczeń w roku	Jakość wody na koniec 2022 r.- kwestionowane parametry
1. Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę							
1	Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. Krapkowice ul. B. Czecha 1	Krapkowice (Krapkowice, Gwoździce, Rogów Op., Dąbrówka Górna, Steblów, Żywocice, Pietna, Borek, Kórnica, Ściborowice, Odrowąż, Posilek, Wesoła, Jarczowice, Żużela)	3000	21,5	odmanganianie odżelazianie dezynfekcja (w razie potrzeby)	-	przydatna do spożycia

2	Komunalne Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Gogolin Sp. z o.o. Ligonja 15	Gogolin: (Gogolin, Górażdże, Chorula, Malnia, Obrowiec, Strzebnów, Wygoda)	900	9,0	odmanganianie odżelazianie dezynfekcja	Mangan (liczba dni z przekroczeniem 343)	*Warunkowo przydatna do spożycia z uwagi na ponadnormatywną zawartość manganu
3	Gogolin Sp. z o.o. Ligonja 15	Kamień Śląski (Kamień Śląski, Kamionek)	270	1,8	odmanganianie odżelazianie dezynfekcja	-	przydatna do spożycia
4		Zakrzów (Zakrzów, Dąbrówka Dolna, Dalnia)	70	0,6	odmanganianie odżelazianie dezynfekcja	-	**przydatna do spożycia,
5	ArcelorMittal Poland SA Oddział Zdieszowice Powst. Śl. 1	Zdzieszowice (Zdzieszowice)	1300	10,5	odmanganianie odżelazianie dezynfekcja (w razie potrzeby)	-	przydatna do spożycia
6	Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. w Zdieszowicach Wschodnia 2	Kępna (Kępna, Rozwadza)	120	1,6	odmanganianie odżelazianie dezynfekcja (w razie potrzeby)	-	przydatna do spożycia
7		Oleszka (Jasiona, Oleszka, Żyrowa, Skała, Wielmierzowice)	200	1,35	dezynfekcja (w razie potrzeby)		przydatna do spożycia
8	Samorządowy Zakład Budżetowy Wodociągi i Kanalizacja w Walcach ul. Mickiewicza	Rozkochów (Brożec, Brzezina, Ćwiercie, Rozkochów, Walce, Antoszka, Groble, Krzewiaki, Kromolów, Zabierzów, Stradunia, Rybarze, Grocholub, Dobieszowice, Swornica, Czerniów)	600	5,25	odmanganianie odżelazianie dezynfekcja (w razie potrzeby)	-	przydatna do spożycia
9	Gmina Strzeleccki Rynek 4 Strzeleccki	Nowy Bud (Strzeleccki, Dobra, Nowy Bud, Komorniki, Nowy Młyn, Łowkowice, Pisarzowice, Buława, Kujawy, Zielina, Ścigów, Kopalina, Raclawiczki, Wawrzyńcowice, Moszna, Urszulanowice, Dziedzice, Smolarnia, Serwitut)	780	7,2	odmanganianie odżelazianie, koagulacja, odkwaszanie, filtracja, dezynfekcja (w razie potrzeby)	-	przydatna do spożycia

Analiza przekroczeń parametrów fizyko-chemicznych w wodzie

*Wodociąg Gogolin: W dniu 16.02.2022r. PPIS w Krapkowicach dla wodociągu Gogolin wydał decyzję o warunkowej przydatności wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi z powodu stwierdzonej ponadnormatywnej ilości manganu na poziomie $81,6 \pm 8,2 \mu\text{g/l}$ (wartość normatywna dla manganu w wodzie do spożycia wynosi $50,0 \mu\text{g/l}$). Ich obecność w wodzie w ilościach ponadnormatywnych może powodować zmiany wskaźników

organoleptycznych wody - smaku, zapachu, mętności i barwy, a także wyraźnie uchwytne przebarwienie instalacji sanitarnych, ceramiki sanitarnej, pranej odzieży i powierzchni mających kontakt z wodą.

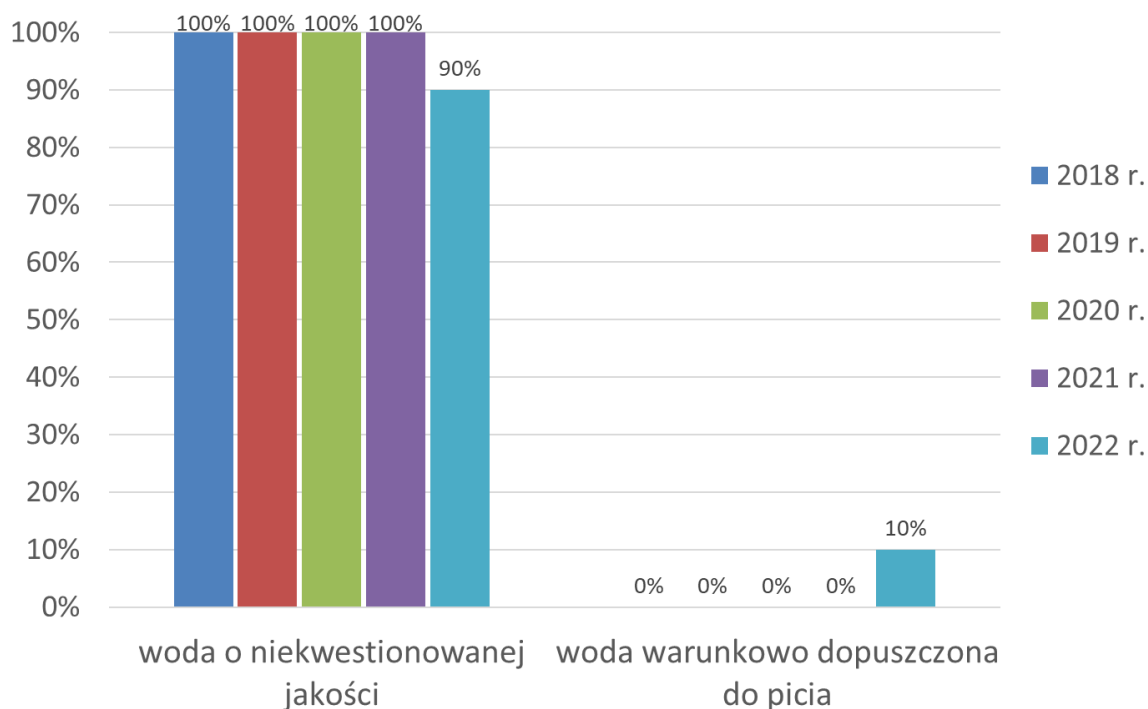
Przedsiębiorstwo KPW Gogolin Sp. z o.o. podjęło działania naprawcze polegające na zwiększonej ilości płukań filtrów oraz zwiększonej kontroli nad napowietrzaniem wody. Przeprowadzono badanie złóż piaskowych na wszystkich filtrach w stacji uzdatniania wody w Gogolinie; 2 z 3 filtrów spełniały swoją funkcję, natomiast filtr trzeci jedynie w niewielkim stopniu. Spółka podjęła czynności dot. zamówienia niezbędnych materiałów do wymiany złóż. W międzyczasie na SUW Gogolin miała miejsce poważna awaria – zniszczona została armatura wodociągowa doprowadzająca wodę do filtrów oraz sam zawór wielodrogowy. Sprowadzenie filtra wielodrogowego trwa około 6 miesięcy, na wniosek strony Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Krapkowicach wydał decyzję przedłużającą termin wykonania obowiązków i utrzymuje warunkową przydatność wody do spożycia do dnia 31.03.2023r.;

** Wodociąg Zakrzów: Otrzymywane w sprawozdaniach z badań wody przeznaczonej do spożycia wartości azotanów znajdują się w granicy normy i wynosiły w okresie od kwietnia do czerwca 2022 następująco: $53,2 \pm 8,0 \mu\text{g/l}$, $53,8 \pm 8,1 \mu\text{g/l}$, $51,6 \pm 7,8 \mu\text{g/l}$, $52,3 \pm 7,9 \mu\text{g/l}$ (wartość normatywna wynosi $50,00 \mu\text{g/l}$). Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Krapkowicach wystosował do przedsiębiorstwa wodociągowego pismo, w którym zaleca objąć studnię głębinową ochroną usuwając z jej pobliża wszelkie możliwe źródła zanieczyszczenia azotanami oraz rozważyć możliwości jej uzdatniania.

Analiza wskaźników mikrobiologicznych

W ramach prowadzonego nadzoru sanitarnego nad zaopatrzeniem zbiorowym w wodę wykonywano badania mikrobiologiczne wody we wszystkich wodociągach zewidencjonowanych na terenie powiatu. Nie stwierdzano zanieczyszczenia mikrobiologicznego wody.

Zależności ukazujące - na przestrzeni lat 2018, 2019, 2020, 2021 i 2022 – zmiany w liczbie konsumentów otrzymujących wodę o niekwestionowanej jakości i wodę warunkowo dopuszczoną do spożycia.

Rok 2018: jakość wody odpowiada wymaganiom sanitarnym. 100% mieszkańców powiatu otrzymywało od przedsiębiorstw wodociągowych wodę spełniającą wymagania sanitarne.

Rok 2019: jakość wody odpowiada wymaganiom sanitarnym. Mieszkańcy powiatu otrzymywali od przedsiębiorstw wodociągowych wodę spełniającą wymagania sanitarne (poza jednokrotnym zdarzeniem polegającym na nieprawidłowej jakości wody, z powodu zanieczyszczenia jej bakteriami grupy coli i *Escherichia coli* w wodociągu Gogolin).

Rok 2020: jakość wody odpowiada wymaganiom sanitarnym. Mieszkańcy powiatu otrzymywali od przedsiębiorstw wodociągowych wodę spełniającą wymagania sanitarne (poza jednokrotnym zdarzeniem polegającym na nieprawidłowej jakości wody, z powodu zanieczyszczenia jej bakteriami grupy coli - w wodociągu Zdieszowice; oraz dwukrotnym zdarzeniem polegającym na nieprawidłowej jakości wody, z powodu zanieczyszczenia jej bakteriami grupy coli - w wodociągu Oleszka).

Rok 2021: jakość wody odpowiada wymaganiom sanitarnym. Mieszkańcy powiatu otrzymywali od przedsiębiorstw wodociągowych wodę spełniającą wymagania sanitarne (poza jednokrotnym zdarzeniem polegającym na nieprawidłowej jakości wody, z powodu zanieczyszczenia jej bakteriami grupy coli - w wodociągu Zakrzów).

Rok 2022: *generalnie jakość wody w powiecie odpowiada wymaganiom sanitarnym. Jedyne część mieszkańców gminy Gogolin zaopatrywanych jest w wodę warunkowo przeznaczoną do spożycia z uwagi na ponadnormatywną zawartość w niej manganu (głównie miejscowości Gogolin i Obrowiec).*

Substancje promieniotwórcze w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi

Krajowe uregulowania w zakresie substancji promieniotwórczych określają wymagania dotyczące ochrony zdrowia ludności w odniesieniu do substancji promieniotwórczych.

W rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. *w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi* przewidziano kontrolny monitoring substancji promieniotwórczych.

Pomiary stężeń radonu ^{222}Rn , izotopów radu: ^{226}Ra i ^{228}Ra oraz trytu wykonane zostały przez przedsiębiorstwa wodociągowe w ramach kontroli wewnętrznej każdego z wodociągów. Wyniki pomiarów stężenia substancji promieniotwórczych wykazały, iż nie występuje ryzyko dla zdrowia ludzkiego w związku z narażeniem na substancje promieniotwórcze pochodzące z wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Badania ciepłej wody w kierunku obecności bakterii z rodzaju *Legionella sp.*

W miesiącu maju 2022r. pobrano wodę ciepłą z instalacji w budynku Zakładu Opiekuńczo - Leczniczego w Górażdżach w kierunku oznaczenia bakterii *Legionella sp.* Badania wody wykazały, że brak jest skażenia wody, system pod kontrolą – nie wymaga podjęcia specjalnych działań.

B. PŁYWALNIE

W rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015r. *w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach* określone zostały parametry jakie powinna posiadać woda na pływalni by być bezpieczna pod względem sanitarnym dla osób korzystających z tych obiektów. Nadzór nad jakością wody z pływalni na terenie powiatu sprawowany był przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Krapkowicach względem 4 krytych pływalni oraz 4 pływalni odkrytych, sezonowych.

Jakość wody w pływalniach:

Ocenie podlegała prowadzona przez administratorów nadzorowanych pływalni kontrola jakości wody zgodnie z harmonogramem i przekazywanie, na bieżąco do PPIS w Krapkowicach, sprawozdań z wykonanych badań.

W ramach kontroli urzędowej pobrano 38 próbek wody, w których wykonano 32 badania w kierunku oznaczeń fizykochemicznych i 34 badania w kierunku oznaczeń mikrobiologicznych (w tym oznaczenia obecności pałeczek *Legionella sp.*).

Analiza sprawozdań z badania wody na pływalniach – wykonywanych zarówno w ramach kontroli wewnętrznej, jak i urzędowej, wykazała, że sporadycznie pojawiają się problemy z utrzymaniem właściwej jakości wody w zakresie oznaczeń fizykochemicznych (poziom chloru wolnego, chloru związanego, chloroformu). Podejmowane są wtedy właściwe działania naprawcze, o których informowany jest PPIS w Krapkowicach.

Administrator obiektu znajdującego się na terenie Ośrodka Wypoczynkowego RUEDA w Januszkowicach – nie realizował badań jakości wody zgodnie z harmonogramem oraz nie przekazywał na bieżąco uzyskanych wyników badań. Po wielu monitach, już po zakończeniu sezonu letniego, przesłane zostały wyniki badań wskazujące na zanieczyszczenie mikrobiologiczne wody w basenie w miesiącu sierpniu. Zarządzający obiektem nie poinformował o tym Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Krapkowicach i nie podjął żadnych działań naprawczych.

Pływalnia ta uzyskała nieodpowiadającą wymaganiom negatywną zbiorczą roczną ocenę wody.

Pozostałe pływalnie, kryte całoroczne i letnie, właściwie zarządzane, zapewniały odpowiednią jakość wody kąpiącym się. Uzyskały one dodatnie oceny zbiorcze roczne.

Incydent kałowy : W marcu w niecce rekreacji pływalni „DELFIN” w Krapkowicach miał miejsce incydent kałowy; podjęte zostały przez pracowników pływalni odpowiednie działania; wydany został KOMUNIKAT nr 1/2022, który umieszczono na stronie internetowej pływalni (delfin.krapkowice.pl) oraz na tablicy ogłoszeń w obiekcie, w którego treści zawarto opis zdarzenia oraz wszystkie podjęte w związku z tym zdarzeniem czynności naprawcze; niecka rekreacji została zamknięta do czasu uzyskania prawidłowych wyników z badań wody z basenu; po przeprowadzonych działaniach i uzyskaniu jakości wody odpowiadającej

wymaganiom sanitarnym opublikowany został KOMUNIKAT nr 2/2022 - nieckę basenową rekreacja otwarto.

Kontrole i stan sanitarno - techniczny

Skontrolowano wszystkie pływalnie kryte - w Krapkowicach, Gogolinie, Kamieniu Śląskim oraz Zdieszowicach oraz 4 odkryte - w Gogolinie, Zdieszowicach, Kamieniu Śląskim i Januszkowicach.

Oceniano stan sanitarny pływalni sprawdzając np.: czy przy umywalkach i prysznicach jest zapewniony dostęp ciepłej wody; czy zachowana jest bieżąca czystość niecek basenowych, rynienek i kratek rynienek przelewowych wokół niecek basenowych; jak jest zorganizowane zaplecze sanitarne dla osób korzystających z pływalni: wydzielone i prawidłowo urządzone szatnie/przebieralnie, sanitariaty, prysznice.

Obiekty oceniono bez zastrzeżeń.

C. KĄPIELISKO

W 2022 roku na terenie powiatu krapkowickiego ponownie zostało otwarte kąpielisko „Jezioro Srebrne” w Januszkowicach przy ul. Lesiany 2. Sezon kąpielowy obejmował okres od 1 lipca 2022 r. do 31 sierpnia 2022 r. Wykonane badania wody z jeziora, zarówno przed sezonem jak i w sezonie, pozwoliły na podstawie uzyskanych analiz ocenić wodę jako przydatną do kąpeli. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Krapkowicach wydał komunikat o dopuszczeniu wody do kąpeli.

W miesiącu listopadzie 2022r. wydana została sezonowa ocena jakości wody w kąpielisku, którą przesłano do Prezesa Wód Polskich, Opolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego i Burmistrza Zdieszowic.

Woda w kąpielisku na Jeziorze Srebrnym w Januszkowicach w sezonie letnim 2022 była oceniana jako przydatna do kąpeli.

Na stronie internetowej naszej Stacji:

-uruchomiono zakładkę SERWIS KĄPIELISKOWY 2022 przekierowującą zainteresowanych jakością wody w kąpieliskach na terenie Polski na stronę Głównego Inspektora Sanitarnego.

D. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

Spośród tej grupy obiektów kontrolowano m.in.: zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, noclegowe, dworce (PKS i PKP), cmentarze, domy pogrzebowe, DPS -y, środki transportu. W 221 obiektach przeprowadzono 96 kontroli.

Kontrolowano obiekty ujęte w rocznym planie zamierzeń, jak i nowo uruchamiane.

Do końca I - szego kwartału 2022 roku wykonywano przede wszystkim zadania związane z pandemią COVID-19 (m.in. wywiady epidemiologiczne z osobami zakażonymi).

1. Nowy obiekt w powiecie.:

Objęto nadzorem **1 placówkę zapewniającą całodobową opiekę**: Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne w Walcach przy ul. Zamkowej 87 (działa w strukturach Ośrodka Pomocy Społecznej w Walcach). Dysponuje 9 miejscami całodobowymi oraz 6 miejscami na pobyt dzienny. W budynku dwukondygnacyjnym znajdują się:

- na parterze - recepcja, pomieszczenie dziennego pobytu, gabinet lekarski, szatnia personelu, pomieszczenie socjalne, porządkowe, administracyjne, kuchnia, toalety ogólnodostępne;
- na piętrze (zapewniono dźwig osobowy) – 4 dwuosobowe i 1 jednoosobowy pokoje, aneks kuchenny, pomieszczenie pralni.

Zatrudnienie znalazło 6 opiekunek i 2 terapeutów.

2. Kontynuowano zamierzenie z roku 2021: polegające na kontrolowaniu zakładów pogrzebowych w zakresie oceny stanu sanitarno-technicznego i porządkowego pomieszczeń oraz środków transportu służących do przewozu zwłok; także postępowania ze zwłokami/szczątkami ludzkimi oraz postępowania z wytworzonymi w działalności odpadami niebezpiecznymi. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

3. Uchodźcy z Ukrainy:

W związku z przemieszczaniem się uchodźców z Ukrainy na terenie powiatu, skontrolowano 16 obiektów, w których zostali oni zakwaterowani.

Uchodźcy przebywali:

na terenie gminy Gogolin – w 2 świetlicach wiejskich, centrum konferencyjnym, OSP, szkole, hotelach, mieszkaniu;

na terenie gminy Walce - w 3 świetlicach wiejskich i w 2 mieszkaniach gminnych;

na terenie gminy Krapkowice – w hali sportowej i domu „Sportowiec”;

na terenie gminy Zdzeszowice – w budynku byłej szkoły i byłego przedszkola.

Zapewniono im niezbędne środki higieny, żywność, środki czystościowe; zaplecze sanitarno-higieniczne. Wyżywienie przygotowywano w zakresie własnym oraz dostarczano przez firmę cateringową. Sprzątanie w obiektach odbywało się w zakresie własnym, przez mieszkańców.

4. Opiniowano:

organizację imprez:

- Dni Partnerstwa Krapkowice,
- Obchody Święta Wojska Polskiego - Piknik Wojskowy w Krapkowicach,
- Jazz Around Festiwal w Mosznej,
- Oktoberfest w Krapkowicach,
- Jubileuszowy Koncert Kolęd i Pastorałek w Gogolinie.

5. Skażenie rzeki ODRY

W dniach od 12 sierpnia do 2 września 2022 roku przeprowadzono codziennie próbkobrania wody przeznaczonej do spożycia z ujęć głębinowych wodociągu Krapkowice i wodociągu zakładowego ZAMPAP TEST w Krapkowicach.

Łącznie pobrano 25 próbek wody. Badania wykonywano w celu monitorowania jakości wody głębinowej, znajdującej się w niedalekiej odległości od rzeki Odry. Zakres analiz obejmował szeroki wachlarz oznaczeń m.in. obecność pestycydów, wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych, benzenu, fenolu, metali ciężkich, THM, fosforanów, azotynów, azotanów, cyjanków, siarczanów, żelaza, manganu.

Próbki pobranej wody przewożone były do badań do laboratorium Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Opolu przy ul. Mickiewicza 1. W wodzie surowej (przed uzdatnieniem) stwierdzono jedynie przekroczenia żelaza i manganu, co jest charakterystyczne dla tego rodzaju ujęć wody. W wodzie uzdatnionej (tj. podawanej do sieci) nie stwierdzono przekroczeń parametrów fizykochemicznych. Woda odpowiadała wymaganiom określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. z 2017r, poz. 2294).

6. Opiniowano:

- ✓ projekty uchwał w sprawie *Regulaminu utrzymania czystości i porządku dla gmin: Gogolin, Zdieszowice, Krapkowice;*
- ✓ projekty „Planów zaopatrzenia ludności w wodę pitną w warunkach specjalnych” na terenie gminy Gogolin i gminy Zdieszowice;
- ✓ na wniosek właścicieli stan sanitarno-techniczny Hotelu „Karolinka” w Gogolinie w celu wydania opinii dot. przedłużenia kategoryzacji hotelu.

7. Obiekt, w którym zakwestionowano stan sanitarno-higieniczny:

DPS ANNA w Krapkowicach – brudne, zawilgocone z nalotem pleśni, z łuszczącą się farbą i odpadającym tynkiem ściany i sufity w dziale fizjoterapii (wydano decyzję administracyjną z terminem usunięcia nieprawidłowości do 30.06.2023r.).

W wyniku prowadzonych czynności wydano:

27 decyzji, w tym: 6 finansowych i 21 merytorycznych

36 postanowień opiniujących przywóz zwłok lub urny z prochami z zagranicy.

Jednym z priorytetów działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest zabezpieczenie prawa osób niepalących do życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego oraz pary z papierosów elektronicznych, dlatego kluczowe znaczenie mają działania, których celem jest spadek ilości osób narażonych na bierne palenie w miejscach użyteczności publicznej. W obiektach objętych przepisami ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz.U. z 2021 r. poz. 276 z późniejszymi zmianami) w czasie bieżących kontroli sprawdzano przestrzeganie tych przepisów.

Przepisy ww. ustawy była przestrzegane w 166 skontrolowanych w tym zakresie obiektach.

Kolejne z zadań dotyczyło sprawowania nadzoru nad solariami, w świetle zapisów ustawy *o ochronie zdrowia przed następstwami korzystania z solarium*. Przeprowadzono kontrole w 6 obiektach świadczących usługi branży beauty, w których działają solaria. W przeciągu ostatnich 2 lat 5 solariów zostało zlikwidowanych.

Podczas kontroli w zakładach nie stwierdzono nieprawidłowości, a mianowicie:

- nie prowadzi się reklamy i promocji usług w zakresie udostępniania solarium;
- nie udostępnia się solarium małoletnim;

- w zakładach umieszczona jest czytelna i w miejscu widocznym dla klientów zakładu informacja o zakazie udostępniania solarium osobom, które nie ukończyły 18 roku życia; grafika informacji jest zgodna z rozporządzeniem. Nie nakładano kar pieniężnych.

E. OCENA STANU SANITARNEGO PODMIOTÓW PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ

Sprawowano nadzór na obiektami prowadzącymi działalność leczniczą, wykonującymi stacjonarne i ambulatoryjne świadczenia zdrowotne na terenie powiatu krapkowickiego, to jest nad:

- szpitalami (2),
- zakładem opiekuńczo leczniczym (1),
- przychodniami, ośrodkami zdrowia i poradniami (23),
- innymi podmiotami tj.: medyczne laboratoria diagnostyczne, zakłady rehabilitacji leczniczej, opieka pielęgniarska długoterminowa, gabinety higieny szkolnej, stacje opieki Caritas, itd. (41).

Kontrole stanu sanitarnego w placówkach prowadzących działalność leczniczą w 2022 r. przeprowadzono w 23 obiektach, spośród 67 ujętych w ewidencji.

Stan sanitarny podmiotów leczniczych

1. Szpitale: w Mosznej i w Krapkowicach.

W roku 2022 przeprowadzono modernizację pomieszczeń w oddziale ginekologiczno-położniczym i oddziale wewnętrznym krapkowickiego szpitala polegające na zapewnieniu pokoi przygotowawczych pielęgniarskich (wykonano nakazy decyzji z roku 2021). Ponadto urządzono pomieszczenie porządkowe umożliwiające dodatkowo mycie i dezynfekcję środków transportu (również wykonano nakaz decyzji z roku 2021).

W dalszym ciągu krapkowicki szpital nie posiada rezerwowego źródła wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Termin wykonania nakazu decyzji upływa w dniu 31.12.2023r.

Nie kwestionowano stanu sanitarno – technicznego obu obiektów.

Gospodarka odpadami medycznymi prawidłowa. Zapewniony został odbiór odpadów medycznych niebezpiecznych i komunalnych do utylizacji przez specjalistyczne firmy.

Postępowanie z bielizną stosowaną w działalności zarówno jednorazowego użytku (np. rękawiczki, prześcieradła, fartuchy flizelinowe, pościel) czy wielokrotnego stosowania (fartuchy ochronne personelu, pościel) prawidłowe.

2. Zakład Opiekuńczo - Lecznicy w Góraźdżach

Kontrola obiektu wykazała nieodpowiedni stan sanitarno-techniczny. Stwierdzono: brudne ściany i sufity, z łuszczącą się farbą w salach pacjentów, sanitariacie i w łazience, w magazynie bielizny czystej, w świetlicy i w kaplicy, z zaciekami i pleśnią; pofałdowaną z wybrzuszeniami wykładzinę podłogową w pokoju terapii zajęciowej; zniszczone, brudne rolety okienne wewnętrzne w salach pacjentów; „odchodzące” od ściany kafelki w brudowniku oraz sali dla pacjentów; łuszczącą się farbą przy oknach w gabinecie zabiegowym; brudne, zakurzone, z ubytkami tynku ściany w korytarzu na piętrze; łuszczącą się farbą na parapetach wewnętrznych w całym budynku.

Wszczęte zostało postępowanie administracyjne i wydana została decyzja nakazowa z terminem do 30.06.2023r.

Gospodarka odpadami medycznymi prawidłowa. Zapewniony został odbiór odpadów medycznych niebezpiecznych i komunalnych do utylizacji przez specjalistyczne firmy.

Postępowanie z bielizną stosowaną w działalności zarówno jednorazowego użytku (np. prześcieradła, fartuchy flizelinowe, pościel) czy wielokrotnego stosowania (fartuchy ochronne personelu, pościel) prawidłowe.

3. Przychodnie, poradnie, ośrodki zdrowia

Spośród 23 placówek skontrolowano 14 obiektów. Ich stan sanitarno-techniczny nie budził zastrzeżeń. Gromadzenie i unieszkodliwianie odpadów medycznych niebezpiecznych, wytworzonych w czasie prowadzonej działalności, odbywa się zgodnie z przepisami. Ich odbiór do utylizacji odbywa się zgodnie z umowami zawartymi ze specjalistycznymi firmami (tj. Remondis Medison Opole i SPALMED Książ Wielki), z częstotliwością odpowiednią do prowadzonej działalności i ilości wytwarzanych odpadów. Sposób gromadzenia odpadów medycznych niebezpiecznych prawidłowy. Nie zgłaszano problemów z odbiorem odpadów medycznych.

Postępowanie z bielizną stosowaną w działalności zarówno jednorazowego użytku (np. ręczniki, prześcieradła, fartuchy flizelinowe) czy wielokrotnego stosowania (fartuchy ochronne personelu) prawidłowe.

4. Inne podmioty (pogotowia ratunkowe, medyczne laboratoria diagnostyczne, zakłady rehabilitacji leczniczej, itd.)

Spośród 41 nadzorowanych w tej grupie podmiotów skontrolowano 6.

Stan sanitarno-techniczny obiektów bez zastrzeżeń. Wytwarzane w działalności odpady medyczne są odbierane zgodnie z umowami zawartymi ze specjalistycznymi firmami (tj. Remondis Medison Opole i SPALMED Książ Wielki), z częstotliwością odpowiednią do prowadzonej działalności i ilości wytwarzanych odpadów. Sposób gromadzenia odpadów medycznych niebezpiecznych prawidłowy. Nie zgłaszano problemów z odbiorem odpadów medycznych.

W placówkach wykorzystywana jest bielizna jedno- i wielorazowego użytku. Opracowane są instrukcje postępowania z bielizną. Pranie bielizny odbywa się w zakresie własnym (w placówce w wydzielonym pomieszczeniu urządzenie pralko-suszarka) lub w pralni, z którą podpisano umowę.

W ZAKRESIE ODDZIAŁU HIGIENY ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

1. Zakres nadzoru sanitarnego

W roku 2022 objęto nadzorem **539 obiektów** żywności, żywienia, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz kosmetyków, w tym:

- 54 zakłady produkcji żywności, w tym m.in.: 16 piekarni, 7 ciastkarni, 5 automatów do lodów, 1 młyn zbożowy, 1 wytwórnia koncentratów spożywczych, 7 producentów pierwotnych, 3 producentów w ramach RHD, 6 producentów żywności w warunkach domowych, 4 innych wytwórni żywności, 2 zakłady uprawy i pakowania kiełków, 2 zakłady producentów pierwotnych i dostawców bezpośrednich;
- 258 obiektów obrotu żywnością, w tym m.in.: 143 sklepy spożywcze (w tym 13 supermarketów), 13 kiosków, 10 hurtowni, 2 obiekty ruchome i tymczasowe, 10 aptek, 34 punkty sprzedaży artykułów spożywczych, 46 środków transportu żywności;
- 131 zakładów żywienia zbiorowego typu otwartego, w tym m.in.: 70 restauracji, 38 zakładów małej gastronomii, 23 zakłady małej gastronomii jako zakłady ruchome i tymczasowe;
- 81 zakładów żywienia zbiorowego typu zamkniętego, w tym m.in.: 2 bloki żywienia w szpitalu, 6 stołówek w żłobkach, 29 stołówek szkolnych, 32 stołówki w przedszkolach, 6 bloków żywienia w domach opieki, 1 bufet zakładowy, 5 innych zakładów żywienia,
- 11 wytwórni i miejsc obrotu przedmiotami użytku, w tym 4 wytwórnie materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, 7 miejsc obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością;
- 4 obiekty obrotu kosmetykami.

W 2022 roku przeprowadzono **346 kontroli** w zakładach produkcji, obrotu i żywienia oraz w zakładach produkcji i obrotu materiałami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością, w tym:

- 166 kontroli zaplanowanych zgodnie z harmonogramem kontroli na 2022 rok,
- 40 kontroli sanitarnych przed zatwierdzeniem i wpisaniem do rejestru,
- 20 kontroli w związku z interwencją klientów,
- 65 kontroli w związku z powiadomieniami systemu RASFF,

- 11 kontroli sprawdzających wykonanie decyzji administracyjnych nakazowych,
- 26 kontroli tematycznych w związku z poborem próbek,
- 9 kontroli tematycznych w związku z wypoczynkiem letnim i zimowym dzieci i młodzieży,
- 9 kontroli tematycznych w związku z pismami Opolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego oraz w związku z zanieczyszczeniem rzeki Odry.

Tabela 1.

	2019	2020	2021	2022
Liczba obiektów pod nadzorem	517	538	557	539
Liczba kontroli zaplanowanych	148	158	151	139
Liczba kontroli wykonanych	271	215	301	346

W roku 2022 przeprowadzono również **355 kontroli granicznych**, w trakcie których oceniono warunki składowania i transportu 1246 partii środków spożywczych. Po przeprowadzonych kontrolach wydano 355 decyzji finansowych.

Ogółem wydano 128 decyzji administracyjnych, w tym:

- 9 decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie stwierdzonych uchybień, w tym 4 decyzji z rygorem natychmiastowej wykonalności;
- 1 decyzja przedłużająca termin wykonania nakazu;
- 20 decyzji finansowych;
- 40 decyzji dotyczących zatwierdzenia zakładu, na podstawie art. 61 ust.1, ust.2, ust. 3 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia,
- 47 decyzji wykreślających zakłady z rejestru;
- 8 decyzji zmiennych;
- 3 decyzje umarzające postępowanie.

W roku 2022 nałożono **3 mandaty karne na kwotę 700,00 zł.**

Podczas przeprowadzanych kontroli szczególną uwagę zwracano na właściwą jakość surowców i wyrobów gotowych, warunki przechowywania żywności, zwłaszcza łatwo

psującej się, prawidłowość procesów technologicznych, właściwy stan techniczny i sanitarny pomieszczeń i urządzeń, właściwe znakowanie środków spożywczych, w tym znakowanie suplementów diety oraz środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego, funkcjonowanie systemu traceability (śledzenie drogi środka spożywczego), pochodzenie mięsa i jego przetworów, postępowanie z odpadami pochodzenia zwierzęcego, przestrzeganie zasad dobrej praktyki higienicznej i dobrej praktyki produkcyjnej oraz funkcjonowanie systemu HACCP.

2. Ogólna ocena obiektów żywności i żywienia

Stan sanitarny nadzorowanych obiektów oceniany był zgodnie z procedurami urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, uwzględniającymi przepisy w zakresie wymagań higienicznosanitarnych. Obowiązek zapewnienia bezpieczeństwa produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności spoczywa na przedsiębiorcach branży spożywczej.

Dzięki systematycznym kontrolom przeprowadzonym przez pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej stan sanitarny i techniczny obiektów żywności i żywienia poprawia się. W wielu zakładach stan sanitarny ulega systematycznej poprawie dzięki wdrażaniu i stosowaniu zasad dobrej praktyki higienicznej (GHP), dobrej praktyki produkcyjnej (GMP), a także wprowadzaniu systemu HACCP. Zasady GHP/GMP wdrożyły 498 zakładów. Natomiast system HACCP wprowadziło 207 zakładów objętych nadzorem. Pozostałe zakłady są w trakcie wdrażania i opracowywania stosownej dokumentacji.

W części małych zakładów spożywczych przestrzeganie zasad GHP i GMP uznano za wystarczające dla kontroli najważniejszych zagrożeń bezpieczeństwa żywności, dotyczy to przede wszystkim punktów małej gastronomii bazujących na półproduktach i produktach gotowych.

W roku 2022 w zakładach produkcji przeprowadzono **25 kontroli**, w tym:

- 15 kontroli zaplanowanych zgodnie z harmonogramem kontroli na 2022r.,
- 1 kontrolę tematyczną w związku z poborem próbek,
- 4 kontrole w związku z zatwierdzeniem i wpisaniem zakładu do rejestru,
- 1 kontrolę w związku z powiadomieniem RASFF,
- 3 kontrole dotyczące interwencji klienta,
- 1 kontrolę sprawdzającą.

Wydano ogółem **15 decyzji administracyjnych**, w tym:

- 6 decyzji wykreślających zakłady z rejestru,
- 1 decyzję administracyjną nakazową,
- 2 decyzje finansowe,
- 4 decyzje dotyczących zatwierdzenia na podstawie art. 61 ust.1, ust.2, ust. 3 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz.U. z 2020r. poz. 2021 z późniejszymi zmianami),
- 2 decyzje umarzające postępowanie.

Najczęściej występujące uchybienia w zakładach produkcji żywności to niewłaściwy stan sanitarno-techniczny ścian i sufitów pomieszczeń.

Do badań laboratoryjnych w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu pobrano **18 próbek**.

W zakładach obrotu żywnością przeprowadzono **189 kontroli**, w tym:

- 64 kontrole zaplanowane zgodnie z harmonogramem kontroli na 2022 rok,
- 3 kontrole sprawdzające,
- 7 kontroli w związku z interwencją klientów,
- 63 kontrole w związku z powiadomieniami RASFF,
- 25 kontroli tematycznych w związku z poborem próbek,
- 18 kontroli przeprowadzone przed zatwierdzeniem i wpisaniem do zakładu do rejestru,
- 9 kontroli tematycznych w związku z pismami Opolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego oraz w związku z zanieczyszczeniem rzeki Odry.

Wydano ogółem **42 decyzje administracyjne**, w tym:

- 11 decyzji wykreślających zakłady z rejestru zakładów,
- 18 decyzji dotyczących zatwierdzenia zakładu zgodnie art. 61 ust.1, ust.2, ust. 3 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006r.o bezpieczeństwie żywności i żywienia,
- 3 decyzje administracyjne nakazowe, w tym 2 decyzje z rygorem natychmiastowej wykonalności,
- 7 decyzji finansowych,
- 2 decyzje zmienne,
- 1 decyzję umarzającą.

Najczęściej występujące uchybienia w zakładach obrotu żywnością to:

- niewłaściwe przechowywanie artykułów spożywczych z deklaracją producenta,
- niewłaściwa jakość żywności (artykuły po upływie terminu przydatności do spożycia),
- brak bieżącej ciepłej wody w obiekcie,
- niewłaściwy stan sanitarno-techniczny ścian i sufitów pomieszczeń,
- niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny w pomieszczeniach sklepu,
- składowanie worków ze śmieciami przy wejściu do sklepu od zaplecza.

Do badań laboratoryjnych w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu pobrano **163 próbki**.

W roku 2022 pod nadzorem znajdowało się **131 zakładów żywienia zbiorowego typu otwartego**, w tym m.in.: 70 restauracji, 27 zakładów małej gastronomii typu fast food, 23 zakłady małej gastronomii jako zakłady ruchome i tymczasowe, 11 pijalni piwa.

W zakładach żywienia zbiorowego otwartego przeprowadzono **71 kontroli**, w tym:

- 40 kontroli zaplanowanych zgodnie z harmonogramem kontroli na 2022 rok,
- 9 kontroli w związku z interwencją klientów,
- 1 kontrolę w związku z powiadomieniami RASFF,
- 15 kontroli przeprowadzonych przed zatwierdzeniem i wpisaniem zakładu do rejestru,
- 6 kontroli sprawdzających wykonanie uchybień ujętych w decyzjach nakazowych.

Wydano ogółem **55 decyzji administracyjnych**, w tym:

- 9 decyzji finansowych,
- 20 decyzji wykreślających zakłady z rejestru zakładów,
- 15 decyzji dotyczących zatwierdzenia zakładu, na podstawie art. 61 ust.1, ust.2, ust. 3 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006r.o bezpieczeństwie żywności i żywienia,
- 4 decyzje administracyjne nakazowe, w tym 1 natychmiastowa,
- 6 decyzji zmiennych,
- 1 decyzję przedłużającą termin wykonania decyzji.

Do badań laboratoryjnych w ramach urzędowej kontroli żywności pobrano 7 próbek.

Najczęściej stwierdzane uchybienia w zakładach żywienia zbiorowego to:

- niewłaściwy stan sanitarno-techniczny ścian, sufitów i posadzek,
- brak prowadzenia zapisów wynikających z instrukcji opracowanych na podstawie HACCP.

3. Stan sanitarny środków transportu żywności

W 2022 roku przeprowadzono 2 kontrole środków transportu.

Zakłady produkujące żywność posiadają własne środki transportu, na które uzyskały pozytywne decyzje administracyjne. Większość obiektów obrotu żywnością dysponuje odpowiednimi środkami transportu, sprawnymi technicznie i przeznaczonymi wyłącznie do przewozu artykułów spożywczych.

4. Jakość zdrowotna środków spożywczych

W 2022 roku pobrano do badań laboratoryjnych 187 próbek żywności oraz 1 próbkę materiałów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

Sytuację w odniesieniu do środków spożywczych w latach 2019-2022 przedstawia

Tabela 3.

	219	2020	2021	2022
Liczba próbek pobranych	202	188	185	188
Liczba próbek zdyskwalifikowanych	1	2	2	0
% próbek zdyskwalifikowanych	0,5	1,1	1,1	0

5. Jakość zdrowotna materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

W 2022 roku pod nadzorem znajdowały się **4 zakłady produkujące opakowania przeznaczone do kontaktu z żywnością** oraz **7 zakładów obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.**

W 2022 roku do badań laboratoryjnych pobrano 1 próbkę materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Pobrana próbka odpowiadała przepisowym wymaganiom.

6. Ocena sposobu żywienia

W 2022 roku pod nadzorem znajdowało się **81 zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego**. Dokonano oceny jadłospisów w 36 zakładach, które nie budziły zastrzeżeń. W 41 obiektach żywienie odbywa się w formie cateringu. Posiłki dostarczane są w termosach specjalistycznymi środkami transportu. W pozostałych obiektach posiłki przygotowywane są na miejscu.

W związku z wypoczynkiem dzieci i młodzieży dodatkowo przeprowadzono 9 kontroli warunków przygotowywania posiłków i żywienia uczestników.

Przeprowadzono ogółem **45 kontroli sanitarnych**, w tym:

- 31 kontroli zaplanowanych zgodnie z harmonogramem kontroli na 2022 rok,
- 3 kontrole przeprowadzone przed zatwierdzeniem i wpisaniem zakładu do rejestru,
- 9 kontroli tematycznych w związku z wypoczynkiem dzieci i młodzieży,
- 1 kontrolę w związku z interwencją klienta,
- 1 kontrolę sprawdzającą.
-

Wydano ogółem **7 decyzji administracyjnych**, w tym:

- 3 decyzje dotyczące zatwierdzenia zakładu, na podstawie art. 61 ust.1, ust.2, ust. 3 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006r.o bezpieczeństwie żywności i żywienia,
- 1 decyzję wykreślającą,
- 1 decyzję administracyjną nakazową,
- 2 decyzje finansowe.

7. Nadzór nad kosmetykami.

Pod nadzorem w 2022r. znajdowały się **4 obiekty obrotu kosmetykami**. Przeprowadzono **11 kontroli**.

Suplementy diety oraz środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego

1. Zakres nadzoru

Obrót suplementami diety, środkami spożywczymi specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz środkami spożywczymi wzbogacanymi witaminami lub składnikami mineralnymi prowadzą hiper i supermarkety oraz duże sklepy na wydzielonych stoiskach,

natomiast pozostałe sklepy ogólnospożywcze na wydzielonych regałach, półkach (mniejsze ilości).

Na terenie działalności Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Krapkowicach znajduje się punkt sprzedaży suplementów diety. Punkt sprzedaży służy głównie do odbioru zamówionych przez Internet dla klienta suplementów diety. W obiekcie nie magazynuje się produktów, jak również nie wprowadza się nowych suplementów diety.

Do badań laboratoryjnych pobrano 7 próbek środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego w ramach urzędowej kontroli żywności oraz 9 próbek suplementów diety.

Tabela 4.

Zakres badań próbek suplementów diety przeprowadzonych w 2022 r.

	2019	2020	2021	2022
Mikrobiologia	1	0	10	0
Pozostałości pestycydów	0	1	1	0
Zawartość błonnika pokarmowego	0	1	0	0
Znakowanie	7	3	2	7
Mykotoksyny	0	0	2	0
Substancje dodatkowe	0	0	0	1
3 MCPD	0	0	0	1

Tabela 5.

Zakres badań próbek środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego przeprowadzonych w 2022 r.

	2019	2020	2021	2022
Mikrobiologia	5	0	0	0
Zawartość błonnika pokarmowego	0	0	1	0
Metale	1	0	0	1
Kwas erukowy	1	0	0	0
Znakowanie	4	3	3	3
Substancje dodatkowe	0	0	1	1
Mykotoksyny	2	0	0	0
Azotany	0	0	0	1
Kwasy tłuszczowe	0	0	0	1

Środki zastępcze.

Środki zastępcze, tzw. „dopalacze” są produktami o nieznanym składzie chemicznym. Narodowy Instytut Leków na stronie internetowej informuje, że „dopalacze” zawierają mieszanki różnych substancji, które mogą wywoływać niekorzystne działanie. Efekt farmakologiczny i toksykologiczny może zagrażać zdrowiu i życiu użytkowników, a objawy zatrucia utrudniają leczenie. Kupując takie produkty nigdy nie można mieć pewności jaki jest ich skład oraz zawartość. Tzw. „dopalacze” wywierają toksyczne działanie na ośrodkowy układ nerwowy, układ sercowo - naczyniowy, przewód pokarmowy, nerki i mięśnie szkieletowe, mogą wywołać również ciężkie zaburzenia psychiczne i neurologiczne.

W 2022r. przeprowadzono 10 kontroli w związku z podejrzeniem posiadania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych, tzw. „dopalaczy”.

W ramach prowadzonego bieżącego nadzoru sanitarnego przez Państwową Inspekcję Sanitarną były przekazywane informacje terenowo właściwej Inspekcji Weterynaryjnej.

Ponadto współpracowano z:

1. Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Brzegu,
2. Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Nysie,
3. Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Opolu,
4. Komendą Powiatową Policji w Krapkowicach,
5. Wojewódzką Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Opolu,
6. Opolskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym,
7. z komórkami własnej jednostki.

Współpraca dotyczyła działań pracowników Oddziału HŻŻiPU w zakresie epidemiologii po ogłoszeniu stanu epidemii na terenie RP m.in.:

- przeprowadzano wywiady epidemiologiczne,
- stosowano pouczenia w przypadku nieprzestrzegania wprowadzonych obostrzeń,
- udzielano informacji i odpowiadano na zapytania: w pełnym zakresie dot. epidemii (telefonicznie),
- udzielano informacji dot. zabezpieczenia pracowników w miejscu pracy w czasie epidemii (telefonicznie),
- załatwiano interwencje zgłoszone przez pracowników lub klientów dot. zabezpieczenia pracowników w odniesieniu do zakażenia

wirusem SARS-CoV-2: telefonicznie, pisemnie oraz poprzez przeprowadzenie kontroli w zakładzie produkcji, obrotu lub żywienia,

- przeprowadzono 44 kontrole w zakresie przestrzegania nakazów, zakazów, ograniczeń wprowadzonych w czasie epidemii (kontrole częściowo przeprowadzane były we współpracy z funkcjonariuszami policji),
- sprawdzano adresy izolacji/kwarantanny dla podmiotów, które są zobowiązane do wykonywania swoich zadań (WiK, Sieci internetowe, Spółdzielnia mieszkaniowa),
- obsługiwano systemy teleinformatyczne (EWP, SEPIS) nie tylko w dni robocze, ale także w godzinach nadliczbowych i w dni wolne od pracy.

W ZAKRESIE SEKCJI HIGIENY DZIECI I MŁODZIEŻY

Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie higieny dzieci i młodzieży ma na celu zapewnienie bezpiecznych warunków i odpowiedniego standardu higienicznego nauki, pobytu i wypoczynku dzieci i młodzieży w publicznych i niepublicznych szkołach i innych placówkach.

Na terenie powiatu krapkowickiego w 2022 r. nadzorem sanitarnym objęte były następujące placówki:

Placówki stałe pod nadzorem:

- 6 żłobków
- 38 przedszkoli
- 24 szkoły podstawowe
- 7 zespołów szkół
- 1 Liceum Ogólnokształcące
- 1 szkoła muzyczna,
- 3 inne placówki rekreacji dla dzieci.

Sekcja HDM Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Krapkowicach w roku sprawozdawczym nadzorem sanitarno-higienicznym objęła 80 placówek stałych i 74 turnusy wypoczynku. Łącznie 154 placówki.

Na rok 2022 zaplanowano do kontroli 31 placówek stałych. Z powodu L4 pracownika nie wykonano kontroli w 2 placówkach.

Wykonano łącznie 54 kontrole (38 kontroli w placówkach stałych, 16 kontroli miejsc wypoczynku).

Kontrole miejsc wypoczynku oraz kontrole placówek oświatowych przed rozpoczęciem nowego roku szkolnego to kontrole ponadplanowe.

W trakcie kontroli oceniono zarówno ogólny stan sanitarnohigieniczny placówek, środowisko pracy ucznia, jak również dostosowanie placówek do wytycznych przeciwepidemicznych MEN, MZ i GIS.

I kwartał 2022r. to czas pandemii w związku z powyższym do placówek oświatowo – wychowawczych wysyłane były pisma informujące o kwarantannie, a także wydawano opinie zezwalające na nauczanie zdalne.

W roku 2022 wpłynęło 50 wniosków ze szkół i 22 z przedszkoli w sprawie wydania opinii na nauczanie zdalne bądź zawieszenie zajęć. **Wydano w sumie 72** pozytywne opinie na wniosek strony.

Pracowano w systemie SEPIS i EWP.

Prowadzono również monitoring sytuacji epidemicznej w szkołach, przedszkolach, żłobkach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych.

Plan zasadniczych przedsięwzięć na rok 2022 był realizowany na bieżąco.

Stan techniczno-sanitarny placówek.

Stan techniczno-sanitarny kontrolowanych placówek nauczania i wychowania na terenie powiatu był dobry. W obiektach znajdowały się odpowiednie zapasy środków czystościowych, dezynfekcyjnych i higienicznych. Sprzęt i wyposażenie placówek było w dobrym stanie technicznym.

Zaplecze sanitarne placówek dla dzieci i młodzieży oraz warunki do utrzymania higieny osobistej.

Na terenie powiatu krapkowickiego we wszystkich placówkach zapewniono prawidłowe warunki do utrzymania higieny osobistej dzieci i młodzieży. W każdym z sanitariatów zapewniono dostęp do bieżącej ciepłej wody, mydła w płynie i ręczników jednorazowego użytku, sporadycznie zainstalowane są suszarki do rąk. Papier toaletowy wyłożony był w kabinach ustępowych lub w bębnowych pojemnikach zamontowanych w przedsionkach do WC.

Wszystkie placówki nauczania i wychowania korzystają z wody pochodzącej z wodociągów sieciowych. Nie funkcjonują placówki z ustępami zewnętrznymi.

Ocena warunków środowiska szkolnego.

W ramach nadzoru nad warunkami środowiska placówek nauczania i wychowania i w ramach działań w zakresie profilaktyki wad postawy u dzieci i młodzieży przeprowadzono badania w zakresie dostosowania mebli szkolnych i przedszkolnych do wzrostu dzieci, prowadzono również działania dot. ważenia tornistrów. Ponadto zgodnie z planem pracy dokonywano oceny rozkładu lekcji pod kątem higieny pracy ucznia, wykonywano pomiary temperatury w pomieszczeniach.

Ergonomia w szkole.

W ramach działań akcyjnych pod nazwą „*Dbamy o właściwe stanowisko pracy ucznia*” badania w kierunku dostosowania mebli do antropometrycznych wymiarów ciała wykonano w 3 placówkach: w 1 przedszkolu (4 oddz.) i 2 szkołach podstawowych (22 oddz.) Łącznie oceniono 490 stanowisk pracy ucznia/przedszkolaka. Nie stwierdzono nieprawidłowości w kontrolowanym zakresie.

Badanie ciężaru tornistrów.

W ramach działań w zakresie profilaktyki wad postawy u dzieci i młodzieży w wybranej szkole podstawowej funkcjonującej w zespole przeprowadzono badania ciężaru tornistrów/plecaków uczniów w porównaniu do masy ciała.

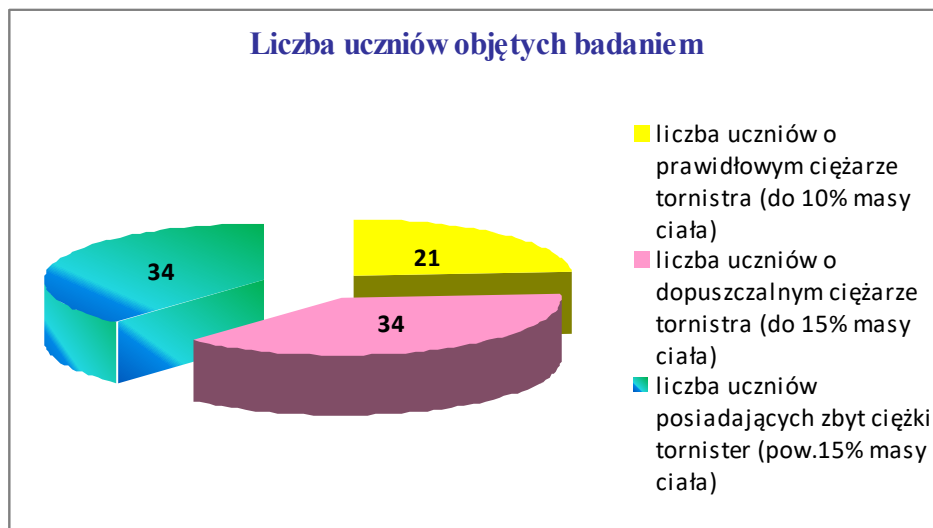
Waga tornistra nie powinna przekraczać 10 do 15% masy ciała ucznia.

Łącznie przebadano **89** dzieci w **8** oddziałach.

W wyniku badania ustalono, że:

- ✓ 21 uczniów (23,6 %) posiadało prawidłowo spakowany tornister do 10% masy ciała,
- ✓ 34 uczniów (38,2 %) posiadało tornister spakowany do 15% masy ciała,
- ✓ 34 uczniów (38,2%) posiadało zbyt ciężki tornister przekraczający 15% masy ciała.

Liczbę uczniów objętych badaniem przedstawia poniższy wykres.

Rozkłady zajęć.

Racjonalne zaplanowanie rozkładów zajęć lekcyjnych w układzie dnia, tygodnia i roku szkolnego jest nieodzownym warunkiem higienicznej organizacji procesu dydaktyczno-wychowawczego w szkole. Z punktu widzenia zasad higieny pracy umysłowej ucznia i zachowania rytmiczności trybu życia, rozłożenie obciążenia nauką powinno być równomierne w ciągu tygodnia. Zajęcia z elementami ruchu stanowią przeciwwagę dla wysiłku umysłowego unieruchomienia uczniów w pozycji siedzącej na pozostałych lekcjach, dlatego powinny być one uwzględniane w każdym dniu zajęć lekcyjnych. Ma to korzystny wpływ na stan zdrowia ucznia, jego samopoczucie i wydajność pracy szkolnej.

W ramach nadzoru bieżącego przeprowadzono analizę rozkładów zajęć lekcyjnych w 11 placówkach, 94 oddziałach (bez uwag).

Mikroklimat pomieszczeń.

Pomiary temperatury powietrza w pomieszczeniach w okresie grzewczym wykonano w 2 placówkach, w 10 pomieszczeniach. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Zapewnienie miejsca na podręczniki i przybory szkolne.

W trosce o stan zdrowia uczniów (codzienne noszenie ciężkich plecaków i tornistrów może prowadzić do m. in. trwałego skrzywienia kręgosłupa) wprowadzony został prawny obowiązek zapewnienia uczniom miejsca na pozostawienie w placówce podręczników i przyborów szkolnych. Z obowiązku tego wywiązały się wszystkie szkoły na terenie powiatu wydzielając indywidualne lub zbiorowe szafki, szuflady lub półki.

Ustalono, że zazwyczaj uczniowie z klas I - III posiadają indywidualne szuflady/szafki w klasach. Natomiast pozostali uczniowie posiadają metalowe szafki, które usytuowane są w korytarzu komunikacyjnym lub w pomieszczeniu szatni. Szafki są przeznaczone dla jednej lub dwóch osób. Ponadto w klasach przedmiotowych są wspólne półki w szafach, gdzie uczniowie pozostawiają książki przedmiotowe.

Podczas kontroli w klasach młodszych stwierdzono rzeczy uczniów w wydzielonych miejscach, natomiast w klasach starszych pomimo zapewnienia miejsca na podręczniki i przybory szkolne nie wszyscy uczniowie korzystają z szafek.

Zwrócono uwagę na potrzebę prowadzenia regularnych działań edukacyjnych na w/w temat, zarówno wśród dzieci, rodziców i opiekunów, jak i nauczycieli.

Ochrona terenów rekreacyjnych i sportowych przed zanieczyszczeniami przez zwierzęta

Podczas przeprowadzanych kontroli stwierdzono, że tereny rekreacyjne i sportowe oraz place zabaw są zabezpieczone przed zanieczyszczeniami.

Warunki do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego.

Państwowa Inspekcja Sanitarna zwraca szczególną uwagę na działania, mające na celu promocję zdrowego i aktywnego stylu życia. Zajęcia wychowania fizycznego są istotnym elementem dbałości o zdrowie dzieci i młodzieży, dlatego też ważne jest zapewnienie uczniom dobrych warunków do aktywności fizycznej.

Na podstawie przeprowadzonych kontroli można stwierdzić, że zaplecze sportowe szkół na terenie powiatu krapkowickiego z roku na rok ulega poprawie.

Tzw. zespół sportowy, czyli zespół pomieszczeń, składający się z jednej lub więcej sal sportowych oraz pomieszczeń pomocniczych posiadało 6 skontrolowanych w roku sprawozdawczym placówek. Ze względu na brak czasu, uczniowie nie mają możliwości korzystania z natrysków po każdych zajęciach WF. Prysznice po zajęciach WF używane są tylko sporadycznie, a w większości przypadków używane są tylko po dodatkowych zajęciach sportowych. W salach rekreacyjno-zastępczych bądź gimnastycznych zajęcia odbywały się w 5 placówkach szkolnych. Ponadto dla uczniów z 10 szkół prowadzono zajęcia na boisku szkolnym. Wszystkie skontrolowane placówki posiadały wystarczającą bazę do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego.

Dożywianie dzieci i młodzieży w szkołach.

Placówki szkolne kontrolowano również pod kątem prowadzonego dożywiania dzieci i młodzieży.

Obiady dwudaniowe bądź ciepłe posiłki, wydawane były w 8 na 11 skontrolowanych szkół. Z posiłków korzystało 645 uczniów, natomiast z napoju (głównie mleka) 610 uczniów. Tylko 11 uczniów korzystało z posiłków dofinansowanych.

Opieka medyczna w szkołach

Profilaktyczna opieka zdrowotna nad uczniami w szkołach realizowana jest przede wszystkim przez pielęgniarki szkolne. Na 11 skontrolowanych placówek szkolnych w 7 placówkach uczniowie mieli zapewnioną opiekę medyczną w gabinetach profilaktyki zdrowotnej na terenie szkoły, natomiast w 4 placówkach badania uczniów odbywały się w pomieszczeniach zastępczych. Ponadto w 1 placówce funkcjonuje gabinet stomatologiczny, z którego korzystają uczniowie, 1 szkoła podpisała umowę z gabinetem funkcjonującym w szkole, a w pozostałych 9 placówkach opieka stomatologiczna zapewniona jest w dentobusie. Wszystkie skontrolowane gabinety odznaczały się dobrym stanem sanitarno-technicznym.

Żłobki i kluby dziecięce.

W 2022 roku na terenie powiatu krapkowickiego pod bieżącym nadzorem znajdowało się 6 żłobków. Placówki posiadają pozytywną opinię Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Krapkowicach. Wszystkie placówki zostały skontrolowane. Nie stwierdzono nieprawidłowości w kontrolowanym zakresie.

Wypoczynek dzieci i młodzieży.

Na terenie powiatu krapkowickiego zorganizowano ogółem 74 turnusy wypoczynku dzieci i młodzieży. W trakcie trwania wypoczynku zimowego i letniego przeprowadzono łącznie 16 kontroli. W placówkach wypoczywało ok. 3 000 uczestników. Nadzorowano wypoczynek zorganizowany w formie półkolonii (w miejscu zamieszkania), jak również w formie wyjazdowej (obozy, kolonie, zimowiska). Placówki wypoczynku funkcjonowały bez zastrzeżeń zgodnie z wytycznymi przeciwepidemicznymi MEN, MZ i GIS.

Podczas wypoczynku nie stwierdzono zagrażających życiu wypadków, urazów, zachorowań. Nie odnotowano zwiększonej zachorowalności na choroby zakaźne, zbiorowych zatruc pokarmowych oraz zatruc dopalaczami.

Działania pokontrolne.

Państwowa Inspekcja Sanitarna, sprawując nadzór nad warunkami higieny dzieci i młodzieży egzekwuje realizację prawnych nakazów dotyczących zapewnienia

odpowiednich standardów higieny w licznych obszarach (stan sanitarno-techniczny budynków, w których działają placówki dla dzieci i młodzieży, higiena procesu nauczania, warunki sanitarno-higieniczne wypoczynku itp.) poprzez prowadzenie postępowań administracyjnych. W roku sprawozdawczym nie wydano decyzji administracyjnych, nie nałożono mandatów karnych oraz nie wydano postanowień o nałożeniu grzywny.

Odnotowano 1 interwencję, która dot. występowania na ścianach i sufitach zacieków zapleśnienia i zagrzybienia w salach zabaw oraz w pomieszczeniach kuchennych, a także występowania w placówce specyficznego zapachu.

Przeprowadzono kontrolę we współpracy z Oddziałem Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku - interwencja niezasadna.

PODSUMOWANIE

Na terenie powiatu krapkowickiego w wielu placówkach systematycznie prowadzone są prace remontowe mające na celu polepszenie istniejącego stanu. W związku z powyższym stan sanitarnohigieniczny na terenie powiatu krapkowickiego z roku na rok ulega poprawie. Podczas kontroli nie stwierdzono zaniedbań w utrzymaniu bieżącego porządku i czystości, nie brakowało środków do utrzymania higieny osobistej uczniów, jak również środków do utrzymania czystości w placówkach. Stale poprawia się stan techniczny mebli szkolnych i urządzeń sportowych, ponieważ placówki oświatowe systematycznie wymieniają sprzęt i urządzenia na nowe posiadające wymaganą dokumentację, jak certyfikaty i atesty. We wszystkich szkołach zapewniono miejsca do pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych, a wspólne półki w wielu szkołach zastąpiono szafkami indywidualnymi. Stan sanitarnohigieniczny pomieszczeń oraz otoczenia w nadzorowanych placówkach był prawidłowy.

Zarówno placówki stałe jak i placówki wypoczynku funkcjonowały zgodnie z wytycznymi przeciwepidemicznymi MEN, MZ i GIS. Były wyposażone w środki dezynfekcyjne, termometry bezdotykowe, środki ochrony indywidualnej. W każdej z placówek wydzielono pomieszczenie w celu odizolowania osób podejrzanych o zachorowanie. Wszystkie placówki opracowały procedury i regulaminy, a także prowadzono monitoring mycia i dezynfekcji pomieszczeń i sprzętu. Posiłki obiadowe były spożywane również zgodnie z zaleceniami zawartymi w wytycznych MEN, MZ i GIS.

W ZAKRESIE SEKCJI PROMOCJI ZDROWIA I OŚWIATY ZDROWOTNEJ

Głównym celem działań pionu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest kształtowanie postaw i zachowań prozdrowotnych poprzez promowanie zdrowego stylu życia oraz informowanie o zachowaniach ryzykownych dla zdrowia. Cel ten realizowany był w następujących obszarach:

1. Profilaktyka nadwagi i otyłości

Ogólnopolski program edukacyjny „Trzymaj Formę!”.

Głównym celem programu jest edukacja w zakresie kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej i ich rodzin poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety, w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki.

W roku szkolnym 2021/2022 program był realizowany na podstawie założeń programowych i zaproponowanej metodyki w 18 szkołach podstawowych. Odbiorcami programu było 1309 uczniów oraz 921 rodziców. Natomiast w realizację działań programowych zaangażowanych było 82 przedstawicieli środowiska szkolnego (nauczycieli, pedagogów, pielęgniarek szkolnych). Łącznie program realizowało 2312 osób.

Promowanie zdrowego odżywiania oraz aktywności ruchowej uczniów odbywało się zarówno poprzez przekazywanie wiedzy, zawody sportowe, gry i zabawy, jak i naukę przyrządzania zdrowych potraw, sałatek, surówek, kanapek. Dzięki prowadzonym zajęciom dzieci potrafią samodzielnie obliczyć wskaźnik BMI oraz na tej podstawie dopasować odpowiedni jadłospis. Działania związane z projektem również przyczyniały się do większej integracji uczniów.

W związku z realizacją programu „Trzymaj Formę!” na profilu PSSE w Krapkowicach na Facebooku opublikowano 4 posty, które dotarły do 496 osób. Ponadto w związku z promocją zdrowego stylu życia, aktywności fizycznej i prawidłowego odżywiania opublikowano 94 posty, które dotarły do 20 872 osób. Dodatkowo opublikowano informację na stronie internetowej PSSE w Krapkowicach.

2. Profilaktyka uzależnień od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych

Program edukacyjny pt. „**ARS, czyli jak dbać o miłość?**” mający na celu dostarczenie wiedzy pomocnej w kształtowaniu zdrowego stylu życia, kształtowanie umiejętności, kompetencji i postaw pomocnych w unikaniu używania substancji psychoaktywnych.

W programie, w roku szkolnym 2021/2022 wzięły udział 3 szkoły średnie, co stanowi 50% szkół średnich z powiatu krapkowickiego. W realizacji programu wzięło udział 173 uczniów, pedagog szkolny oraz higienistka szkolna.

Ponadto zamieszczono 1 informację na stronie internetowej PSSE w Krapkowicach oraz 1 post na profilu PSSE w Krapkowicach na Facebooku, który dotarł do 89 osób.

3. Profilaktyka chorób zakaźnych

- **Krajowy Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS-** Głównym celem programu jest ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV/AIDS w kraju poprzez m.in. podniesienie poziomu wiedzy w zakresie zapobiegania zakażeniom HIV oraz promowanie odpowiedzialnych postaw i unikania ryzykownych zachowań seksualnych.

W ramach realizacji Krajowego Programu Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV zamieszczono 10 postów na profilu PSSE w Krapkowicach na Facebooku, które dotarły do 1273 osób, jak również wystosowano pisma do 26 placówek (2 szpitale, 6 szkół średnich, 18 przychodni) dot. Światowego Dnia Aids oraz Europejskiego Tygodnia Testowania w kierunku HIV. W roku 2022 w ramach profilaktyki HIV/AIDS rozdystrybuowano materiały edukacyjne do 21 placówek (9 przychodni, 1 szpitala, 6 szkół średnich, 5 szkół podstawowych).

- **Kampania edukacyjno-informacyjna pn. „Tydzień dla profilaktyki chorób zakaźnych”-** Celem kampanii jest przekazywanie wiedzy i umiejętności potrzebnych do dbania o zdrowie własne i najbliższych, propagowanie korzyści dotyczących wczesnej profilaktyki, a także właściwych zachowań zdrowotnych. W związku z powyższym wszystkim szkołom podstawowym i średnim w powiecie krapkowickim przekazano materiały pomocne do realizacji ww. przedsięwzięcia oraz opublikowano 8 postów na Facebooku, które dotarły do 1088 odbiorców.

Ponadto w związku z profilaktyką chorób zakaźnych (nie wliczając profilaktyki HIV/AIDS) w roku 2022 opublikowano łącznie 18 postów na profilu PSSE w Krapkowicach na Facebooku, które dotarły do 4729 osób.

4. Profilaktyka palenia tytoniu

- **Program „Czyste Powietrze Wokół Nas”** przeznaczony dla dzieci w wieku przedszkolnym (5-6 lat), ich rodziców i opiekunów. Realizowany jest w ramach działań profilaktycznych na terenie przedszkoli i oddziałów przedszkolnych. Jego głównym celem jest zwiększenie wiedzy rodziców w zakresie ochrony dzieci przed narażeniem na działanie dymu tytoniowego oraz kształtowanie świadomych, asertywnych postaw wśród dzieci dotyczących ochrony własnego zdrowia w przypadku bezpośredniego kontaktu z osobami palącymi.

W roku szkolnym 2021/2022 programem edukacyjnym na terenie powiatu krapkowickiego objęto 15 przedszkoli, co stanowiło 36,6 % tych placówek w całym powiecie. Natomiast w realizacji programu wzięło udział 553 dzieci, 400 rodziców oraz 18 nauczycieli (łącznie 971 osób).

W ramach realizacji programu zamieszczono 1 informację na stronie internetowej PSSE w Krapkowicach oraz 2 posty na profilu PSSE w Krapkowicach na Facebooku, które dotarły do 146 osób.

- **Program „Bieg po zdrowie”** przeznaczony dla uczniów klas IV szkół podstawowych i ich rodziców. Głównym celem programu jest zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów, a także zapobieganie paleniu papierosów przez uczestników zajęć, zarówno obecnie, jak i w przyszłości. Celem jest także ukazanie atrakcyjności życia wolnego od uzależnienia od tytoniu.

W roku szkolnym 2021/2022 programem edukacyjnym na terenie powiatu krapkowickiego objęto 11 szkół podstawowych, co stanowi 40,7% szkół podstawowych na terenie powiatu krapkowickiego. W realizacji programu wzięło udział 295 uczniów oraz 227 rodziców. Natomiast w realizację działań programowych zaangażowanych było 11 przedstawicieli środowiska szkolnego. W ramach realizacji programu zamieszczono 1 informację na stronie internetowej PSSE w Krapkowicach oraz 1 post na profilu PSSE w Krapkowicach na Facebooku, który dotarł do 119 osób.

Niewątpliwie wzmocnieniem działań profilaktycznych związanych z polityką antytytoniową są obchody „Światowego Dnia bez Tytoniu” oraz „Światowego Dnia Rzucania Palenia”.

W związku z obchodami Światowego Dnia bez Tytoniu w 2022 roku nawiązano współpracę z dyrektorem Miejskiej i Gminnej Biblioteki Publicznej w Krapkowicach. Ustalono, że 2 filie bibliotek aktywnie włączą się w organizację tegorocznych obchodów na terenie powiatu krapkowickiego. W związku z powyższym dnia 31 maja przeprowadzono akcję polegającą na dołączaniu ulotek do wypożyczanych książek. Działaniami objęto 130 osób.

Ponadto zamieszczono 1 informację na stronie internetowej PSSE w Krapkowicach oraz 6 postów na Facebooku, które dotarły do 1073 osób.

Natomiast w ramach obchodów Światowego Dnia Rzucania Palenia PSSE w Krapkowicach zorganizowała konkurs plastyczny pt. „Świat bez dymka” przeznaczony dla uczniów klas 4-8 uczęszczających do szkół podstawowych w powiecie krapkowickim w roku szkolnym 2022/2023. Do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Krapkowicach wpłynęły 24 prace wykonane przez uczniów z 13 szkół podstawowych. Komisja Konkursowa dokonała oceny prac biorąc pod uwagę m.in. czy tematyka prac promuje świat wolny od dymu papierosowego, jak również zastosowanie ciekawych technik i materiałów wykorzystanych w procesie twórczym. Spośród nadesłanych prac postanowiono nagrodzić 3 najlepsze oraz wyróżnić 2 dodatkowe prace.

Przyznano następujące nagrody:

- za zajęcie I miejsca- bon podarunkowy do lokalnej księgarni w wysokości 200 zł,
- za zajęcie II miejsca- bon podarunkowy do lokalnej księgarni w wysokości 150 zł,
- za zajęcie III miejsca- bon podarunkowy do lokalnej księgarni w wysokości 100 zł,
- oraz za zdobycie wyróżnień- po dwie książki przekazane przez Miejską i Gminną Bibliotekę Publiczną w Krapkowicach.

Bony podarunkowe w całości zostały ufundowane przez PPIS w Krapkowicach. Dodatkowo dla wszystkich uczestników konkursu przygotowano dyplomy. Wszystkie nadesłane prace można było obejrzeć na wystawie pokonkursowej zorganizowanej w Miejskiej i Gminnej Bibliotece Publicznej w Krapkowicach. Szacuje się, że wystawę obejrzało około 500 osób.

Ponadto w ramach obchodów Światowego Dnia Rzucania Palenia przeprowadzono 1 naradę grupową i 2 indywidualne, jak również zamieszczono 1 informację na stronie

internetowej PSSE w Krapkowicach oraz 5 postów na Facebooku, które dotarły do 1430 osób.

Dodatkowo w ciągu 2022 roku opublikowano 18 postów dot. profilaktyki palenia tytoniu, które dotarły do 4672 odbiorców oraz rozdystrybuowano materiały edukacyjne do 32 placówek na terenie powiatu krapkowickiego.

Kontrole w zakresie przestrzegania zakazu palenia w miejscach użyteczności publicznej – Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna w Krapkowicach prowadziła systematycznie w ramach sprawowania bieżącego nadzoru, w zakresie warunków i wymogów higieniczno-sanitarnych. Łącznie skontrolowano 346 obiekty.

5. Interwencje nieprogramowe.

Wśród interwencji nieprogramowych przeprowadzono działania takie jak:

- obchody **Światowego Dnia Zdrowia 2022** - W związku z obchodami Światowego Dnia Zdrowia w 2022 roku pracownik Sekcji OPZ wystosował pisma do 27 dyrektorów szkół podstawowych w powiecie krapkowickim zachęcające do aktywnego włączenia się w organizację tegorocznych obchodów ww. dnia m.in. poprzez dystrybucję fiszek zachęcających do stosowania rozwiązań chroniących nasze zdrowie i planetę.

W celu usprawnienia działań w załączeniu przekazano materiały opracowane przez pracownika Sekcji OPZ, które zostały wykorzystane podczas akcji. Do aktywnych działań włączyły się 3 szkoły podstawowe, w których odbyły się liczne prelekcje, pogadanki, warsztaty kulinarne, prezentacje, zajęcia plastyczne, prace w szkolnych ogródkach, jak również dystrybucja przygotowanych materiałów. Łącznie w obchodach wzięło udział 280 osób.

W związku z organizacją wydarzenia przeprowadzono 3 narady indywidualne z realizatorami działań w szkole oraz rozdystrybuowano: 150 fiszek zachęcających do stosowania rozwiązań chroniących nasze zdrowie i planetę.

Ponadto na Facebooku opublikowano 4 posty własne (856 odbiorców) oraz udostępniono 2 posty- Akademii NFZ oraz Narodowego Centrum Edukacji Żywnościowej (396 odbiorców). Łącznie posty dotarły do 1252 osób.

- **kampania pt. „Bezpieczne Wakacje”** – realizowana jest w okresie od czerwca do września każdego roku, tj. w okresie wycieczek letniego. Celem głównym prowadzonych działań jest podniesienie poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego dzieci i młodzieży przebywających w placówkach wycieczek letniego na terenie powiatu

krapkowickiego.

W roku 2022 w ramach kampanii przeprowadzono 11 akcji edukacyjnych dla 412 dzieci, 34 opiekunów oraz 2 kierowników wypoczynku. Pogadanki dotyczyły profilaktyki używania dopalaczy, palenia tytoniu, profilaktyki HIV/AIDS, właściwe zachowanie nad wodą, w czasie upałów, skutki promieniowania UV, pasożyty przewodu pokarmowego oraz zagadnienia z broszury „Zdrowe wakacje” tj. profilaktyka zatruc grzybami, profilaktyka ukąszeń przez kleszcze, profilaktyka wszawicy, ukąszenia przez żmije, choroby przenoszone przez kleszcze, wścieklizna, zatrucia pokarmowe.

W związku realizacją działań kampanijnych:

- przeprowadzono 1 poradę indywidualną z pracownikiem Sekcji HDM- określenie zakresu współpracy, podział obowiązków, ustalenie terminów i miejsc wypoczynku na terenie powiatu krapkowickiego,
- przeprowadzono 8 porad indywidualnych z kierownikami wypoczynków- określenie tematyki działań edukacyjnych,
- przeprowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych (łącznie 241 szt.).
- na portalu społecznościowym Facebook opublikowano 66 informacji, które dotarły do 23 654 odbiorców (14 postów własnych- 12 286 odbiorców oraz 52 udostępnionych- 11 368 odbiorców). Były to wytyczne GIS dla organizatorów wypoczynku oraz posty dot. kampanii „Bezpieczne wakacje” oraz działań PSSE w Krapkowicach na terenie powiatu krapkowickiego, bezpieczeństwa nad wodą i w lesie, właściwego zachowania się podczas burzy czy upałów, zachowania w przypadku poparzenia barszczem Sosnowskiego, ochrony przed kleszczami, komarami, bąblowicy, higieny dłoni.

6. Inne działania profilaktyczne.

Inne działania podejmowane w ramach promocji i profilaktyki zdrowotnej na terenie powiatu krapkowickiego to:

- **Program „Skąd się biorą produkty ekologiczne”**- celem programu jest zwiększenie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych u dzieci przedszkolnych. W realizacji programu w roku szkolnym 2021/2022 wzięło udział 14 przedszkoli, co stanowi 34,1% przedszkoli z powiatu krapkowickiego. W realizacji programu wzięło udział 472 dzieci, 341 rodziców, 27 nauczycieli wychowania przedszkolnego (łącznie 795 osób). W ramach realizacji programu zamieszczono 1 informację na stronie internetowej PSSE w Krapkowicach oraz 2 posty na profilu PSSE w Krapkowicach na Facebooku, który dotarł do 145 osób.

- **Program „Zarazkom się nie damy, bo o siebie dbamy”**- Program dedykowany jest dzieciom przedszkolnym w wieku 6 lat. Głównym celem programu jest kształtowanie wśród dzieci prozdrowotnych, prawidłowych nawyków higienicznych, promowanie zasad aktywnego stylu życia i właściwej diety.

W roku szkolnym 2021/2022 przeprowadzono edycję pilotażową programu w 3 przedszkolach. W realizacji programu wzięło udział 78 dzieci, natomiast w realizację działań programowych zaangażowanych było 3 nauczycieli wychowania przedszkolnego (łącznie 81 osób).

W ramach realizacji programu zamieszczono 1 informację na stronie internetowej PSSE w Krapkowicach oraz 3 posty na profilu PSSE w Krapkowicach na Facebooku, które dotarły do 362 osób.

- **Program „Podstępne WZW”**- celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadgimnazjalnych wiedzy na temat sposobów zakażenia wirusami HBV oraz HCV. Podczas lekcji uczniowie dowiadują się jakie sytuacje wiążą się z ryzykiem zakażenia HBV i HCV oraz w jaki sposób można się przed nimi zabezpieczyć. Zadaniem nauczycieli jest wypracowanie u uczniów odpowiedzialnej postawy wobec własnego zdrowia, a także kształtowanie postawy tolerancji i zrozumienia wobec osób dotkniętych tymi chorobami.

W realizacji programu w roku szkolnym 2021/2022 wzięło udział 6 szkół średnich, co stanowi 100% szkół średnich z powiatu krapkowickiego. Odbiorcami programu było 311 uczniów oraz 287 rodziców, natomiast w realizację działań programowych zaangażowanych było 6 przedstawicieli środowiska szkolnego (łącznie 604 osób).

- **Program „Znamię! Znam je?”**- celem programu jest upowszechnienie wiedzy na temat czerniaka– groźnego nowotworu skóry. Uczniowie podczas lekcji edukacyjnej poznają zasady profilaktyki oraz czynniki ryzyka zachorowania na czerniaka.

W realizacji programu w roku szkolnym 2021/2022 wzięły udział 3 szkoły średnie, co stanowi 50% szkół średnich z powiatu krapkowickiego. Odbiorcami programu było 282 uczniów oraz 245 rodziców, natomiast w realizację działań programowych zaangażowanych było 5 przedstawicieli środowiska szkolnego (łącznie 532 osoby).

W związku z realizacją programów „Podstępne WZW” oraz „Znamię! Znam je?” opublikowano na Facebooku 3 posty, które dotarły do 268 osób.

- **Działania związane ze zwalczaniem pandemii COVID-19**- Przeprowadzono wywiady epidemiologiczne, obsługiwano bazy EWP i SEPIS, opracowywano ogniska chorobowe oraz

raporty dot. zachorowań w placówkach oświatowo-wychowawczych, publikowano informacje dot. aktualnej sytuacji epidemiologicznej. W związku ze zwalczaniem pandemii opublikowano 121 postów na Facebooku, które dotarły do 43 333 osób.

- **Działania informacyjno-edukacyjne adresowane do uchodźców z Ukrainy**- w ramach działań przeprowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych do 13 miejsc pobytu uchodźców, 17 przychodni, 1 szpitala oraz 3 szkół średnich. Ponadto opublikowano 26 postów na Facebooku, które dotarły do 7466 odbiorców.

- **Profilaktyka wad postawy**- w 2022 roku PSSE w Krapkowicach wzięła udział w akcji ważenia tornistrów. Podczas akcji zważono 89 uczniów oraz ich tornistry w 1 szkole podstawowej. Ponadto opublikowano 3 informacje na Facebooku, które dotarły do 469 odbiorców.

- **Kampania informacyjna "Wybieraj bezpieczną żywność"**- Kampania ma na celu zwiększenie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat roli nauki w zapewnieniu bezpieczeństwa żywności w Unii Europejskiej oraz zachęcenie obywateli do dokonywania świadomych wyborów żywieniowych. W ramach działań kampanijnych zorganizowano 5 spotkań,

w których wzięło udział 85 osób. Ponadto opublikowano 1 informację na stronie internetowej PSSE w Krapkowicach oraz 19 informacji na Facebooku, które dotarły do 2467 odbiorców.

- **Profilaktyka nowotworów**- w ramach profilaktyki nowotworów przeprowadzono wykład nt. profilaktyki raka piersi dla 22 seniorów oraz opublikowano 44 posty na Facebooku, które dotarły do 9938 osób. Ponadto przeprowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych

do 20 placówek (14 szkół podstawowych, 5 przychodni, 1 szpitala).

- **Promocja szczepień ochronnych**- w ramach działań rozpropagowano informację o konkursie na spot promujący szczepienia ochronne przeciwko chorobom zakaźnym pt. „Szczepienia...ale o co chodzi?!”. W związku z powyższym wysłano pisma do 6 szkół średnich na terenie powiatu krapkowickiego. Ponadto opublikowano 81 postów na Facebooku, które dotarły do 45 194 odbiorców.

- **Programu „Profilaktyka 40 PLUS”**- Głównym jego celem jest profilaktyka chorób z powodu obniżonej zgłaszalności do lekarzy w 2020 r. w związku z pandemią koronawirusa. W związku z realizacją działań opublikowano 5 postów na Facebooku, które dotarły do 862 osób.

- **Profilaktyka grypy**- w ramach profilaktyki grypy na Facebooku opublikowano 11 informacji, które dotarły do 2494 osób.

- **Antybiotykoterapia, Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach**- opublikowano 8 informacji na Facebooku, które dotarły do 1101 osób oraz przeprowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych do 17 placówek (7 przychodni, 1 szpitala, 4 szkół średnich, 4 przedszkoli, 1 szkoły podstawowej).
- **Profilaktyka wszawicy**- w ramach profilaktyki wszawicy przeprowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych do 19 placówek (6 placówek letniego wypoczynku oraz 13 szkół podstawowych). Ponadto na Facebooku opublikowano 4 informacje, które dotarły do 800 osób.
- **Profilaktyka zatruc grzybami**- opublikowano 14 informacji na Facebooku, które dotarły do 3753 osób.
- **Promocja karmienia piersią**- opublikowano 10 informacji na Facebooku, które dotarły do 2281 osób.
- **Profilaktyka chorób odkleszczowych**- w ramach profilaktyki opublikowano 10 informacji na Facebooku, które dotarły do 3856 osób oraz przeprowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych do 4 placówek letniego wypoczynku.
- **Profilaktyka nadużywania alkoholu**- opublikowano 8 informacji na Facebooku, które dotarły do 1750 osób.
- **Promocja krwiodawstwa**- opublikowano 21 informacji na Facebooku, które dotarły do 4063 osób.
- **Profilaktyka zdrowia psychicznego**- opublikowano 6 informacji na Facebooku, które dotarły do 1767 osób.
- **Prowadzenie Facebooka**- Na portalu społecznościowym zamieszczane są na bieżąco informacje związane z aktualną sytuacją epidemiologiczną panującą w powiecie krapkowickim. Są to m.in. opracowania własne Stacji, informacje udostępniane z profili Ministerstwa Zdrowia, Kancelarii Premiera, Głównego Inspektoratu Sanitarnego, Akademii NFZ oraz Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Opolu. W 2022 roku pojawiło się łącznie **785 informacji**, które dotarły do **226 119** osób.

Prowadzone w 2022 roku działania prozdrowotne zgodne były z zaleceniami i wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego do planowania działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz celów Narodowego Programu Zdrowia, kierunków działań Światowej Organizacji Zdrowia, a także z aktualnej sytuacji epidemiologicznej w Polsce oraz problemów i potrzeb zdrowotnych występujących w środowisku lokalnym. Wszelkie działania kierowane były do dzieci, młodzieży, ich rodziców oraz do lokalnej społeczności.

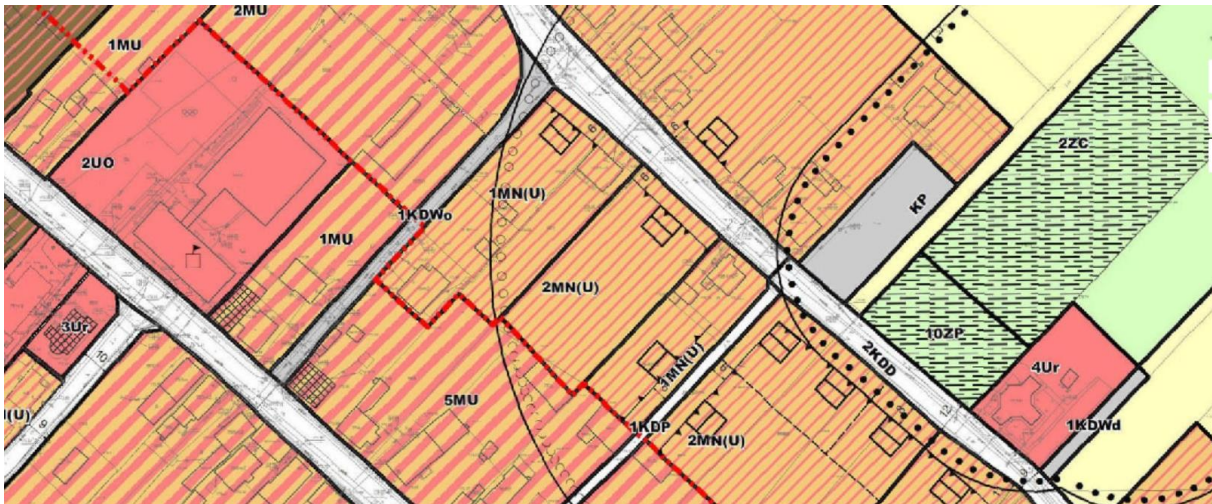
Realizowane przedsięwzięcia uwzględniały aktualne potrzeby lokalnej społeczności. Na bieżąco prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych oraz narady dot. organizacji realizowanych działań. W roku 2022 przeprowadzono także 46 wizytacji w 29 placówkach realizujących profilaktyczne programy edukacyjne na terenie powiatu krapkowickiego.

W ramach podjętych działań z zakresu promocji zdrowia na terenie powiatu krapkowickiego prowadzono współpracę z:

- 6 urzędami - Urzędem Miasta i Gminy w Krapkowicach, Urzędem Miejskim w Gogolinie, Urzędem Miejskim w Zdzeszowicach, Urzędem Gminy w Walcach, Urzędem Gminy w Strzeleczkach,
- Miejską i Gminną Biblioteką Publiczną w Krapkowicach,
- Krapkowickim Centrum Zdrowia,
- 24 szkołami (18 szkół podstawowych i 6 średnich),
- 15 przedszkolami,
- 8 ośrodkami zdrowia,
- opiekunami letniego wypoczynku,
- pracownikami wszystkich oddziałów w PSSE w Krapkowicach.

W roku 2022 w powiecie krapkowickim działaniami objęto łącznie 234 671 osób.

W ZAKRESIE ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO

Sprawowanie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego ma na celu zapewnienie, na etapie planowania zagospodarowania przestrzennego oraz projektowania i realizacji inwestycji, właściwego stanu sanitarno-zdrowotnego w obiektach, w taki sposób, aby w trakcie eksploatacji obiektów nie powodowały one zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi. Zgodnie z ustawą o Państwowej Inspekcji Sanitarnej zajmowano stanowiska pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych, m.in. w sprawach:

- projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz innych dokumentów odnoszących się do terenu powiatu krapkowickiego,
- planowanych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko na etapie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko,
- dokumentacji projektowych inwestycji, w szczególności projektów budowlanych,
- opinii i uzgodnień wynikających z odrębnych przepisów prawnych,
- obiektów budowlanych przed dopuszczeniem ich do użytkowania przez właściwy organ.

Stanowiska Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Krapkowicach w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zajmowane są wyłącznie na wniosek zainteresowanych podmiotów lub w związku z wystąpieniami organów prowadzących postępowanie główne i dotyczą planowanych inwestycji lub zagospodarowania terenu. Działalność w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego jest ściśle związana z liczbą planowanych do realizacji w powiecie krapkowickim przedsięwzięć.

W ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dokonywano:

- uzgodnień dotyczących zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko projektów dokumentów strategicznych tj. projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin,
- oceny projektów dokumentów wraz z prognozami oddziaływania na środowisko.

W postępowaniu dotyczącym oceny oddziaływania przedsięwzięć kwalifikowanych do mogących znacząco oddziaływać na środowisko, czy też mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zajmowano stanowiska:

- w sprawie obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko,
- w sprawie zakresu raportu o oddziaływaniu na środowisko,
- przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Przed uzgodnieniem warunków realizacji planowanych przedsięwzięć oceniano wpływ tych przedsięwzięć na zdrowie ludzi, biorąc pod uwagę charakter przedsięwzięcia, jego rozmiar, wielkość i rodzaj zajmowanego terenu, przedstawianą technologię oraz planowane rozwiązania techniczne i organizacyjne mające na celu eliminowanie lub ograniczenie oddziaływania tych przedsięwzięć na środowisko. Zwracano uwagę w szczególności na usytuowanie w stosunku do istniejącej zabudowy mieszkaniowej, oceniano możliwość narażenia zdrowia ludzi na hałas i zanieczyszczenie powietrza na podstawie przedstawianych w raportach o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko obliczeń i analiz.

Oceniano przedstawiane rozwiązania w zakresie gospodarki wodnej i ściekowej oraz rozwiązania w zakresie ochrony wód podziemnych przed substancjami ropopochodnymi.

Pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych opiniowane były również projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Przy opiniowaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową oraz obiekty użyteczności publicznej w tym oświaty i wychowania, stacjonarnej opieki zdrowotnej, społecznej lub socjalnej zwracano w szczególności uwagę na rozwiązania chroniące te tereny przed hałasem i zanieczyszczeniem powietrza, rozwiązania w zakresie gospodarki wodnej i ściekowej.

Zwracano także uwagę na zapewnienie na tych terenach minimalnej powierzchni biologicznie czynnej oraz na wzajemne powiązania między terenami o odmiennym przeznaczeniu.

W procesie inwestycyjnym, na etapie projektowania obiektów budowlanych, w tym uzyskiwania decyzji o pozwoleniu na budowę uzgadniano dokumentację projektową inwestycji.

Przy uzgadnianiu projektów budowlanych zwracano szczególną uwagę na:

- zapewnienie wymogów higieniczno – zdrowotnych oraz higieny środowiska w rozwiązaniach technicznych, funkcjonalnych i materiałowych,
- zachowanie wymogów higieniczno - zdrowotnych w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy,
- eliminację zagrożenia bezpieczeństwa żywności w obiektach produkujących i prowadzących obrót żywnością,
- zapewnienie odpowiednich warunków techniczno-budowlanych w tym: właściwego układu funkcjonalno – przestrzennego, zapewnienia przepisowej krotności wymiany powietrza, jego czystości, wody bieżącej ciepłej i zimnej odpowiadającej przepisowym wymogom, spełnienia właściwych warunków w zakresie gospodarki ściekowej i odpadowej, odpowiedniej wysokości pomieszczeń, normatywnego oświetlenia światłem dziennym.

Wymagano od inwestorów uzyskania odpowiednich odstępstw od wymagań technicznych.

W czasie czynności związanych z uczestnictwem w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych sprawdzano zgodność wykonania obiektów budowlanych z zatwierdzonymi i uzgodnionymi pod względem higienicznym i zdrowotnym projektami budowlanymi. Sprawdzano dokumenty potwierdzające skuteczność działania wentylacji, atesty higieniczne na zastosowane do budowy materiały budowlane, a także dokumenty potwierdzające sprawność instalacji znajdujących się w obiektach budowlanych (wodociągowej, kanalizacyjnej, gazowej, wentylacyjnej) przeznaczonych na pobyt ludzi, a w przypadku wentylacji grawitacyjnej dokumenty potwierdzające drożność kanałów wentylacyjnych.

W czasie czynności związanych z dopuszczeniem do użytkowania wybudowanych obiektów, stwierdzano naruszenia wymagań higienicznych i zdrowotnych, które na bieżąco usuwano. W związku z czym w 2022 roku nie wniesiono sprzeciwu, co do dopuszczenia do użytkowania żadnego z obiektów.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Krapkowicach w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego wydał w 2022 roku:

- **35** opinii dotyczących strategicznych ocen oddziaływania na środowisko,
- **34** opinie dotyczące ocen oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko,
- **21** opinii uzgadniających dokumentację projektową pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych,
- **48** opinie w sprawie uczestniczenia w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych (w 18 przypadkach skorzystano z art. 56 ust. 2 Prawa budowlanego),
- **11** opinii w sprawie spełnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych w obiektach budowlanych,
- **11** opinii w sprawie weryfikacji materiałów lub wyrobów stosowanych do dystrybucji i uzdatniania wody,
- **1** decyzję merytoryczną stwierdzającą spełnienie wymagań lokalowych i sanitarnych w związku ze zwiększeniem ilości dzieci w pomieszczeniach w punkcie przedszkolnym.

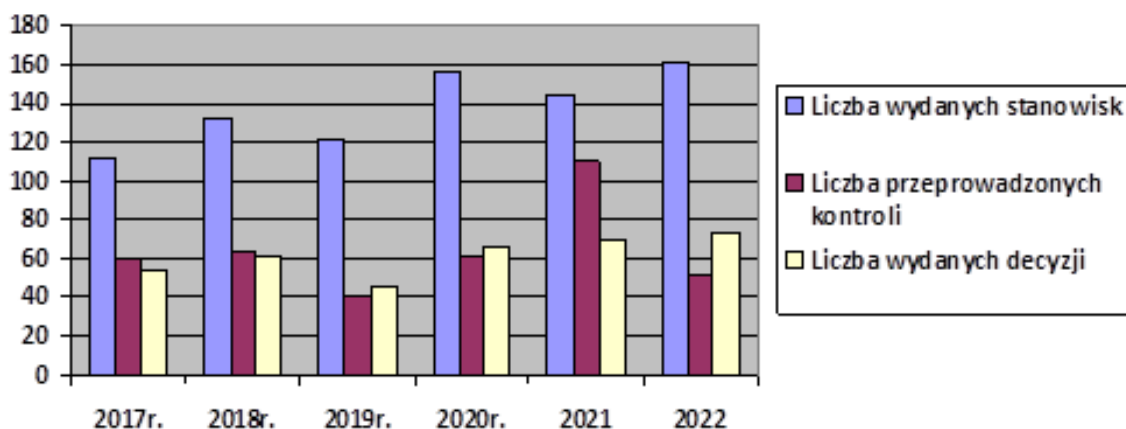
W związku z działalnością kontrolną przeprowadzono ogółem **52** kontrole (30 kontroli z art. 56 Prawa budowlanego; 11 kontroli w sprawie spełnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych w obiektach budowlanych; 1 kontrola w zakresie spełnienia wymagań lokalowych i sanitarnych w związku ze zwiększeniem ilości dzieci w pomieszczeniach w punkcie przedszkolnym oraz 10 kontroli w ramach współpracy z nadzorem bieżącym i interwencji).

Wydano **73** decyzje dotyczące opłat za wykonane czynności związane z zapobiegawczym nadzorem sanitarnym.

W 2022 roku kontynuowano współpracę z Wydziałem Budownictwa i Środowiska Starostwa Powiatowego w Krapkowicach, Powiatowym Inspektorem Nadzoru Budowlanego w powiecie krapkowickim oraz Urzędem Miasta i Gminy w Krapkowicach, Zdieszowicach, Gogolinie i Urzędami Gmin w Strzeleckach oraz w Walcach, w celu prawidłowego załatwiania spraw i obiegu dokumentów.

Prowadzono konsultacje telefoniczne z petentami i projektantami na każdym etapie realizacji inwestycji, począwszy od planowania, poprzez projekt, do jej odbioru końcowego oraz udzielano informacji odnośnie wymagań higienicznosanitarnych dla poszczególnych obiektów.

Działalność Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w powiecie krapkowickim w latach 2017-2022

W 2022 roku wydano ogółem:

- 161 stanowisk,
- 74 decyzje (73 decyzje płatnicze oraz 1 decyzja merytoryczna stwierdzająca spełnienie wymagań lokalowych i sanitarnych w związku ze zwiększeniem ilości dzieci w pomieszczeniach w punkcie przedszkolnym).

Liczba stanowisk zależy w dużej mierze od liczby przedsięwzięć planowanych i realizowanych w powiecie krapkowickim w danym roku.

Z powyższych danych statystycznych wynika, że liczba działań w ramach sprawowania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego utrzymuje się w okresie ostatnich lat na porównywalnym poziomie.

Ocena projektowanych rozwiązań skupia się w szczególności na ocenie ryzyka narażenia ludności na czynniki fizyczne, chemiczne i biologiczne, uciążliwe lub szkodliwe dla zdrowia człowieka w miejscu jego zamieszkania i przebywania oraz minimalizacji tego ryzyka.

Pracownicy Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego wykonywali również czynności związane z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19.

W związku z powyższym w 2022 r.:

- przeprowadzono **3 kontrole** obiektów w zakresie przestrzegania przez personel przepisów rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku

z wystąpieniem stanu epidemii,

- załatwiono **43 zgłoszenia** zarejestrowane w Systemie Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej (SEPIS),
- przeprowadzono **265 wywiadów epidemiologicznych** w Systemie Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej (SEPIS),
- pełnili całodobowe dyżury pod telefonem alarmowym Stacji,
- pełnili, zgodnie z zatwierdzonymi harmonogramami, dyżury weekendowe przy obsłudze Systemu Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej (SEPIS).

PODSUMOWANIE:

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny odgrywa znaczącą rolę w ochronie zdrowia publicznego podejmując szereg zadań o charakterze prewencyjnym, mających na celu ograniczenie niekorzystnego wpływu działań inwestycyjnych na zdrowie i życie człowieka.

Zadania te wykonywane są poprzez:

1. inspirowanie lokalnych organów administracji samorządowej do działań, mających na celu zapewnienie odpowiedniego z punktu widzenia ochrony zdrowia zagospodarowania terenów (na etapie uzgodnień warunków zabudowy, planów miejscowych i środowiskowych uwarunkowań planowanych inwestycji),
2. uświadamianie Inwestorów oraz projektantów o konieczności stosowania prawidłowych rozwiązań technicznych i funkcjonalnych w planowanych obiektach (na etapie uzgodnień dokumentacji projektowych),
3. weryfikację wymaganych dokumentów potwierdzających spełnienie właściwych warunków sanitarnohigienicznych w miejscach pobytu ludzi (pomiarów wentylacji, hałasu, stężeń czynników szkodliwych dla zdrowia wydzielanych przez materiały budowlane i elementy wyposażenia, badanie wody).

Działalność w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, związana z procesem inwestycyjnym, skutecznie zapobiegała nieprawidłowościom mającym wpływ na stan sanitarny powiatu krapkowickiego, a tym samym przyczyniła się do powstawania obiektów budowlanych o właściwych warunkach technicznych i zdrowotnych.